

ΚΟΝΙΤΣΑ

64. Σεπτέμβρης - Οκτώβρης 1995

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 64. ΔΡΧ. 200
Κ Ο Ν Ι Τ Σ Α

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Κέντρο Υγείας Κόνιτσας	197
Πρόταση για επιβίωση Επαρχίας Κόνιτσας	
Ι. Λυμπερόπουλου	198
Ημερολόγιο Τάγματος Κονίτσης (1940) Δ. Καντάρια	203
Εισβολή Ιταλών στη Βούρμπιανη. Ν. Ρεμπέλη	209
Από τον πόλεμο του '40 Σωκ. Οικονόμου	211
Αναμνήσεις από την Κατοχή. Σ. Τουφίδη	213
Ιστορικές μνήμες Σ.Τ.	215
Τοπωνυμίες Παλαιοσελλίου, Η. Παπαζήση	220
Ίσβορος, Κωσάρτσικο... Αναστ. Ευθυμίου	223
Ιστορίες του χωριού Θαν. Πορφύρη	225
Ανέκδοτα Κουδαράων Βαγγ. Βουρδούκα	226
Γλωσσικά - Ετυμολογικά Ν. Ρεμπέλη	227
Η Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, Α. Πασχάλη	229
Αηδονοχώρι Κόνιτσας, Λευτ. Τζόκα	230
Όχι στην οικολογική καταστροφή, Γ.Τσιτσου	231
Η Οξυά τιμάει τους ευεργέτες, Θ. Πορφύρη	232
Αναμνήσεις από τον Αώο, Β. Λαμπριδίδη	233
Πού μας πάτε (ποίημα), Ν. Τζουμέρκα	234
Λαθεμένοι χαρακτηρισμοί, Χρ. Εξάρχου	235
Η ανησυχία όλων μας, Α. Εζνεπίδη	236
Η οικογένεια Αχ. Κολιού	237
Ιωάν. Γέγιος, Η. Παπαζήση	238
Ευάγγ. Γεωργιάδου, Κ. Πρίντζου	239
Στη μνήμη Τσακάλωφ Επ. Π.	240
Ειδήσεις - Κοινωνικά - Συνδρομές	242

Φωτ. Εξωφ. Ο Αώος το Φθινόπωρο Σ.

Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή

Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:

Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44 100

Τηλ. (0655) 22.464 - 22.212

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1500
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

(ο...ανίατος ασθενής)

Για το μεγάλο, τον "ανίατο ασθενή" το Κ. Υγείας Κόνιτσας, πολλές φορές έχουμε γράψει και παρ' όλο που γνωρίζουμε ότι είναι ανιαρό να επαναλαμβάνουμε τα ίδια και τα ίδια, είμαστε δυστυχώς, υποχρεωμένοι να θίξουμε και πάλι αυτό το σοβαρότατο θέμα.

Η λειτουργία του Κ. Υγείας στην Κόνιτσα αφορά και τον τελευταίο κάτοικο της επαρχίας, όμως η Πολιτεία μέχρι τούτη τη στιγμή αδρανεύει. Οι αρμόδιοι Υπουργοί των τελευταίων Κυβερνήσεων ήλθαν πολλές φορές, είδαν και απήλθαν αφού μας διαβεβαίωσαν επανειλημμένα ότι σύντομα θα λειτουργήσει το Κ.Υ.

Εμείς, Δήμος και πολίτες πιστεύοντας στα "λόγια τα μεγάλα" αδρανήσαμε φοβερά όλα αυτά τα χρόνια και πέσαμε σ' ένα "νιρβάνα" περιμένοντας από τον ουρανό "το Μάννα". Κάθε φορά που θα 'χουμε ένα θλιβερό περιστατικό ξαναθυμούμαστε την έλλειψη του Κέντρου και ύστερα πάλι ηρεμία.

Από το τελευταίο άκρο της επαρχίας τρέχει ο κοσμάκης για τις πιο στοιχειώδεις ανάγκες περίθλαψης στα Γιάννενα, σπαταλώντας χρόνο και χρήμα, ενώ θα μπορούσε να εξυπηρετηθεί άνετα στην Κόνιτσα.

Τα είπαμε, τα ξαναλέμε και όπως φαίνεται θα τα ξαναπούμε και στο μέλλον, αν δεν ξεσηκωθούμε οι πάντες να ζητήσουμε επιτακτικά και δυναμικά από την Πολιτεία να πράξει το χρέος της στους Ακρίτες κατοίκους αυτής της επαρχίας, που πάντα έδωσαν πολλά και πήραν ελάχιστα. Η μέθοδος είναι δοκιμασμένη.

Το δείξαμε και με την κινητοποίηση για το Βυρσοδεψείο και αν τότε κάναμε τη μεγαλειώδη πορεία στα Γιάννενα για το εργοστάσιο που θα μας ζημίωνε έμμεσα, τώρα που η μη λειτουργία του Κ. Υγείας μας ζημιώνει άμεσα, τι πρέπει να κάνουμε;

Νομίζουμε ότι οι μέχρι τώρα ήπιες ενέργειες από πλευράς Δήμου δεν είναι αρκετές αφού δεν έφεραν το ποθούμενο αποτέλεσμα. Οι αρμόδιοι εφαρμόζουν το κοινώς λεγόμενο "γέλα με να σε γελώ, να περνάμε τον καιρό". Επομένως πρέπει να καταλάβουμε ότι αν δεν ξεκινήσουμε μια μεθοδευμένη, δυναμική διεκδίκηση, πανστρατιά, όλοι οι εναπομείναντες κάτοικοι αυτής της επαρχίας, Κέντρο Υγείας δεν πρόκειται να δούμε στις μέρες μας. Δήμαρχε, πάρε την πρωτοβουλία και κάλεσε το λαό να δώσει λύση στο πρόβλημα...

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σεπτέμβριος		Οκτώβριος
Ελάχ. θερμ.	8,4	1,2
Μέγ. θερμ.	21,8	27,2
Σχετ. Υγρ.	72%	59%
Ύψος βροχής	91 mm	0

Πρόταση για την Επιβίωση της Επαρχίας Κόνιτσας

Γιάννη Λυμπερόπουλου

Έγινε στην Ημερίδα του "Συνασπισμού" (20.8.1995) στην Κόνιτσα, όπου ο ομιλητής είχε προσκληθεί να πάρει μέρος.

Η επαρχία της Κόνιτσας σήμερα έχει 6.000 κατοίκους περίπου.

Απ' αυτούς οι 3.000 περίπου είναι μόνιμοι κάτοικοι της πόλης Κόνιτσας, η οποία από το 1913, τότε που απελευθερώθηκε από τους Τούρκους, παραμένει σταθερή στον πληθυσμό της, έχει μόνιμα περίπου τον πληθυσμό αυτό.

Πρέπει να πω εδώ, ότι ολόκληρη η επαρχία το 1913 είχε 22725 κατοίκους. Το 1940 κατέβηκε στους 18472 κατοίκους. Μετά την κατοχή και τον εμφύλιο πόλεμο, με την απογραφή του 1951 η επαρχία εμφανίζεται να έχει 13015 κατοίκους. Έχει χάσει δηλαδή 5457 κατοίκους. Το 1961 οι κάτοικοι της επαρχίας αυξάνουν σε 14405, αλλά το 1971 που μεσολαβεί το μεγάλο κύμα της μετανάστευσης προς τη Γερμανία, Σουηδία κλπ., σε συνδυασμό με τις τρομερές πιέσεις, αποκλεισμούς παρακολουθήσεις, εξορίες κλπ. της δικτατορίας, ο πληθυσμός κατεβαίνει στους 10037 κατοίκους. Δηλαδή χάνει η επαρχία άλλους 4368 κατοίκους. Το 1981 οι κάτοικοι μειώνονται ακόμα πιο πολύ και γίνονται 9633. Και το 1991 στην επίσημη απογραφή, που όλοι ξέρουμε πως έγινε (μεταφορές με πούλμαν από τις πόλεις χωριανών, κλπ) για να δείχτεί ότι είμαστε περισσότεροι και να ρίξουμε στάχτη στα μάτια των αρχών, ο πληθυσμός της επαρχίας εμφανίζεται να είναι 9306 κάτοικοι.

Εμείς όμως ξέρουμε ότι ο αριθμός αυτός είναι πλασματικός και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα του-

λάχιστον για τους 11 μήνες του χρόνου. Βάζω στην άκρη ένα μήνα, Πάσχα και Αύγουστο που για πανηγύρια και γιορτές έχουμε ένα μεγάλο κύμα παλιννόστησης, το οποίο τις περισσότερες φορές ξεπερνάει και τον αριθμό του πληθυσμού της απογραφής. Πάντως ένα είναι βέβαιο, ότι στα 40 περίπου χωριά της επαρχίας, λειτουργούν σήμερα 5 σχολεία, κι ο μέσος όρος ηλικίας των μόνιμων κατοίκων της επαρχίας είναι εξήντα πέντε με εβδομήντα χρόνια.

Αυτό σημαίνει ότι σε πέντε με δέκα χρόνια η Επαρχία της Κόνιτσας δεν θα υπάρχει. (Πιθανόν, να υπάρξουν 4 και 5 χωριά στον κάμπο και 3-4 χωριά στα ορεινά (Πληκάτι, Κεφαλοχώρι, Δίστρατο, κ.λ.π.)

Η μείωση του πληθυσμού των ορεινών και ημιορεινών χώρων είναι φαινόμενο για να μη πω Παγκόσμιο, τουλάχιστον Πανευρωπαϊκό, και οπωσδήποτε ισχύει για ολόκληρη την Ελλάδα. Είμαι όμως εδώ υποχρεωμένος να τονίσω ότι ο ρυθμός της πληθυσμιακής απογύμνωσης στην Ήπειρο και φυσικά στη δική μας Επαρχία, είχε πάρει καταστρεπτική κι εξαφανιστική ταχύτητα. Κι ακόμα μιλάω άλλη παρατήρηση. Ο μετακινούμενος πληθυσμός δεν στάθηκε στην πρώτη μεγάλη πόλη, όπως έγινε σ' άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, αλλά πήγε κατ' ευθείαν στην Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη, όσο φυσικά δεν πήγαν στη Γερμανία ή τη Σουηδία. Ο αριθμός των ανθρώπων που στάθηκε σ' αυτή την μετακίνηση, στην Κόνιτσα ή τα Γιάννενα ήταν πολύ μικρός και θα μπορώ να πω ότι ισοφάρισε τουλάχιστο για την Κόνιτσα κείνους που ακολουθώντας το ρεύμα της μετανάστευσης είχαν φύγει από την Κόνιτσα

Δεν θα ερευνήσουμε εδώ τα αίτια του φαινομένου αυτού.

Θα πούμε μονάχα ότι τουλάχιστο τη δεκαετία του 1950, η Πολιτεία συγκινήθηκε από το φαινόμενο αυτής της απογύμνωσης των ακραίων γεωγραφικά χώρων της επικράτειας, (θάπρεπε μάλλον να χρησιμοποιήσω τον όρο ΑΝΗΣΥΧΗΣΕ για το φαινόμενο αυτό), σε ακριτικό χώρο και προσπάθησε να αποκαταστήσει κατά το δυνατό την ισορροπία στις περιοχές αυτές δημιουργώντας τις προϋποθέσεις επανόδου των κατοίκων στα χωριά τους.

Έτσι προχώρησε στην συγκρότηση του λεγόμενου προγράμματος Ανάπτυξης της Ηπείρου, ορίζοντας σα ζώνη πειραματισμού και επίδειξης την Επαρχία της Κόνιτσας, το Ζαγόρι και τον Παρακάλαμο.

Το 1956-57 απευθύνεται στον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας, και ζητάει τη συνδρομή του στην ανάληψη άμεσης δράσης εφαρμογής προγράμματος αναχαίτισης της ερήμωσης, κάτω από την Εποπτεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού παραγωγικότητας.

Ο Οργανισμός αυτός συνεργάζεται με γνωστούς την εποχή αυτή ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι έρχονται στην περιοχή Πειραματισμού δηλαδή εδώ στην Κόνιτσα, το Ζαγόρι και τον Παρακάλαμο, και θα μπορούσα να πω μ' αρκετό φιλότιμο μελετούν την περιοχή και καταρτίζουν τις σχετικές μελέτες τους.

Για καλό ή κακό, όλοι τους, έχουν ως μοντέλα, πρότυπα μίμησης ή αντιγραφής περιοχές της Ευρώπης στις οποίες είχαν γίνει παρόμοιες προσπάθειες "ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗΣ". Αυτός ήταν ο όρος που χρησιμοποιούνταν τότε. Τα μοντέλα αυτά ήταν η Λεκάνη του Κάτω Ροδανού, το Λάγκτοκ, η Γαστώνη στη Γαλλία. Η Σικελία, η Σαρδηνία κλπ. στην Ιταλία. Δεν μπορώ να ξέρω κατά

πόσο τα μοντέλα αυτά ήταν συγκρίσιμα με την περιοχή μας. Πάντως από τη δουλειά αυτή βγήκαν κάποιες μελέτες με ειδικά στοιχεία, χρήσιμες ακόμα και σήμερα. Σαν παράδειγμα αναφέρω τη μελέτη του Γαλλου κοινωνιολόγου Ερρίκου Μαντράς που διερευνά στην περιοχή της Κόνιτσας το Μάζιο, Σανοβό, και τη Μελισσόπετρα, καθώς και το Ελεύθερο, την Αγία Παρασκευή και την Πυρσόγιαννη. Τη μελέτη του Λαλάτα, Μιλανέζου ειδικού για τα φρούτα που θα μπορούσαν να παραχτούν στην επαρχία μας.

Του Ζαν Μποτόζ Ελβετού εμπειρογνώμονα για την ξυλεία. Του επίσης Ελβετούς Σιενχόλζερ για τη δημιουργία κέντρου χειμερινών σπόρ. Του Πιέρ Ντυκρέ ειδικού στα θέματα της τυροκομίας κλπ.

Με βάση όλα τα παραπάνω καταρτίζεται το πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 1960-1964. Και γίνεται έναρξη εφαρμογής του αμέσως. Έργα αρδευτικά. Δεντροκαλλιέργειες. Συγκρότηση και βελτίωση μονάδων κτηνοτροφίας. Τεχνική εκπαίδευση. Οικοτεχνίες. Μικρές βιοτεχνίες κλπ. Στο διάστημα των δύο πρώτων ετών διατίθενται για το πρόγραμμα το ποσό των 2.500.000 δολλαρίων. Αλλά το 1963-1964 το πρόγραμμα εγκαταλείπεται. Πουλιούνται τα μοσχάρια κακήν κακώς. Κλείνονται οι βιοτεχνίες. Εγκαταλείπονται τα χωράφια. Κι ο κόσμος φεύγει προτροπάδην για την ξενιτιά. Τη Γερμανία, τη Σουηδία, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τα Γιάννενα.

Η Γενική εντύπωση (αυτή άλλωστε που γράφτηκε και στα περιοδικά έχω υπόψη μου την Οικονομικό Ταχυδρόμιο, τη Νέα Οικονομία και την Αγροτική Οικονομία του Ευελπίδη) ήταν ότι το πρόγραμμα ΑΠΟΤΥΧΕ παταγωδώς.

Κατά τη γνώμη μου πολλά είναι τα

αίτια της αποτυχίας αυτού του προγράμματος. Τα βασικά όμως αίτια πρέπει να τα κατατάξουμε σε τρεις κατηγορίες.

1. Το πολιτικό κλίμα της περιόδου, όπου κάθε ύποπτος αριστερός δεν είχε από τον ήλιο μοίρα στην περιοχή, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η περιοχή συνόρευε με ένα κράτος Κομμουνιστικό, την Αλβανία, ήταν στοιχείο καταλυτικό της κατ' ελάχιστο εφαρμογής του προγράμματος. Κανένας κυνηγημένος δε σκέφτεται μόνιμες δραστηριότητες και μακροχρόνιες εγκαταστάσεις.

2. Το γεγονός ότι αντιμετωπίστηκε η ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ παραγωγή σαν κύριο μέλημα του προγράμματος, κι επομένως σαν κύρια βιοποριστική απασχόληση των κατοίκων, ενώ είναι σίγουρο ότι πρόκειται για μια περιοχή που απολείται από επικλινείς μη αρδευόμενες εκτάσεις, απομονωμένες και υποβαθμισμένες, τις οποίες σήμερα χαρακτηρίζουν με το γενικό όρο μειονεκτικές και οι οποίες ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ εξ ορισμού ν' αποτελέσουν πεδίο άσκησης της πρωτογενούς παραγωγής, ιδιαίτερα της γεωργίας, σαν κύριας βιοποριστικής απασχόλησης και

3. Δε λήφθηκε καθόλου υπ' όψη η λεγόμενη ΨΥΧΙΚΗ ΦΥΓΗ. Από τη μιά μεριά. η πολιτιστική ερημία της περιοχής. Η ανυπαρξία ενός Κέντρου όπου ο εργαζόμενος στην περιοχή αυτή θα μπορούσε να καταφύγει έστω και μια φορά τη βδομάδα, να ανταμώσει άλλους ανθρώπους, να γευτεί τα αγαθά της σύγχρονης εξέλιξης, να ψυχαγωγηθεί, να αισθάνεται ότι έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει στο σύγχρονο πολιτισμό, στο σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι, στο σύγχρονο τρόπο ζωής, να μη νοιώθει εγκαταλειμμένος στα έσχατα της γης, αδύναμος στην προσπάθειά του ν' ανεβάσει την ΠΟΙΟΤΗΤΑ της ζωής του. Κι από την άλλη:

Η έντονη κοινωνική ροπή προς τη μετανάστευση, που κείνη την εποχή εκτός από ανάγκη, είχε πάρει και τη μορφή επιδημίας. Έφευγαν δηλαδή και παιδιά από εύπορες οικογένειες. Ο κοινωνικός μιμητισμός πούναι στοιχείο κυτταρικό του μικρού ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ σχηματισμού.

Για λόγους χρόνου, δεν θα αναφερθώ σ' άλλες, θεωρητικές περισσότερο, προσπάθειες αναχαίτισης αυτού του καταλυτικού για την επαρχία φαινομένου, της εγκατάλειψής της, όπως είναι η προσπάθεια της Ομοσπονδίας των Αδελφοτήτων των χωριών της Επαρχίας μας. Οι δύο τόμοι που εξέδωσε το Μουσείο Γουλανδρή για την οικολογική διάσωση της βόρειας Πίνδου μέσα στην οποία υπάγεται και μεγάλο τμήμα της επαρχίας Κόνιτσας.

Θα μπορούμε κατ' ευθείαν στο ζητούμενο.

Υπάρχει τρόπος να σταματήσουμε αυτόν τον κατήφορο. Ν' ανατρέψουμε αυτή την προβλεπόμενη καταστροφή, την ερήμωση της επαρχίας και φυσικό και της Κόνιτσας σαν πόλης, όταν δεν θάχει ενδοχώρα;

Ασφαλώς προβλήματα άλυστα δεν υπάρχουν. Το κάθε πρόβλημα έχει τη λύση του. Μόνο που στα οικονομικοκοινωνικά προβλήματα όλα πρέπει να αντιμετωπίζονται από μιά καιρία πλευρά. Την "πλευρά του εφικτού" κάτω από τις συνθήκες της εποχής.

Κατ' αρχήν πρέπει να πούμε ότι η πολιτική κατάσταση της δεκαετίας του 1960 δεν υπάρχει. Αντίθετα σήμερα το κλίμα είναι αντεστραμμένο πλήρως, κ ευνοϊκό για μια πολιτική επανόδου των ανθρώπων στα χωριά τους. Επί πλέον πρέπει να δούμε ότι η γειτνίαση με την Αλβανία είναι ένας παράγοντας που θα μπορούσε να θεωρηθεί πάρα πολύ βοηθ

θητικός στην προσπάθειά μας αυτή, όπως θα δούμε παρακάτω.

Οι επικοινωνίες σήμερα μεταξύ των χωριών, αλλά βασικά μεταξύ των χωριών και της Κόνιτσας, γίνονται με εύκολο και γρήγορο τρόπο έτσι ώστε η δημιουργία ενός Κέντρου πολιτιστικού, κέντρου κοινωνικής επαφής, αναψυχής σε καθημερινή ή εβδομαδιαία βάση να μην αποτελεί πρόβλημα.

Επομένως μπορούμε να πούμε ότι το δεύτερο εμπόδιο ο δεύτερος λόγος για τον οποίο απότυχε το πρόγραμμα Ανάπτυξης της Ηπείρου το 1960-1962 η πολιτιστική, κοινωνική, ανθρώπινη ερημία των χρόνων εκείνων σήμερα υπάρχει τρόπος να ξεπεραστεί, αν γίνει έντονη, πάνω σε σωστές βάσεις προσπάθεια ανάπλασης της πόλης Κόνιτσας, ανασυγκρότησης του Κέντρου της, του ιστορικού, κοινωνικού, πολιτιστικού, οικονομικού της κέντρου, έχοντας ακόμα σα μοντέλλο το Μέτσοβο. Με τη δημιουργία μιας όμορφης πόλης, πάνω στη βάση της παράδοσης αλλά δημιουργικά αναπλασμένης, πιστεύω ότι οι Κονιτσιώτες, και εννοώ μ' αυτό όλους τους συμπατριώτες μας κι από την επαρχία, θ' αποκτήσουν μια πόλη αναφοράς, ένα χώρο ποιότητας, που θα ικανοποιεί το μεγαλύτερο κομμάτι της ανάγκης για συμμετοχή στην σύγχρονη ζωή, στο σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι.

Κι έρχομαι τώρα στο πιο κρίσιμο σημείο της πρότασής μου. Οι άνθρωποι της επαρχίας μας πρέπει να εξασφαλίσουν, σ' ένα μεγάλο αριθμό τους, τακτικό μεροκάματο. Είπαμε ότι η γεωργία σαν κύρια απασχόληση στις μειονεκτικές εκτάσεις της επαρχίας μας είναι απρόσφορη δραστηριότητα.

Το ίδιο θα μπορεί να πει κανένας και για την κτηνοτροφία. Ακόμα και για τον Τουρισμό. Είναι πλουτοπαραγωγικές δραστηριότητες που μόνο σε μερική α-

πασχόληση, συμπληρωματική θα μπορούσαν να παίξουν ρόλο στο χώρο της επαρχίας μας. Επομένως δεν απομένει παρά η μεταποιητική δραστηριότητα σαν άξονας ανάπτυξης της επαρχίας μας.

Για την μεταποιητική δραστηριότητα στην επαρχία, σα μοναδική λύση, προτείνω ένα Βιοτεχνικό πάρκο στο Σαραντάπορο. Στην κοιλάδα του Σαραντάπορου ανάμεσα στα χωριά Βράνιστα, Μόλιστα, Στράτσιανη, Αγία Βαρβάρα. Η Πολιτεία θα κηρύξει την περιοχή Βιοτεχνικό πάρκο καθορίζοντας τα ειδικά κίνητρα για αυτούς που θάθελαν να εγκαταστήσουν εκεί βιοτεχνικές μονάδες. Φορολογικές μειώσεις, απαλλαγές ακόμα και μειώσεις από το ΙΚΑ. Επιδοτήσεις και τραπεζιτικούς δανεισμούς. Παραχώρηση δωρεάν οικοπέδων. Το κράτος έξω από την χωροταξική μελέτη, κάποιους στοιχειώδεις δρόμους αποχέτευση και δημιουργία δικτύου νερού δεν θα έχει άλλες δαπάνες. Η περιοχή είναι καθόλα πρόσφορος για να επιτελέσει το ρόλο ενός βιοτεχνικού πάρκου. Βρίσκεται κοντά στη μεγάλη οδική αρτηρία που συνδέει την Ήπειρο με τη Μακεδονία. Δίπλα στο δίκτυο υψηλής τάσης της ΔΕΗ. Στο γεωγραφικό κέντρο της επαρχίας. Σ' απόσταση δυό χιλιομέτρων από το μεθοριακό σταθμό της Μέρτζιανης που όπως ξέρουμε σε λίγο καιρό ανοίγει, για να συνδέσει την ανατολική Αλβανία με την Ήπειρο.

Είναι τόσο καλές οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση μικρών βιοτεχνικών μονάδων στην περιοχή, ώστε δε μου μένει καμμιά αμφιβολία για την γρήγορη κάλυψη των οικοπέδων. Ήδη, προτού ακόμα ξεκινήσει η σύσταση της βιοτεχνικής ζώνης υπάρχει σοβαρή ζήτηση από συνεπαρχιώτες που θάθελαν να εγκαταστήσουν στην περιοχή βιοτεχνίες.

Υπάρχει ακόμα η δυνατότητα με κά-

Κόνιτσα

ποιες διακρατικές συμφωνίες, να γίνουν στην περιοχή αυτή επενδύσεις από έλληνες που δε θάθελαν εγκαθιστάμενοι στο Αβλανικό έδαφος να γίνονται έρμαιο του κάθε Μπερίσα, νάρχονται εργάτες Αλβανοί με ειδική κάρτα να δουλεύουν, σε κόστος εργασίας αυτό που υπάρχει και μέσα στην Αλβανία, και να υπάρχει δυνατότητα λεύτερης εξαγωγής και διακίνησης της παραγωγής μέσα στην Αλβανική Επικράτεια. Φυσικά αυτές οι βιοτεχνικές μονάδες που θα δουλεύουν και για την Αλβανία, θα βρίσκονται σε χωριστή ζώνη μέσα στο Πάρκο.

Θα ήθελα εδώ να προσθέσω την προσπάθεια που πρέπει να κάνουν οι Κονιτσιώτες για την περαιτέρω έρευνα του γεωθερμικού πεδίου στον κάμπο της Κόνιτσας για σκοπό την εγκατάσταση θερμοκηπίου - λουτρών, θέρμανσης σπιτιού κλπ.

Είμαι βέβαιος πως αν δοθεί μια τέτοια κατεύθυνση στις επιδιώξεις και διεκδικήσεις των Κονιτσιωτών ώστε να υπάρξει μια κύρια απασχόληση είτε στο βιοτεχνικό πάρκο, είτε στα θερμοκήπια κλπ. που θα δημιουργηθούν με την εκμετάλλευση της γεωθερμίας, τότε σε συμπληρωματική - μερική απασχόληση σε οικογενειακή βάση θα βγούν στην επιφάνεια μιά σειρά από δραστηριότητες γεωργοποιμενικές, τουριστικές, οικοτεχνικές κλπ. για συμπλήρωση του οικογενειακού εισοδήματος.

Σημειώνω εδώ ακόμα ότι τόσο το Ελληνικό κράτος όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν στέκονται ευνοϊκά προς την μερική γεωργική απασχόληση. Στην απασχόληση που το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος δεν προέρχεται απ την ακραιφνή γεωργική εκμετάλλευση. Οι επιδοτήσεις των διαρθρώσεων, επιδοτήσεις μέσων παραγωγής, ή εξισωτική αποζημίωση ή πρόωρη συνταξιοδότηση κλπ/ δυσκολεύονται ή δεν δίνονται όταν ο μεγαλύτερος χρόνος απασχόλησης είναι στην εξωγεωργική δραστηριότητα. Μ' άλλα λόγια η στάση τους είναι ευνοϊκή στην ανάπτυξη και διατήρηση των μεγάλων εκμεταλλεύσεων που έχουν πλήρη γεωργική απασχόληση.

Κι επι πλέον θα μπορούσε να πει κανένας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ευνοεί την διατήρηση των εκμεταλλεύσεων στις μειονεκτικές περιοχές.

Αυτό όμως αφορά ολόκληρη την Ελλάδα κι είναι ανάγκη να βρεθεί ένας τρόπος να ενισχυθεί αυτή η μορφή της μερικής απασχόλησης να γίνει εθνική διεκδίκηση προς την Ε.Ε. γιατί μόνο κατ' αυτό τον τρόπο θα γίνει εφικτό να επανακατοικηθεί όλη η ορεινή και ημιορεινή Ελλάδα, ν' αποκατασταθεί η γεωγραφική ισορροπία, να δημιουργηθούν φιλικές προς το περιβάλλον εκμεταλλεύσεις ν' αναπτυχθούν φιλικές πρακτικές προς τη φύση.

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Οικόπεδο, γωνιακό 1.300 τετρ. μέτρων με οικοδομή 380 τετρ. μέτρα. που στεγάζεται σήμερα το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσας, με μηνιαίο μίσθωμα 150.000 δρχ.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα σύν τα υπόγεια.

Πληροφορίες: 01 7517136 - 7525301

Ημερολόγιον Τουτου Λόχου
του Ανεξαρτήτου Τάγματος Κορίθης
κατά τας επιχειρήσεις
του Ελληνοϊταλικού πολέμου του 1940.

Δύναμις του Λόχου.
Αξιωματικοί
Διοικητής του Λόχου.
Λοχαγός Δημήτριος Καντάρας.
Ανθυπολοχαγοί Κατσένης Μιχαήλ, Πρωτοσυ-
γκέλλου Χαρίλαος, Λαζόπουλος Λάζαρος.
Ανθυπασπιστής Καλλιανέσης Ηλίας
Σπιστής Λόχου, Λοχίας Τάττης Σωτήριος
Βοηθός σπιστού, Δεκ. Τάττης Παύλος.

Αη Διμοιρία - 1η Ομάς

Λοχίας Ζάμπος Βασίλειος
Δεκανέας Γκόσιος Διονύσιος, Οικονόμου
Ιωάννης

Στρατ. Μίσιος Δημήτριος, Πρέντζας Θεόδω-
ρος, Μουτσιούλης Ευθύμιος, Κτίσας Αθανά-
σιος, Καραντζιος Δημήτριος, Καραντζιος Μι-
χαήλ, Γαργάλας Αθανάσιος, Τσιάπος Νικόλαος,
Τσιάπος Μιλτιάδης Ντίκος Χρήστος.

2α Ομάς

Λοχίας Ρώσσιος Στέργιος
Δεκ. Τόσκας Κωνσταντίνος
Στρατ. Παναγιώτου Αθανάσιος, Πανταζής
Σωτήριος, Τσιώτος Ανέστης, Κίτσος Ιωάννης, Ρό-
βας Γεώργιος, Βέτσας Ιωάννης, Ντίνης Νικό-
λαος, Νάτσης Γεώργιος, Κονίνης Λεωνίδας, Πα-
νταζής Ανδρέας

3η Ομάς

Λοχίας Γιαννούλης Ανέστης
Δεκ. Τσιρώνης Χρήστος
Στρατ. Σιώμος Χρήστος, Νούτσος Ευάγγελος,
Νταγκουβάνος Απόστολος, Γιώτης Ιωάννης, Σιά-
φης Νικόλαος, Νούσης Χαράλαμπος, Νούτσος
Χαράλαμπος, Δήμου Ευάγγελος, Γκίκας Ευάγγε-
λος, Τσομπάνος Βασίλειος, Σελτσιώτης
Χρήστος, Λέκκας Χρήστος

Βα Διμοιρία - 4η Ομάς

Λοχίας Σερίφης Στέφανος
Δεκ. Φλίνδρης Δημήτριος
Στρατ. Μαζιώτης Σπυρίδων, Σερίφης
Σωτήριος, Βέτσας Ελευθέριος, Φρόντζος Λεωνί-
δας, Φρόντζος Σπυρίδων, Πανάγιος Ζαχαρίας,
Σούρλας Κωνσταντίνος, Ζιούνης Θεόδωρος, Σε-
ρίφης Τηλέμαχος, Κουλούρης Βασίλειος, Σερί-
φης Παύλος

5η Ομάς

Λοχίας Παπανικολάου Κωνσταντίνος
Δεκ. Χατζής Δημήτριος
Στρατ. Κυπαρίσσης Αριστοτέλης, Ζούκης

Δημήτριος, Ταμπάκης Κωνσταντίνος, Πα-
παζήσης Δημήτριος.

Δεκ. Δημαρέλης Κωνσταντίνος

Στρατ. Κυπαρίσσης Μενέλαος, Βαδάσης Πα-
ναγιώτης, Καζούκας Θωμάς, Καζούκας Κωνστα-
ντίνος, Γατσέλος Περικλής, Καρβούνης
Δημήτριος, Παπαρούνας Δημή-
τριος, Γεωργίου
Ιωάννης

6η Ομάς

Λοχίας Παπαναστασίου Νικόλαος

Δεκ. Διονυσόπουλος Διονύσιος

Στρατ. Λυκοτρέσης Διονύσιος, Χατζη-
ρούμπεης Ιωάννης, Βυθούλκας Νικόλαος,
Μήσιος Γεώργιος, Τσινασλανίδης Βασίλειος, Γαι-
τανίδης Πρόδρομος, Αθανασίου Αντώνιος, Μάρ-
γαρης Γεώργιος

Δεκ. Ξένος Χαράλαμπος

Στρατ. Λαφιάς Γεώργιος

Γη Διμοιρία - 7η Ομάς

Λοχίας Ντεντόπουλος Νικόλαος

Δεκ. Παληομίχας Βασίλειος

Στρατ. Καραφέρης Παναγιώτης, Τσάγκης
Γεώργιος, Γκολφινόπουλος Γεώργιος, Ζιώγας
Χαράλαμπος, Νικολάου Μιχαήλ, Αργυρίου
Δημήτριος, Μαργαρώνης Γεώργιος, Πασχάλης
Μιχαήλ, Κολέτσης Φίλιππος, Μουκούλης Ζαχα-
ρίας, Γαζώνας Θωμάς, Βασάκος Κων/νος, Νι-
κούλης Κων/νος.

8η Ομάς

Λοχίας Ζωγράφος Στέφανος

Δεκ. Βούλγαρης Γεώργιος

Στρατ. Νάκας Κων/νος, Στεργίου Αναστάσιος,
Γούσης Δημήτριος, Κυρζίδης Αχιλλεύς, Βούρης
Κωνσταντίνος, Ζωγράφος Αθανάσιος, Χρήστου
Σπυρίδων, Δημητριάδης Αθανάσιος (εις άγνοιαν
από 21-11-40), Καζαμίας Χαράλαμπος, Στεφανό-
πουλος Γεώργιος, Κωσταδήμας Κων/νος

9η Ομάς

Λοχίας Βλάχος Θεοφάνης

Δεκ. Γεωργόπουλος Απόστολος

Στρατ. Κυρίκος Αντώνιος, Μπίστας Πέτρος,
Νάκας Χρήστος, Χαρίσης Βασίλειος, Διδασκάλου
Χρήστος, Θάνος Ιωάννης, Σούλης Αθανάσιος,
Ευθυμίου Χαράλαμπος, Ντάλλας Χρήστος

Δεκ. Λιάκος Νικόλαος

Δ. Διμοιρία - 10η Ομάς

Λοχίας Πανταζής Χριστόδουλος

Δεκ. Καλτσούνης Παναγιώτης

Στρατ. Γκίκας Πέτρος, Χρήστου Ηλίας, Βακά-

λης Νικόλαος, Λύτος Νικόλαος, Λάμπρου Γρηγόριος, Τσάγγας Φώτιος, Ευσταθίου Χρήστος, Τσίπης Κωνσταντίνος, Πρίτσας Απόστολος, Αηδονόπουλος Χρήστος, Φώτου Γεώργιος, Συγγέλης Χαράλαμπος, Φερφέλης Αντώνιος

11n Ομάς

Δεκανεύς Ζιακόπουλος Σωτήριος

Στρατ. Γεράσης Δημήτριος, Τσάτσης Αθανάσιος, Κορομπήλιας Κωνσταντίνος, Κεραμίδας Κωνσταντίνος, Κότσυφας Δημήτριος, Παπαευθυμίου Γεώργιος, Χατζής Θεοδόσιος, Νταγκουβάνος Σωκράτης, Φερφέλης Διονύσιος, Φερβέλης Στέργιος, Παπακώστας Κωνσταντίνος, Χασκής Σάββας, Σούσμκης Χριστόφορος, Πολίτης Γεώργιος

12n Ομάς

Λοχίας Οικονόμου Στέφανος

Δεκ. Ντούλαινας Ευστράτιος

Στρατ. Τσάγγας Μιχαήλ, Σωτήρας Αχιλλεύς, Τσάγγας Χρήστος, Κοτούλας Δημήτριος, Παπαθανασίου Ιωάννης, Γύφτος Γεώργιος, Μανέκας Γεώργιος, Γκούτσος Αλκιβιάδης, Σδούκος Χρήστος, Μήτσης Δημήτριος, Παπαδημητρίου Δημήτριος, Αλκιβιάδης Γκούτσος

Ομάς Διοικήσεως

Λοχίας Τάττης Σωτήριος, Νάσης Ιωάννης

Δεκ. Τάττης Παύλος

Υπ/νεύς Αναγνωστόπουλος Χαρίσης

Δεκ. Παππίας Κωνσταντίνος

Στρατ. Μπέκος Μιλτιάδης, Κώτσης Αναστάσιος, Γκίζας Χρήστος, Τσάκας Γεώργιος, (ράπτης), Ντίνος Αχιλλεύς (υποδηματοποιός), Γκάγκας Παναγιώτης (μάγειρας), Καλαβρέζος Ιωάννης (μάγειρας), Δερβένης Ευάγγελος (μάγειρας), Λώλης Δημήτριος (νοσοκόμος), Κίσκας Ζήσης (νοσοκόμος), Γκιώκας Χρήστος (τηλεφωνητής), Μπέσιος Χριστόφορος (τηλεφωνητής), Καζάκης Θωμάς (σαλπιγκτής), Τοαλιαμάνης Πέτρος, Βαΐλας Δημήτριος, Τσάγκας Γεώργιος, Λώλης Σωτήριος, Καλαπόδης Θεοφάνης, Περόνης Διονύσιος, Κωστάκης Ιωάννης, Δόβας Βασίλειος, Γορίτσας Ιωάννης (μεταγωγεύς), Μιχαλέας Παρασκευάς (Ανθυπασπιστής)

Μεταγωγικοί Λόχου

Λοχίας Γκάσιος Νικόλαος

Δεκ. Ζήκας Ιωάννης

Στρατ. Γιαννέλος Γεώργιος, Βασίλης Ευθύμιος, Ρώσιος Χρήστος, Παππίας Νικόλαος, Τσιώνος Δημήτριος Καλέσης Αθανάσιος, Νουσιλής Ανδρέας, Θεοδώρου Περικλής, Τζιότζιος Κωνσταντίνος, Γκέτσος Γεώργιος, Τζιάτζιος Κωνσταντίνος, Γκέτσας Γεώργιος, Τζιάτζιος Δημήτριος, Στεργίου Κοσμάς, Πάντος Φώτιος, Παπαθανασίου Σπυρίδων, Μπάρμπας Αθανάσιος, Νίτσας Ευάγγελος, Μησιακούλης Βασίλειος, Γαργάλας Χρήστος, Μπέζας Χρήστος, Κάραντζιος ή Τζαντίλας Χρήστος, Γκίζας Χαράλαμπος, Βλάχος Μιλτιάδης, Νίτσας Γεώργιος, Βλιώρας Παναγιώτης, Μουτσιούλης Ανδρέας, Κίτσιος Θεόδωρος, Ρέπας Ιωάννης, Τσινώλης Σπυρίδων, Γκαμπελέτσας Ανδρέας, Σδούκος Χριστόδουλος, Καλέας Ευθύμιος, Σκούρτης Κωνσταντίνος,

Σιάφης Απόστολος, Οικονόμου Κωνσταντίνος, Γκίκας Παύλος, Σιώμος Αθανάσιος, Ντίσιος Θεόδωρος, Νικολάου Ιωάννης.

Ημερολόγιον

Ημέρα ενάρξεως επιχειρήσεών

28-10-1940

Την 4,45 ο εχθρός προσέβαλε το 24ον φυλάκιον δια δυνάμεως λόχου ενισχυμένου και εξαπήνης. Ημέτεροι απώλεια, τραυματίαι τρεις Πορφύρης Ηλίας, Γκύτσιας Αντώνιος, Φώτου Γεώργιος, Αγνοούμενοι. Λοχίας Τσώμος Αναστάσιος, Δεκ. Ζώγας Θωμάς, Δεκ. Λιάνος Αναστάσιος, στρατ. Κωστόπουλος Απόστολος, Τσάτσης Γρηγόριος, Τράμμας Χαράλαμπος, Πασιάς Δημήτριος, Πασσιάς Αχιλλεύς, Ευθυμίου Παναγιώτης.

Την 5-45 ο εχθρός προσέβαλε ομοίως το 23ον φυλάκιον δυνάμεως ενός Ανθυπασπιστού, ενός λοχίου και δέκα οκτώ στρατιωτών. Ο εχθρός επετέθη διά δυνάμεως πλέον των δύο διμοιριών. Ημέτεροι απώλεια. Τραυματίας εις. Αγνοούμενοι. Δεκ. Λιάκος Νικόλαος. Απωλέσθη εν τηλέμετρον και καλώδιον τηλεφώνου.

Την 5-15 ο εχθρός προσέβαλε το 22ον φυλάκιον διά δυνάμεως λόχου. Το φυλάκιον συνέκειτο από έναν λοχία, έναν δεκανέα και δώδεκα στρατιώτας. Ημέτεροι απώλεια. Τραυματίαι τρεις. Αγνοούμενοι Λώλης Ευριπίδης. Απωλέσθη εν οπλοπολυβόλον και εν τηλέφωνον.

Την 6 ώραν ο εχθρός προσέβαλε το 21ον φυλάκιον δια δυνάμεως περίπου δύο λόχων. Το φυλάκιο συνέκειτο από έναν ανθυπολοχαγόν, δύο λοχίους και τριάκοντσα δύο στρατιώτας. Ημέτεροι απώλεια. Τραυματίας εις. Αγνοούμενοι. Βαΐλας Γεώργιος. Τραυματίαι του 23ου φυλακίου. Ταμπάκης Κων/νος. Τραυματίαι του 22ου φυλακίου. Παπαθανασίου Ιωάννης, Παπαθανασίου Σπυρίδων και Τσώνος Δημήτριος. Τραυματίας του 21ου φυλακίου ο Δεκ. Τζιάτζιος Χαράλαμπος. Το 21ο φυλάκιον αντέστη μέχρι της 11.30 ώρας οπότε συνεπτήχθη προς το γνωστόν δρομολόγιον το δοθέν υπό του 5ου λόχου του 51ου Συν/τος υφ' ου τας διαταγάς διετέλει.

Ο λόχος εκράτησε τας θέσεις του ακλόνητος συνεπτήχθη δε προς Οξυάν και εκείθεν προς Λυκόρραχην κατόπιν διαταγής του Διοικητού του Υποτομέως Μεσίρη Δημητρίου, άμα τη επελεύσει του σκότους.

Ο λόχος μετέφερεν άπαν το υλικόν το ευρισκόμενον εν Βουρμπιάνη προς Οξυάν και συνεκεντρώθη εις τρία σημεία κατά σειράν ενείγοντος ήτοι πυρομαχικά εις Προφήτην Ηλίαν, υλικά λόχου εις Οξυάν και άλευρα, νομή κ.λ.π. εις την παρυφήν της Οξυάς. Ο Λόχος κατόπιν της δοθείσης Διαταγής υπό του κ. Μεσίρη, περί συμπτώξεως προς Λυκόρραχην, μετέφερε το υλικόν εις Θεοτόκον ένθα εναπέθεσε τούτο και απέστειλε τον ανθ/γόν του λόχου Κατσένην Μιχαήλ επί εκφαλής κλιμακίου 30 κτηνών προς μεταφοράν του υπολοίπου υλικού, πλήν όμως δεν μετεφέρθησαν τα υλικά ταύτα διότι ο ανθ/γός Κατσένης Μιχαήλ συναντηθείς μετά του Αντισυνταγματάρ-

χου κ. Δημητρίου Μεσίρη, καθ' οδόν, έλαβε την διαταγήν όπως επανακάμψη εις τον Λόχον και αποστείλη μόνον τέσσερα μεταγωγικά προς παραλαβήν τυχόντων πυρομαχικών και καταστροφήν ετέρου εναπομείναντος υλικού.

Ο Λόχος μη δυνάμενος να γνωρίζει που ευρίσκονται τα αρχεία, λόγω πολλαπλών φροντίδων εκ της δημιουργηθείσης καταστάσεως, της επικρατούσης κακοκαιρίας, του σκότους, της κοπώσεως και των συμπαραομαρτούντων, δεν ανελογίσθη την έλλειψιν του αρχείου όπερ παρέμεινε. Κατά την ημέραν ταύτην ετέθησαν εις τας διαταγάς του λόχου, ο Σταθμός Χωρ/κης Πληκατίου, το απόσπασμα χωρ/κής Γοργοποτάμου, και η Υποδιοίκησις Χωρ/κής Πυρσογιάννης. Ομοίως ετέθησαν εις τας διαταγάς του λόχου οι αγροφύλακες Τέρτσης, Τσάτσος και Οικονόμου. Ομοίως παρέμειναν εις τον λόχον οι οπλίται των Μετ. Σώματος λοχίας Πανταζής Χριστόδουλος, στρατ. Καλέας Ευθύμιος, Σκούρτης Κωνσταντίνος, Οικονόμου Κων/νος, Γκίκας Παύλος, Καμπλέτσας Ανδρέας, Βακόλας Νικόλαος, Γορίτσας Ιωάννης, και Ντούτσος Χαράλαμπος ως και τα υπ' αριθμ., 194, 236, 101, 121 και 126 υποζύγια. Συσσίτιον φασόλαια σούπα, μ.μ. τυρός.

Δύναμις αξιωματικοί 5

Ηθικόν και αντοχή Λόχου εις εξαίρετον σημείον.

29-10-1940

Ο λόχος έλαβε την εντολήν να ενισχύση τον Λόχον 7/51 και 2/51 εις υψώματα δυτικώς Λυκοράχης. Κατά την επελθούσαν συμπλοκήν ο Λόχος έσχε έναν νεκρόν, στρατιώτην Χαλκιάν Σωτήριον.

30-10-1940

Μία Διμοιρία υπό τον ανθ/γόν Κατσένην Μιχαήλ αποτελούσα το άκρον αριστερόν του λόχου παραπλανηθείσα κατά την νύκτα της 29ης-30ην λόγω της επελθούσης κακοκαιρίας και του σκότους κατέφθασε εις τον λόχον περί την 14ην ώραν. Με άγνοιαν ο λοχίας Οικονόμου Στέφανος. Κατά την ιδίαν διαδρομήν της νυκτός εβράδυνε να παρουσιασθεί εις τον Λόχον η διμοιρία Πολυβόλων με τον ανθ/γόν Λαζόπουλον Λάζαρον παρουσιασθείσα εις τον Λόχον την 15ην ώραν άνευ πολυβόλων και κτηνών, εγκαταλείψασα ταύτα καθ' οδόν άνευ εχθρικής αντιστάσεως και αποχρώντος λόγου με μόνην την δικαιολογίαν, ότι εγκαταλείπουν ταύτα λόγω του δυσβάτου του εδάφους και του σκότους, πράγμα το οποίον προδίδει αδυναμίαν διοικήσεως και έλλειψιν θάρρους και κρίσεως, ίνα προσανατολισθή με την δημιουργηθείσαν κατάστασιν και παραμείνη εις την θέσιν εις ην ευρίσκετο προς διανυκτέρευσιν και άμα τη εω να κανονίση την περαιτέρω πορείαν. Ούτος μετά των ανδρών του παρέμεινεν εις τον λόχον.

31-10-40

Ο Λόχος την 30-31ην κατέλαβε σημείον στηρίγματος ιππαστή του ποταμού Σαρανταπόρου, κατόπιν Δ/γής της 613 Μονάδος. Το εσπέρας ετέθη εις πορείαν ευθύς υπό τας διαταγάς του

Τάγματος Βασιλοπούλου και παρουσιάσθη εις αυτό αυθημερόν εις τα δυτικά υψώματα του χωρίου Ζούζουλης. Ο έφεδρος ανθ/γός Λαζόπουλος Λάζαρος έλαβε φύλλον πορείας μετά των υπ' αυτόν ανδρών, ίνα παρουσιαθή εις την 613 Μονάδα ως μη χρησίμων πλέον τω Λόχω. Ο στρατιώτης Μαργαρίτης Απόστολος απουσιάζει από το εσπέρας της σήμεραν.

1-11-40

Την πρωϊαν ο Λόχος διετάχθη ν' αποτελέση την εφεδρείαν του Τάγματος, όπερ έλαβε την εντολήν να επιτεθή κατά του εχθρού δι ενός λόχου κατά της τοποθεσίας "Τσούκα", δια δε του ετέρου να επιτεθή κατά του υψώματος "Ζεκίρη Φούρκας". μετά την εκκίνησιν των Λόχων, ο λόχος διετάχθη ν' κινηθή προς Φούρκαν. Όταν ο Λόχος έφθασε δυτικώς του υψώματος "Γράτου" και επί της συμβολής του ποταμού Φούρκας, έλαβε την διαταγήν να επανέλθη εις την βάση εξορμήσεως παρά του Διοικητικού της επιχειρήσεως Συνταγματάρχου Δαβάκη Κωνσταντίνου αυτοπροσώπως, μετά του εκεί ευρισκομένου Ταγ/ρχου Καραβία Ιωάννου.

2-11-40

Ο Λόχος διενυκτέρευσε επί των υψωμάτων Ζούζουλης, αναμένων γιαταγάς.

3-11-40

Ο Λόχος διενυκτέρευσε και πάλιν επί των αυτών υψωμάτων, τεθείς υπό τας διαταγάς του Αντισυν/ρχου Κιτσέα Θεμιστοκλέους.

4-11-40

Ο Λόχος άμα τη ενώ έλαβε την διαταγήν να κινηθή και καταλάβη το ύψωμα 1176, εξαφαλίζων πάση θυσία τον αυχένα "Αγίου Σωτήρος" τεθείς υπό τας διαταγάς του Τάγματος Δημητριάδη. Ο Λόχος αφίκετο εκεί πλην το Τάγμα Δημητριάδη κατέφθασε την εσπέραν.

5-11-40

Ο Λόχος έλαβε την εντολήν να κινηθή προς "Ρωμιόν" και να εξασφαλίσει πάση θυσία την κατοχήν της διαβάσεως ταύτης. Ο Λόχος αφίκετο εκεί την εσπέραν τεθείς υπό τας διαταγάς του Τάγματος Πατιστή. Παρουσιάσθη ο στρατιώτης Κουτσούλης Ευθύμιος του 3ου Λόχου Τάγματος Κονίτσης.

Ετέθη υπό τας διαταγάς του λόχου ομάς Πολυβόλων υπό την διοίκησιν του εφ' ανθ/γού Λαζοπούλου Λαζάρου.

6-11-40

Σήμεραν το Τάγμα Ποτιστή ετέθη υπό τας διαταγάς του αντι/ρχου Κιτσέα και ανεχώρησεν εκ του υψώματος "Βούζιο-Ρωμιού". Ο Λόχος έλαβε την εντολήν να παραμείνη εις θέσιν "Ρωμιός" και να εξασφαλίση τη διάβασιν ταύτην αμυνόμενος μέχρις εσχάτων.

7-11-40

Ο Λόχος παραμένει εις την αυτήν θέσιν με την αυτήν εντολήν. Το εσπέρας εγκατεστάθη τηλ/κή επικοινωνία μετά του τηλ/κού σταθμού Φούρκας. Ο Λόχος ετέθη υπό τας διαταγάς του επιτελάρ-

χου Νικολοπούλου, όστις δεν ενεφανίσθη αναχωρήσας εκ Σαμαρίνης δια "Μουγκάν".

Ο υπ. αριθμ. 185 ημίονος του μεταγωγικού Στεργίου Κοσμά, ο παραδοθείς εις μεταγωγικόν Γκίζαν Λάμπρον, κατά την 28-10-40, απωλέσθη.

8-11-40

Ο λόχος παραμένει εις τας αυτάς θέσεις με την αυτήν εντολήν τεθείς υπό τας διαταγάς του Τάγματός Σταμνά. Παρουσιάσθη ο δεκανεύς Παπακώστας Κωνσταντίνος και ο στρατιώτης Μανέκας Γεώργιος εκ του 3ου Λόχου Τάγματος Κονίτσης.

9-11-40

Ο Λόχος παραμένει εις τας αυτάς θέσεις με την αυτήν εντολήν.

10-11-1940

Ο λόχος παραμένει εις τας αυτάς θέσεις με την αυτήν εντολήν.

11-11-40

Ο Λόχος παραμένει εις τα αυτάς θέσεις με την αυτήν εντολήν. Το Τάγμα Σταμνά ανεχώρησεν προς Φούρκαν περί ώραν 9ην. Ο Λόχος την μεσημβρίαν έλαβε την διαταγήν να κινηθή προς "Λιάγκι". Ο Λόχος αφίκετο εκεί την 19ην ώραν αφήσας εις θέσιν "Ρωμιόν" μίαν διμοιρίαν υπό τον έφ' ανθ/γόν Κατσένην Μιχαήλ, κατόπιν Δ/γής 1ης Μεραρχίας.

12-11-40

Ο Λόχος παραμένει εις την αυτήν θέσιν.

13-11-340

Ο Λόχος παραμένει εις την αυτήν θέσιν. Περισυνελέγησαν δύο ίπποι αναρίθμητοι, εις μέλας και εις ερυθρός.

14-11-40

Ο Λόχος έλαβε την Δ/γήν να κινηθή προς "Γύφτισαν" τασσόμενος υπό τας διαταγάς του Αντισυνταγματάρχου κ. Κιτσέα Θεμιστοκλέους. Ο Λόχος αφίκετο εκεί την 21ην ώραν. Εις προφυλάκισιν ο στρατιώτης Λέκκας Χρήστος.

Εις άγνοιαν ο στρατιώτης Αργυρίου Δημήτριος. Κατόπιν της ως άνω διαταγής, ο Λόχος ανεκάλεσε τας δύο ομάδας εκ της θέσεως "Ρωμιός" αφήσας εκεί μίαν ομάδα πλήρη μετά του τηλεφώνου.

15-11-40

Ο Λόχος ετέθη εις πορείαν ακολουθών την ουράν του Τάγματος Σταμνά, προς Πυρσόγιαννην και εκείθεν προς "Γκόλιο". Απών μετά του υπ' αριθμ... ημίονου ο στρατιώτης Γκίκας Παύλος· δεν παρουσιάσθη εισέτι. Ο Λόχος εγκατέλειψε τον υπ' αριθμ. 6 ημίονον εις την τέως ιδιοκτήτριαν Πηνελόπην Τζιάκου εκ Καστάνιανης, λόγω ακαταλληλότητος, ως μη επιδεχομένου φόρτου εκ των προξενηθεισών πληγών κατά τας μακράς επιπόνους πορείας. Ο στρατιώτης Λύτος Νικόλαος απουσιάζει από σήμερον αυθαιρέτως. Ωσαύτως απουσιάζουσιν αυθαιρέτως και ο λοχίας

Ζάμπος Βασίλειος και ο στρατιώτης Γεράσης Δημήτριος.

16-11-40

Ο Λόχος, διανυκτερεύσας εις "Γκόλιο", αναμένει, ως εφεδρεία του αποσπάσματος,

17-11-40

Ο Λόχος παραμένει εις την αυτήν θέσιν, με την αυτήν εντολήν. Ο λοχίας Ζάμπος Βασίλειος και ο στρατιώτης Γεράσης Δημήτριος επανήλθον. Ο Ανθυπίατρος Οικονόμου Νικόλαος μετέβη εις το Θεραπευτήριον Βουρμπιάνης. Απουσιάζωσιν αυθαιρέτως ο Δεκανεύς Χατζής Δημήτριος και ο στρατιώτης Ταμπάκης Κων/νος. Παρουσιάσθη εξ αγνοίας ο λοχίας Οικονόμου Στέφανος προσκομίσας βεβαίωσιν του 51ου Συντάγματος, ότι παρέμεινε παρ' αυτώ. Ο στρατιώτης Τζιάτζιος Δημήτριος, εγκατέλειψε αδικαιολογήτως τον υπ' αριθμ. 134 ημίονον ούτινος αγνοείται η τύχη.

18-11-40

Ο λόχος ετέθη εις πορείαν ως εφεδρεία του αποσπάσματος προς το Ιταλικόν έδαφος (Αλβανικόν) εις ο διετάχθην να εισέλθη το απόσπασμα. Ο στρατιώτης Γκίκας Ευάγγελος εδήλωσεν ασθένειαν και δεν ηκολούθησε τον Λόχον παραμείνας εις τον χώρον του καταυλισμού. Ο λόχος μεριμνών, απέστειλε τον στρατιώτην Κίσκον Δημ. μετά φορτηγού κτήνους προς παραλαβήν και διακομιδήν εις το θεραπευτήριον Βουρμπιάνης. Μετά δίωρον περίπου από τη αναχωρήσεως, μεταβάς εκείσε ο στρατιώτης ανέφερεν ότι δε ανευρέθη εκεί ο ασθενής.

19-11-40

Ο λόχος ετέθη εις πορείαν κατόπιν της Διαταγής του αποσπάσματος (υπ' αριθμ. 93/18-11-40 Δ/γής). Παρουσιάσθησαν εξ αγνοίας ο δεκανεύς Χατζής Δημήτριος και ο στρατιώτης Ταμπάκης Κωνσταντίνος. Απουσιάζει αυθαιρέτως ο στρατιώτης Κούτσος Χαράλαμπος.

20-11-40

Ο Λόχος διετάχθη να βαδίση ως εμπροθοφυλακή προς "Μριάν" κατόπιν διαταγής του αποσπάσματος Κιτσέα. Επανήλθεν εξ αναρωτηρίου ο λοχίας Ρώσιος Στέργιος. Ο λοχίας Πανταζής Χριστόδουλος προσκεκολλημένος εκ των Μεταγωγικών Σώματος, απουσιάζει αυθαιρέτως από της πρωΐας.

21-11-40

Ο λόχος, κατόπιν Δ/γής επετέθη προς κατάληψιν του υψώματος 1384 και 1520 και 1525. Την νύκτα διετάχθη να εγκαταστήση επί της διαβάσεως 970 έναν ουλαμό μετά της ομάδος πολυβόλων. Το υπόλοιπον του Λόχου ως εφεδρεία της Μεραρχίας. Απουσίασαν από το εσπέρας της 21ης οι στρατιώται Λάμπρου Γρηγόριος της δυνάμεως και οι προσκεκολλημένοι τοιούτοι εκ των Μετ. Σώματος Βακόλας Νικόλαος και Δούσμπης Χριστόφορος. Κατά την προέλασιν ετραυματισθή ελαφρώς ο υπ' αρθ... ημίονος.

22-11-40

Ο λόχος διετάχθη να βαδίση προς το ύψωμα

1650 (Τσελεγκούρα). Ο Λόχος παρέμεινε ως στήριγμα πυροβολικού της Πυροβολαρχίας Αδρίμη. Επανήλθεν ο στρατιώτης Νούτσος Χαράλαμπος.

23-11-40

Ο λόχος διετάχθη να αποστείλει μίαν διμοιρίαν παρά του αντισυνταγματάρχου κ. Κιτσέα. Το υπόλοιπον του Λόχου να κρατήσει τα υψώματα 1520 και 1650 και να επιτηρή τας διαβάσεις.

24-11-40

Ο Λόχος διετάχθη να παραμείνη εις την αυτήν θέσιν επανελθούσης και της Διμοιρίας. Ο στρατιώτης Νούτσος Χαράλαμπος απουσιάζει αυθαιρέτως.

25-11-40

Ο λόχος επορεύθη προς Λεσκοβίκιον και έλαβε την διαταγήν παρά του Αρχηγού Πεζικού Συν/ρχου Σπηλιωτοπούλου να εγκατασταθεί εις το Τέμενος τέσσαρα (4) χιλιόμετρα νοτιοανατολικά, του Λεσκοβικίου. Απουσιάζουσιν αυθαιρέτως οι στρατιώται Τσεπέλης Χρήστος και Συγγέκης Χαράλαμπος της δυνάμεως και οι προσκεκολλημένοι στρατιώται Οικονόμου Κωνσταντίνος και Σκούρτης Κωνσταντίνος μετά των υπ' αρθ... και... ημιόνων εκ των Μετ. Σώματ. Ομοίως ο στρατιώτης της δυνάμεως Δημητριάδης Αθανάσιος. Περισυνελέγη εις ίππος αναρίθμητος χρώματος "σιδηρόψαρος".

26-11-40

Ο Λόχος παρέμεινε εις το αυτό μέρος. Επανήλθον οι στρατιώται Συγγέλης Χαράλαμπος και Τσεπέλης Χρήστος.

27-11-40

Ο λόχος ετέθη εις πορείαν υπαχθείς υπό τας διαταγάς του Αντισυ/ρχου Σγουρού Ηρακλέους. Ο λόχος κατηλίσθη εις την περιφέρειαν "Καμπάση".

28-11-40

Ο λόχος έλαβε την διαταγήν να πορευθή προς την περιφέρειαν "Ρόγιαννης" τεθείς υπό τας διαταγάς του Αντι/ρχου Κιτσέα Θεμιστοκλέους και εις την δύναμιν του 1/4 Τάγματος, Ταγματάρχου Κουτσοουράκη. Ο λόχος κατηλίσθη πλησίον του χωρίου Ραδετεμίση. Η ομάς πολυβόλων υπό τον εφ. Ανθ/γόν Λαζόπουλον Λάζαρον, διετάχθη να αναχωρήσει εκ του λόχου τεθείσα υπό τας διαταγάς του Φρουραρχεού Λεσκοβικίου.

29-11-40

Ο λόχος εσυνέχισε την πορείαν του προς Ρόγιαννην. Ο λόχος κατηλίσθη ΒΔ. χωρίου Ρόγιαννης. Απουσιάζει αυθαιρέτως ο στρατιώτης Χασκής Σάββας.

30-11-40

Ο λόχος παραμένει εις το αυτό μέρος.

1-12-40

Ο λόχος κατόπιν της υπ' αρθ. 689 Δ/γής Ι Μεραρχίας διετάχθη να μετακινηθή προς Βρέπσκαν, τεθείς εις πορείαν την 4ην πρωϊνήν, αφίκετο εις τον προς όν όρον την 14.30.

2-12-40

Ο λόχος παραμένει εις το αυτό μέρος με την αυτήν εντολήν.

3-12-40

Ο λόχος παραμένει εις το αυτό μέρος με την αυτήν εντολήν. Ο στρατιώτης Τσάτσης Αθανάσιος έλαβεν εισπήριον δια το νοσοκομείον ως πάσχων εκ διξιάς βουβονοκήλης. Επανεκάμψεν εξ αγνοίας ο στρατιώτης Δούσμπης Χριστόφορος, προσενεγκών δικαιολογητικά δια τας ημέρας αγνοίας παρά του 10ου Λόχου 16ου Συντάγματος.

4-12-40

Ο λόχος παραμένει εκ τη αυτή θέσει.

5-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Εις Λεσκοβίκιον κατά τον γενόμενον υπό της εχθρικής αεροπορίας βομβαρδισμόν εφονεύθη ο υπ' αρθ. 165 ημίονος της δυνάμεως των Μετ. Σώματος του Τάγματος Κονίτσης προσκεκολλημένος ων εις τον Λόχον βεβαιωθέντος του θανάτου του υπό του λοχίου Γκάσιου Νικολάου και των στρατιωτών Στεργίου Κοσμά και...

6-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Συσσίτιον....

Δύναμις Αξιωματικοί 5, λοχίαί 12, Δεκανείς 16, στρατιώται 157 Προσ/νοι Δεκ. 1 στρατ. 9 Ηθικόν ανδρών ακμαίον η δε υγεία αυτών άριστη. Κτήνη 36, υγεία αυτών ως άνω.

7-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Συσσίτιον...

Δύναμις ως ανωτέρω.

8-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Συσσίτιον ...

Δύναμις. Ως ανωτέρω

9-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Συσσίτιον...

Δύναμις ως ανωτέρω

10-12-40

Ο Λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει. Εχορηγήθη φύλλον πορείας εις τον ιατρόν Οικονόμου Νικόλαον, έφεδρον ανθυπίατρον δια την Ι Μεραρχίαν, ούτος παρουσιάσθη εις το Ανεξάρτητον Τάγμα Κονίτσης.

Εχορηγήθη φύλλον πορείας διά Λεσκοβίκιον εις τον στρατιώτην Πανάγιον Ζαχαρίαν Λόγω ασθενείας. Ούτος απεστάλη προς νοσηλείαν εις το Νοσοκομείον Κονίτσης.

Συσσίτιον...

Δύναμις Αξιωματικοί, 4 Λοχίαί 12, δεκ. 16, Στρατιώται 156.

Προσ/νοι Δεκ. 1, στρατιώται 9 υγεία ανδρών άριστη, το δε ηθικόν αυτών ακμαίον. Υγεία κτηνών ως άνω.

11-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον...

Δύναμις ως ανωτέρω.

12-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον.

13-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον... Δύναμις ως ανωτέρω.

14-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον...

Δύναμις ως ανωτέρω.

18-12-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον...

Δύναμις ως ανωτέρω

19-11-40

Ο λόχος παραμένει εν τη αυτή θέσει.
Συσσίτιον...

Δύναμις. Αξιωματικοί 4. Λοχίαι 13, Δεκανεείς 18
Στρατιώται 157 Προσκεκολλημένοι·Δεκ. 1, στρα-
τιώται 10.

Δύναμις κτηνών 37. Ηθικόν ανδρών ακμαίον η
δε υγεία αυτών αρίστη. Υγεία κτηνών ως ανωτέ-
ρω.

Σημείωση

Το ημερολόγιο του Δ. Καντάρα το είχε η κόρη
του, η οποία το παρέδωσε στο κ. Βασ. Αρχιμαν-
δρίτη από το Πάπιγκο κι εκείνος με τη σειρά του
μας το έστειλε για δημοσίευση και τον ευχαρι-
στούμε.

Οι αναγνώστες του περιοδικού μας, διαβάζο-
ντάς το, θα βρούν πολλά ονόματα συγγενών
τους.

Έλληνες στρατιώτες στο Αλβανικό Μέτωπο.

Η εισβολή των Ιταλών στη Βούρμπιανη (29 Οκτωβρίου 1940)

από τον Νικόλ. Χ. Ρεμπέλη

Omero, Eschilo, Demostene, Platone, ed i vostri Virgilio, Orazio, Cicerone sono i pu famosi poeti e scrittori.

Ma che dire di Dante, Boccaccio, Petrarca? Tutti questi ed altri ancora sono degli spiriti eccellenti e per cio giustamente sono considerati precursori del Rinascimento.

Signor Generale, il nostro villaggio era un tempo grande. Adesso e piccolo e povero. Gli abitanti, di solito, partono dal villaggio per mantenere le loro famiglie.

Voglio terminare con una preghiera: Non permettete agli Albanesi, che vi seguono di fare danno al villaggio" Δηλαδή:

"Όταν χθές το πρωί ακούσαμε τους πυροβολισμούς και το βομβαρδισμό στα σύνορα, παραξενευτήκαμε γιατί η Ιταλία κάνει πόλεμο εναντίον της Ελλάδος.

Εγώ, που σας μιλώ, είμαι ο δάσκαλος του χωριού και διδάσκω εδώ από το 1910. Σκέφτηκα πως θα ήταν σωστό να έρθω εδώ και να σας χαιρετίσω εκ μέρους των κατοίκων.

Τα ιταλικά τα έμαθα μόνος μου, χωρίς να πάω στην Ιταλία, ούτε μάλιστα σε ένα ιταλικό σχολείο.

Είστε ένας ευγενικός λαός και τόσο οι δικοί σας πρόγονοι όσο και οι δικοί μας, εδημιούργησαν ένα αξιοθαύμαστο πολιτισμό στις τέχνες και στα γράμματα, που τον θαυμάζει όλος ο κόσμος.

Οι αρχαίοι Έλληνες και Ρωμαίοι έθεσαν τις βάσεις του νεότερου ευρωπαϊκού πολιτισμού. Ο Όμηρος, ο Αισχύλος, ο Δημοσθένης, ο Πλάτων, και οι δικοί σας ο Βεργίλιος, ο Οράτιος, ο Κικέρων είναι οι πιο ονομαστοί ποιητές και συγγραφείς.

Στις 29 Οκτωβρ. 1940, ημέρα Τρίτη και γύρω στις 4 μ.μ. τα πρώτα ιταλικά τμήματα έμπαιναν στο χωριό μου, τη Βούρμπιανη. Τρόμος και φόβος σ' όλους. Ο πατέρας μου, επειδή φοβόταν μήπως οι Αλβανοί, που ακολουθούσαν, προβούν σε αρπαγές και λεηλασίες (προσφιλής συνήθειά τους), αποφάσισε να κατέβει στο σιάδι της Παναγίας και να τους αντιμετωπίσει με τη γλώσσα, που τη μιλούσε αρκετά καλά. Μόλις λοιπόν τους αγνάντεψε από το παλιό Σχολειό πέρα στου Νιράτση το μνήμα, κατέβηκε στο σιάδι, κι εκεί απηύθυνε τα παρακάτω λόγια, που βρήκε πρόχειρα και κατάλληλα εκείνη την κρίσιμη στιγμή να πει στον έφιππο Διοικητή της 3ης μεραρχίας Αλπινιστών Ginlia (Τζούλια) στρατηγό Girotti (Τζιρότι).

(Ας σημειωθεί πως τα λόγια αυτά μου τα είχε πει πολλές φορές ο πατέρας μου, και γι αυτό τα έμαθα σχεδόν απ' έξω).

"Signor Generale,

Quando ieri mattina abbiamo udito gli spati ed il bombardamento ai confini, siamo timasti sorpresi perche l' Italia fa la guerra contro la Grecia.

Io, che vi parlo, sono il maestro del villaggio ed insegno qui dal mil-lenovecentodieci.

Ho pensato fosse giusto venire qui e salutarvi da parte degli abitanit.

S' italiano l' ho imparato da solo senja andare in Italia, neppure in una scuola italiana.

Siete un popolo gentile e tanto i vostri avi quanto ed i nostri, hanno creato una meravigliosa civilta nelle arti e nelle lettere, che ammira tutto il mondo.

Gli antichi greci e Romani hanno posto le basi della moderna civilta europea.

Αλλά τι να πει κανείς για το Δάντη, το Βοκκάκιο, τον Πετράρχη; Όλοι αυτοί και άλλοι ακόμα είναι εξαιρετα πνεύματα και γι' αυτό δικαίως θεωρούνται πρόδρομοι της Αναγεννήσεως.

Κύριε στρατηγέ,

το χωριό μας ήταν κάποτε μεγάλο. Τώρα είναι μικρό και φτωχό. Οι κάτοικοι, συνήθως, φεύγουν από το χωριό, για να συντηρήσουν τις οικογένειές τους.

Θέλω να τελειώσω με μια παράκληση: Μην επιτρέψετε στους Αλβανούς, που σας ακολουθούν, να βλάψουν το χωριό.

Ο στρατηγός απάντησε με τα παρακάτω:

"Signor maestro;

Vi ringrazio di quello che avete detto.

Per prima cosa vorrei esprimere la mia gioia e la mia sorpresa per aver trovato in un villaggio allontanato della grecia un maestro, che parla tanto bene l italiano.

Vi prego di dire agli abitanti di continuare la loro vita senza nessuna paura. Fra pochi giorni il nostro esercito ssara arrivato ad Atene e allora la guerra sara finita. Mi avete chiesto perche facciamo la guerra contro la vostra patria. Ecco, senti: Molti nostri piroscafi, che passavano da Brindisi ad Avlona, erano affondati da sottomarini inglesi. E certamente questi sottomarini non avevano le loro basi a malta o a gibilterra, ma in vicini porti greci". Δηλαδή:

Κύριε δάσκαλε

ΜΑΡΙΚΑΠΗ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΤΣΗ

ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ - ΟΓΚΟΛΟΓΟΣ
ΔΡ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΣΚΟΠΗΣΗ
ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
* THE BIRMINGHAM AND MIDLAND HOSPITAL FOR WOMEN *
BIRMINGHAM ΑΓΓΛΙΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΛΗΤΩ"

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΕΤΑΡΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ 6 - 8 Μ.Μ. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΕΒΟΥ

ΙΑΤΡΕΙΟ
ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΥ 2 & ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ
ΓΚ 151 26 ΠΕΡΙΟΧΗ Ν. ΛΕΣΒΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
ΤΗΛ. 8031 526

Σας ευχαριστώ γι' αυτά που είπατε. Κατ' αρχήν θα ήθελα να εκφράσω τη χαρά μου και την έκπληξή μου, που έχω βρει σ' ένα απομακρυσμένο χωριό της Ελλάδος ένα δάσκαλο, που μιλάει τόσο καλά τα ιταλικά.

Σας παρακαλώ να πείτε στους κατοίκους να συνεχίσουν τη ζωή τους χωρίς κανένα φόβο. Σε λίγες μέρες ο στρατός μας θα φθάσει στην Αθήνα και τότε ο πόλεμος θα έχει τελειώσει.

Με ρωτήσατε γιατί κάνομε πόλεμο εναντίον της πατρίδας σας. Να, άκουσε: Πολλά πλοία μας, που περνούσαν από το Πρίντεζι στην Αυλώνα, βυθίζονταν από αγγλικά υποβρύχια. Και βέβαια αυτά τα υποβρύχια δεν είχαν τις βάσεις τους στη Μάλτα ή στο Γιβραλτάρ, αλλά σε γειτονικά ελληνικά λιμάνια".

Στο μεταξύ το σιάδι της Παναγίας γέμισε από Ιταλούς και ο πατέρας μου, για να τους δείξει πως το χωριό μας δεν είναι ασήμαντο, τους πρότεινε να ιδούν την εκκλησία. Πράγματι πολλοί αξιωματικοί μπήκαν στην Παναγία, εθαύμασαν τις αγιογραφίες και τον όλο ζωγραφικό διάκοσμο και πολλοί ψιθύρισαν: "magnifica chiesa" (μεγαλοπρεπής εκκλησία).

Ο Ιταλός στρατηγός θεώρησε αναγκαίο να δικαιολογήσει την εισβολή στην Ελλάδα (λες κι ο πατέρας μου περίμενε απάντηση επ' αυτού) με την αστεία δικαιολογία τορπιλλισμού ιταλικών πλοίων από αγγλικά υποβρύχια!!!

ΠΩΛΕΙΤΑΙ στην Κόνιτσα (δίπλα από το Αστ. Τμήμα διώροφο - λιθόχτιστο σπίτι με οικόπεδο.

Πληροφορίες:

Τηλ. 0651-21002

Από τον πόλεμο του '40 ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΒΙΓΛΑΣ ΤΟΥ 1940

Η ΒΙΓΛΑ είναι ένα ύψωμα που βρίσκεται στη δημοσιά του δρόμου ΚΑΛΠΑΚΙ - ΔΕΜΑ - ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙ - ΚΟΝΙΤΣΑ στο 44 χιλιόμετρο από Γιάννενα.

Είναι σημείο στρατηγικό, γιατί όποιος το κατέχει ελέγχει όλη την περιοχή Πωγωνίου και Κόνιτσας και είναι κλειδί ελέγχου του δρόμου, γιατί το 1940 δεν υπήρχε άλλος δρόμος δημόσιος για Κόνιτσα, παρά αυτός ο μοναδικός: Ιωάννινα - Καλπάκι, Δέμα, Μέρτζιανη - Μπουραζάνι - Κόνιτσα.

Φοβερές μάχες, έγιναν κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο του 40.

Σήμερα εκεί υπάρχει στρατιωτικό κοινοτάφιο με τα οστά 18 ευζώνων, μνημείο που ανήγειρε η VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ για να τιμήσει τα 18 παλικάρια που έπεσαν κατά την αντεπίθεση το Νοέμβριο του 40 και να πωσ:

Η πρώτη φάση του πολέμου από την πρωία της 28 Οκτωβρίου μέχρι 13 Νοεμβρίου είχε λήξει. Στις 14 Νοεμβρίου αποφασίστηκε η αντεπίθεση. Η απόφαση ήτανε η VIII μεραρχία να κατευθυνθεί στον άξονα της Δημοσιάς από Καλπάκι σε Κακαβιά κι απ' εκεί μέσα στη Βόρειο Ήπειρο στ' Αργυρόκαστρο Τεπελένι. Η II Μεραρχία ν' ακολουθήσει τον άξονα της άλλης δημοσιάς δεξιά, που τραβάει από Καλπάκι προς ΒΙΓΛΑ - ΔΕΜΑ - ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙ - ΜΕΡΤΖΙΑΝΗ κι από κει στην Πρεμετή και την Κλεισούρα.

Οι μάχες ήταν φοβερές. Το μέτωπο είχε γενικευθεί καίγονταν ο τόπος, τραντάζονταν συθέμελα από όλα μαζί τα πυροβολικά, τις βόμβες, τις ανατινάξεις. Έτρεμε η γη ολάκερη κάτω από τα πόδια, ο αέρας γύρω είχε γεμίσει από λάμπεις, εκρήξεις, καπνούς, σιδερικά

Γράφει ο κ. Σωκράτης Οικονόμου αναμμένα που σφύριζαν και θέριζαν. Σύσσωμο το ΠΩΓΩΝΙ προπύργιο της ελληνικής γης ορθώνονταν και ανέμιζε το σπαθί του.

Μάχες φοβερές νικηφόρες και η μυριόστομη κραυγή "ΑΕΡΑ" γέμιζε το μωρομένο φθινοπωρινό αέρα. Μάχες στη Γραμπάλα, Τζούφα - Ράχη, στην Κεφαλοβουλγάρα. Οι Τσολιάδες προχωρούν προς τη ΒΙΓΛΑ. Στις 17 Νοεμβρίου τα καταιγιστικά πυρά σώπασαν, οι Ιταλοί οπισθοχωρούν ατάκτως προς ΔΕΜΑ - ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙ. Μεθυσμένοι οι εύζωνοι μας από τον αέρα της ΝΙΚΗΣ ούτε τους λογαριάζουν. Προχωρούν προς την τοποθεσία ΒΟΥΛΓΑΡΗ. Δεν ακούγονται ντουφεκιές. Παίρνουν τον ανήφορο της Βίγλας τραγουδώντας. Επάνω όμως στο ύψωμα, της Βίγλας, ακριβώς στον Αϊ-Λιά, ένας πολυβολητής Ιταλός, δεν έφυγε, έμεινε κρυμμένος και με τα κυάλια του παρατηρεί ότι ανεβαίνουν, έχοντας τα όπλα τους επ' ώμου. Τους αφήνει και προχωρούν και ξαφνικά όταν έφτασαν σε σημείο βολής, κροταλίζει το πολυβόλο του και θερίζει τους Τσολιάδες μας. Αυτοί τρέχουν καλύπτονται όπως - όπως αλλά έχουν απώλειες.

Ο Ανθυπολοχαγός Τσίγκλας από το Αγρίνιο, δίνει γρήγορα διαταγές, φωνάζει ρίχνει χειροβομβίδες, όρθιος αντιστέκεται να σώσει τη διμοιρία του, αλλά του κάκου ένα βλήμα τον ρίχνει κάτω νεκρό.

Γίνεται φοβερή μάχη. Θερίζει ο πολυβολητής Ιταλός και σκοτώνει 18 παλικάρια. Ένας γενναίος λοχίας κάνει επιδέξιο ελιγμό βγαίνει από το ΜΑΡΙΝΟ, ύψωμα διπλανό και τον χτυπάει πίσω πλάτα.

Σε λίγο ησυχία. Ερημιά. Φρίκη - αί-

ματα και κλάματα. Μαζεύουν τους νεκρούς και τους θάβουν πρόχειρα εκεί σε μια χωραφιά. Αναπάντεχο και φοβερό. Η ΒΙΓΛΑ είχε παρθεί. Ο στρατός μας προχωρεί και οι Ιταλοί στο κνήγι αυτό είχαν βαρειές απώλειες.

Αποτραβιόνταν τώρα πίσω στην ισχυρή τοποθεσία Ντούσκα - Βασιλικού, όπου θα προβάλλουν άμυνα κρατερή, αλλά στο τέλος ο στρατός μας θα τους νικήσει.

Ο συγγραφέας Άγγελος Τερζάκης στο βιβλίο του "Η Ελληνική εποποιία 1940-41" 2η έκδοση ΓΕΣ 1990, θα γράψει επί λέξει.

"Το ύψωμα έχει παρθεί τώρα, που ορθώνεται κωνικό κι απότομο, η κορυφή απόμεινε ανασκαμμένη από ορύγματα, χαρακώματα, φωλιές, πολυβόλων κρατήρες από εκρήξεις. Στα κοντά θάμνα μέσα σερνόταν πυκνό μπερδευτό σαν τ' αποχτενίδια δίχτυ... τενεκέδες από κονσέρβες, σφαίρες με τις χούφτες, βουλιασμένα φυσίγγια, κασόνια πεταμένα όπως - όπως που χάσκουν ξεχύνοντας τα σωθικά τους: μαυροκόκκινες χειροβομβίδες με φτερούγια, βλήματα όλμων. Πέφτει γύρω σιγαλή παγωμένη ψιχάλα. Κάτι σωροί κουρέλια ρούχα λυωμένα σιγομουσκεύουν.

Καί πίσω από τα χαμόδεντρα βατομουργιές ανασκελωμένα ή μπρούμητα

κουφάρια κι από πάνω τους γραπωμένα ένα όρνιο που οι φτερούγες του λαχταρίζουν ηδονικά. Ο στρατός μας σε λίγο θα διάβαινε τα σύνορα κνηγώντας τον εχθρό. Η Ιταλία γονάτιζε. Η Ιταλία των Καισάρων".

Γιατί τόσο φρίκη; γιατί τόσο μίσος; γιατί τόση καταστροφή;...

Μετά τον πόλεμο έγινε πρόχειρη περίφραξη και αργότερα η VIII Μεραρχία έφτιαξε απλό και απέριπτο κοινοτάφιο, στη μνήμη αυτών των νηρώων.

Μια πινακίδα πληροφορεί σήμερα τον επισκέπτη και δρόμος ασφαλτοστρωμένος τον οδηγεί στο μνημείο που δεσπόζει στην περιοχή. Η πινακίδα γράφει επί λέξει:

"ΤΑΦΟΙ 18 ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΖΩΝΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΗΡΩΙΚΩΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ 1940 ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΕΙΣΒΟΛΗΣ". .

Κάθε χρόνο - τέτοιο καιρό - η Κοινότητα ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ κάνει επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο των παλικαριών που χάρισαν τη ζωή τους για να ζούμε εμείς ελεύθεροι.

Ας είναι αιωνία η μνήμη τους κι ας είναι το παρόν ένα απλό μνημόσυνο στη μνήμη εκείνων.

Ενοικιάζεται στην Κόνιτσα επιπλωμένο δυάρι σε παραδοσιακό σπίτι με το βράδυ ή το μήνα.

Τηλ. 0655 - 23071

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Πολιτική Κίνηση του Συνασπισμού Κόνιτσας κάνει γνωστό ότι έχουν εκδοθεί σε ειδικό φυλλάδιο οι εισηγήσεις από την Ημερίδα που έγινε στην Κόνιτσα.

Όσοι ενδιαφέρονται για την απόκτηση του φυλλαδίου ας απευθυνθούν στα τηλέφωνα:

22524 Κόνιτσα και 26860 Γιάννινα

Παιδικές αναμνήσεις από την Κατοχή

Λίγο πιο κάτω από το χωριό μου, στο 41 χιλιόμετρο της Εθν. οδού Γιάννινα - Κόνιτσα, υπήρχε παλιότερα μια ξύλινη γέφυρα. Σήμερα με την ανακατασκευή του δρόμου έχει μετατραπεί σε τούνελ.

Στην Κατοχή οι Γερμανοί είχαν εγκαταστήσει φυλάκιο με μια ομάδα στρατιωτών για την προστασία της γέφυρας από ενδεχόμενη επιδρομή ανταρτών.

Εκτός από τα χαρακώματα που είχαν σκάψει, ο χώρος φράχθηκε με αγκαθωτό σύρμα και γύρω γύρω τοποθετήθηκαν νάρκες.

Επειδή το χωριό μου ήταν το πιο κοντινό στο φυλάκιο, οι Γερμανοί ανηφόριζαν κάπου κάπου να δοκιμάσουν τη νοστιμιά καμμιάς κότας ή να πάρουν μερικά αυγά. Είχαν υποχρεώσει τους χωριανούς να τους πηγαίνουν κάθε μέρα ένα φόρτωμα νερό, γιατί στο μέρος εκείνο δεν υπάρχει βρύση ή πηγάδι. Με την ευκαιρία θ' αναφέρω εδώ κι ένα περιστατικό. Στον Υπεύθυνο της ΕΠΟΝ του χωριού είχε στείλει η οργάνωση του ΕΑΜ μερικές προκηρύξεις με την εντολή να φτάσουν στο γερμανικό φυλάκιο. Επειδή δεν ήταν εύκολο να πλησιάσει κάποιος, μέρα ή νύχτα, για αυτή τη δουλειά, ο Υπεύθυνος σοφίστηκε το εξής τέχνασμα: Μια μέρα που πήγαινε τις βαρέλες με το γαϊδουράκι της η γριά Ευθυμία, αφαίρεσε τα ξύλινα βουλώματα (απ' τις βαρέλες) και τ' αντικατέστησε με δυο μάτσα προκηρύξεις.

Η γριά δεν ήξερε γράμματα, ούτε φανταζόταν τι ήταν εκείνα τα βουλώματα. Ο Υπεύθυνος της είπε να τα πετάξει προτού φτάσει στο φυλάκιο γιατί τα συχαίνονται δήθεν οι Γερμανοί.

Το τέχνασμα έπιασε και οι προκηρύξεις έφτασαν στο προορισμό τους, χωρίς ευτυχώς να υπάρξουν συνέπειες για το χωριό...

Εμείς τα παιδιά 7-10 χρονών είχαμε ξεθαρρέψει και κατά διαστήματα μαζεύαμε χελώνες και τις πηγαίναμε στους Γερμανούς με αντάλλαγμα κανένα κομμάτι ψωμί, γαλέτες ή τίποτ' άλλο φαγώσιμο.

Φαίνεται ότι είχαν μάθει από τους Ιταλούς να τρώνε χελώνες και τις έκαναν σούπα ή γιαχνί.

Σε μια απ' αυτές τις επισκέψεις μας την Άνοιξη του 1944 τους πήγαμε ένα σακούλι χελώνες και κλωθογυρίζαμε στο μαγειρείο σαν τις σφήκες, μήπως μας φιλέψουν τίποτα.

Κάποια στιγμή είδα στο ρέμα, κάτω από τη γέφυρα, ένα τενεκεδένιο κουτί από γάλα ή τυρί Ολλανδίας, πεταμένο στα σκουπίδια.

Στη λάμψη του μιά ιδέα άστραψε μέσα μου· σκέφτηκα πως ήταν ό,τι έπρεπε να τον πάρω γιατί ο πατέρας μου έφτιαχνε μαστραπάδες και γκουβάδες με τέτοιους τενεκέδες. Αμέσως έτρεξα, τον άρπαξα με λαχτάρα και σφίγγοντάς τον καλά στη μασχάλη μου ανηφόρισα το ρέμα κατευθυνόμενος προς τ' άλλα παιδιά.

Τότε, ένας νεαρός στρατιώτης, μου φωνάζει προστακτικά να πάω κοντά του. Πλησιάζω φοβισμένος και αμέσως ο Γερμανός, βγάζοντας μια άγρια φωνή, μου άρπαξε τον τενεκέ. Τράβηξε το ξίφος από τη μέση του και το μπηξε με μανία στον πάτο του κουτιού πέντε έξι φορές κι άχρηστο πια το πέταξε στο ρέμα.

Εγώ παρακολουθούσα φοβισμένα και με ανείπωτη απόγωση τη σκηνή. Όσο και να φαίνεται αστείο, εκείνον τον καιρό ένα κονσερβοκούτι ήταν πολύ χρήσιμο για οικιακό σκεύος, γιατί με το ρημαδιό των χωριών μας από τους ιταλογερμανούς δεν είχαμε τίποτα στα σπί-

τια μας από την πληθώρα των γυάλινων, ανοξείδωτων, πλαστικών και άλλων σκευών που έχουμε σήμερα.

Ανηφόρισα για το χωριό με τ' άλλα παιδιά, πικραμένος από τη ναζιστική "αβρότητα" του Γερμανού στρατιώτη. Μεγαλώνοντας έφερα πολλές φορές στη θύμησή μου εκείνη τη σκηνή και προσπάθησα να δικαιολογήσω την πράξη με τη σκέψη ότι ο Γερμανός ίσως να

σκέφτηκε μην πάθω τίποτα από τον τενεκέ που ήταν στα σκουπίδια, όμως εκείνο το βλοσυρό του βλέμμα, διώχνει κάθε ελαφρυντικό και με πείθει όλο και περισσότερο για την κελτική συμπεριφορά του.

Έτσι είχε διαπαιδαγωγηθεί από το απάνθρωπο σύστημα της εθνικοσοσιαλιστικής χιτλερικής "Νέας Τάξης πραγμάτων".....

Σ. Τουφίδης

ΜΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

(Αναδημοσίευση από το "ΒΗΜΑ" της 6/11/1940)

Εις το περιθώριον του πολέμου, τον οποίον διεξάγομεν από της προπαρελθούσης Δευτέρας, ήρχισαν να γράφονται σελίδες που περισσότερο από κάθε τι άλλο δίδουν μίαν εύγλωπτον εικόνα της ευψυχίας και της ηθικής ρώμης την οποία επιδεικνύει αυτήν την στιγμήν η Ελλάς ως εθνικόν σύνολον. Μίαν τοιαύτην σελίδα αποτελεί αναμφισβήτως και η γνωσθείσα ιστορία της Αναγνωστοπούλειου Γεωργικής Σχολής της Κονίτσης. Η κωμόπολις αυτή ευρίσκεται, ως γνωστόν, πλησίον των ελληνοαλβανικών συνόρων και συγκεκριμένως εις απόστασιν 2-3 χιλιομέτρων από τη παραμεθορίου γραμμής, όπως δηλαδή ήτο χαραγμένη αύτη πριν ακόμη τα στρατεύματά μας διεισδύσουν εις την αλβανικήν περιοχήν. Από της πρώτης στιγμής λοιπόν της ενάρξεως των εχθροπραξιών οι φοιτώντες εις την Αναγνωστοπούλειον Σχολήν ευρέθησαν εις την ανάγκην να απομακρυνθούν από την Κόνιτσαν, η οποία επρόκειτο να γίνη θέατρον πολέμου. Και η απομάκρυνσις επραγματοποιήθη κατά τον καλλίτερον δυνατόν τρόπον με την θαυμάσιαν πρωτοβουλίαν του διευθυντού της σχολής κ. Κωνσταντίνου Γεωργιάδου, γεωπόνου, καταγομένου εκ των Χανίων της Κρήτης. Εις τας εξ παρά τέταρτον της προπαρελθούσης Δευτέρας ο κ. Γεωργιάδης ήκουσε κανονιοβολισμούς. Το γεγονός ήτο αρκετόν δια να τον πείση ότι είχαν ήδη αρχίση εχθροπραξίαι μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας, Αι λάμπεις των εκρηγνυομένων οβίδων εις την αντικρυνήν κορυφογραμμήν τον έπεισαν τελείως ότι έπρεπε αμέσως να θέση εις εφαρμογήν το προκαθορισθέν σχέδιον απομακρύνσεως των σπουδαστών της σχολής εκ της επικινδύνου ζώνης. Σημειωτέον ότι οι φοιτώντες εις το Αναγνωστοπούλειον σχολείον είνε έφηβοι ηλικίας 15-18 ετών, παιδιά κτηματιών διαφόρων περιοχών της Ελλάδος, τα οποία εξεπαιδεύοντο δια να γίνουν υποδειγματικοί γεωργοί και πρότυπα καλλιεργητών. Εντός μιας ώρας ο κ. Γεωργιάδης είχε συγκεντρώση τους σπουδαστάς, 45 τον αριθμόν, είχε προμηθευθή τα απαραίτητα τρόφιμα διά πολυήμερον πορείαν και ανεχώρει επί κεφαλής των παιδιών εκ της Κονίτσης, συναποκομίζων και τα ζώα της σχολής, ήτοι 6 άλογα, 20 αγελάδες και βόδια, 35 κατσίκες και 100 πρόβατα. Η διέλευσις δια της δημοσίας οδού ήτο επικίνδυνος επροτιμήθησαν λοιπόν αι ατραποί δια μέσου των ορέων της περιοχής. Υπό βροχήν, μέσα από λάσπες, με τα ιταλικά αεροπλάνα ιπτάμενα υπεράνω των κεφαλών των -και πάντοτε εννοείται εις μέγα, ως συνήθως ύψος- μέσα από λαγκαδιές και ρουμάνια, πεζοπορούντες ημέραν και νύκτα οι 45 νεαροί μαθηταί και ο διευθυντής της σχολής εβάδιζον επί τρία ημερονύκτια, έως ότου εις απόστασιν 20 χιλιομέτρων από των Ιωαννίνων συνήντησαν ένα φορτηγόν αυτοκίνητο. Εν τω μεταξύ είχαν διανύση εις διάστημα τριών ημερονυκτίων υπέρ τα 100 χιλιόμετρα. Από όλα τα χωριά, από τα οποία διήλθον, έτυχον ενθουσιώδους υποδοχής. Εξ Ιωαννίνων ο κ. Γεωργιάδης έστειλε εις τα χωριά των τους μαθητάς, οίτινες κατήγοντο εκ της εκεί περιοχής, τους υπολοίπους δε έφερεν εις τας Αθήνας, διά να τους στείλη εις τα διάφορους πόλεις της Παλαιάς Ελλάδος όπου διαμένουν οι γονείς των. Ούτω χάρις εις την εμπνευσμένην πρωτοβουλίαν ενός αρίστου γεωπόνου μετεφέρθησαν ασφαλώς εις τα μετόπισθεν 45 νεαροί σπουδασταί, οι οποίοι, ας σημειωθή επί τη ευκαιρία, με θλίψιν των απεμακρύνθησαν από την περιοχήν όπου ο φλογερός πατριωτισμός των τους παρώτρυνε να μείνουν και να αγωνισθούν παρά το πλευρόν των ενηλίκων αδελφών των.

Ιστορικές μνημεις

Στην ιστορία των λαών υπάρχουν κάποια γεγονότα που μένουν ανεξίτηλα στο διάβα του χρόνου.

Για μας τους Έλληνες, τέτοια γεγονότα στους νεώτερους χρόνους είναι ο τιτάνιος αγώνας του 1821, το Έπος του 1940 και το ανεπανάληπτο μεγαλείο της Εθν. Αντίστασης 1941-44.

Πολλά έχουν γραφεί και για πολλά χρόνια θα γράφονται από τους ιστορικούς, για να μείνουν σαν παρακαταθήκη της ιστορικής μνήμης στη συνείδηση του λαού μας.

Οι μήνες Σεπτέμβρης και Οκτώβρης συνδέονται επετειακά με την ίδρυση του Ε.Α.Μ. (της Αντιστασιακής Οργάνωσης που αγκάλιασε την πλειοψηφία

του ελληνικού λαού στον αγώνα του κατά της τριπλής Ιταλογερμανοβουλγαρικής κατοχής (27/9) και την 28η Οκτώβρη, που ο Έλληνας "Δαβίδ" νίκησε τον Ιταλό "Γολιάθ".

Στο σημερινό τεύχος του περιοδικού μας, συμβάλλοντας κι εμείς το καταδύναμη στη θύμηση για τους παλιότερους και στην ενημέρωση για τους νεότερους, θα κάνουμε κάποιες αναφορές στα γεγονότα από τις στήλες του.

Στην παρούσα σελίδα θα παραθέσουμε το ιδρυτικό του Ε.Α.Μ. και του Ε.Δ.Ε.Σ. πιστεύοντας ότι από ιστορική άποψη είναι πολύ χρήσιμα ντοκουμέντα για την ενημέρωση της νέας γενιάς.

Σ.Τ.

ΙΔΡΥΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

1. Από τους αντιπροσώπους των κάτωθι υπογραφομένων κομμάτων ιδρύεται το Εθνικόν Απελευθερωτικόν Μέτωπον της Ελλάδος (ΕΑΜ). Εις το ΕΑΜ γίνεται ισοτίμως δεκτόν και παν άλλο κόμμα ή οργάνωσις που δέχεται τας αρχάς του παρόντος Ιδρυτικού ως και να εργασθή διά την επιτυχίαν των σκοπών του ΕΑΜ. Προκειμένου να γίνει δεκτή εις το ΕΑΜ οιαδήποτε οργάνωσις, δεν εξετάζεται το παρελθόν ή αι αντιλήψεις των σχετικώς με την μελλοντικήν ανασυγκρότησιν της ελευθέρας και ανεξάρτητου Ελλάδος, αλλά απλώς η πίστις των εις την ανάγκην του Εθνικού Απελευθερωτικού Αγώνος, η τιμιότης των απέναντι αυτού και η αποδοχή των αρχών του ΕΑΜ που περιλαμβάνονται εις το παρόν ιδρυτικόν.

2. Σκοπός του Εθνικού Μετώπου είναι:

α) Η απελευθέρωσις του Έθνους μας από τον σημερινόν ξένον ζυγόν και η απόκτησις της πλήρους ανεξαρτησίας της χώρας μας.

β) Ο σχηματισμός προσωρινής κυβερνήσεως του ΕΑΜ αμέσως μετά την εκδίωξιν των ξένων κατακτητών, μοναδικός σκοπός της οποίας θα είναι η προκήρυξις εκλογών διά συντακτικήν εθνοσυνέλευσιν, με βάσιν την αναλογικήν, ίνα ο λαός αποφανθή κυριαρχικώς επί του τρόπου της διακυβερνήσεώς του.

γ) Η κατοχύρωσις του κυριαρχικού τούτου δικαιώματος του Ελληνικού Λαού, όπως αποφανθεί περί του τρόπου της διακυβερνήσεώς του, από πάσαν αντιδραστικήν απόπειραν, ήτις θα τείνη να επιβάλη εις τον λαόν λύσεις αντιθέτους προς τα

επιθυμίας του και η εκμηδένισις δι όλων των μέσων του ΕΑΜ και των οργάνων που το αποτελούν, πάσης τοιαύτης αποπείρας.

3. Δια την πραγματοποίησιν των ως άνω σκοπών του το ΕΑΜ θα ασχοληθή:

α) Με όλα τα ζητήματα που απασχολούν καθημερινώς τον Ελληνικόν Λαόν υπό τας συνθήκας της ξενικής κατοχής και με την καθοδήγησιν του αγώνος του Ελληνικού Λαού εις την διεκδίκησιν των πάσης φύσεως αιτημάτων του, καθώς και την αντιμετώπισιν της εις βάρος του ασκουμένης ληστείας από τους ξένους κατακτητάς.

β) Με την διατήρησιν ακμαίου του απελευθερωτικού πνεύματος του Ελληνικού Λαού.

γ) Με την συνεχή αποκάλυψιν του ρόλου της σημερινής κυβερνήσεως των προδοτών ή κάθε άλλης αντιστοίχου εις το μέλλον.

δ) Με την εξασφάλισιν κατά το δυνατόν μιάς συνεργασίας με τους άλλους λαούς, οι οποίοι αγωνίζονται κατά των δυνάμεων του Άξονος και του συντονισμού του αγώνος του Ελληνικού Λαού με τον αγώνα των άλλων ως άνω Λαών.

ε) Με την οργάνωσιν των λαϊκών δυνάμεων επί τη βάσει του εσωτερικού οργανισμού - κανονισμού, ο οποίος αποτελεί παράρτημα του παρόντος ιδρυτικού.

στ) Με την ενέργειαν εράνων, είσπραξιν συνδρομών κ.λπ. από τους Έλληνας πατριώτας προς τον σκοπόν να εξασφαλίση τα αναγκαία δια την διεξαγωγήν του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνος μέσα.

4. Τα υπογράφοντα το παρόν ιδρυτικόν κόμματα ή τα προσχωρούντα εις αυτό, αναλαμβάνουν να υποστηρίξουν δι' όλων των δυνάμεων τον αγώνα του ΕΑΜ και την πραγματοποίησιν των σκοπών του.

5. Το ΕΑΜ χωρίς να παύση να τείνη εις το να συγκεντρώσει περίξ αυτού ολόκληρον τον Ελληνικόν Λαόν δια της συγκεντρώσεως εντός των κόλπων του όλων των οργανώσεων που εκπροσωπούν καθ' οιονδήποτε τρόπον τμήματα του Ελληνικού Λαού, συγκροτείται επί τη βάσει των πλέον αυστηρών συνωμοτικών κανόνων. Τούτο σημαίνει:

α) Ότι τηρείται αυστηρώς μυστική η συμμετοχή των οιωνδήποτε κομμάτων ή οργανώσεων που το αποτελούν ή προσχωρούν εις αυτό.

β) Ότι τα πρόσωπα που αποτελούν την Κεντρικήν του Επιτροπήν, τας κατά τόπους επιτροπάς πόλεων, συνοικισμών, επαγγελμάτων, επιχειρήσεων κ.λπ., καθώς και τας ομάδας της βάσεως, δεν γίνονται εις ουδένα άλλον γνωστά, πλήν των μελών τα οποία συμμετέχουν εις εκάστην Επιτροπήν.

γ) Ότι το ΕΑΜ διεξάγει συνεχώς και δια παντός μέσου αγώνα εναντίον πάσης παραβάσεως των συνωμοτικών κανόνων και λαμβάνει εκάστοτε τα επιβαλλόμενα μέτρα εναντίον εκείνων, οίτινες παραβιάζουν τα συνωμοτικά μέτρα. Ούτω το ΕΑΜ παρουσιάζεται δημόσια και πάντοτε απρόσωπον και ως απλούς εκφραστής των Εθνικοαπελευθερωτικών επιδιώξεων και καθοδηγητής των αντιστοίχων αγώνων του Ελληνικού Λαού.

6. Εις ουδένα αντιπρόσωπον κόμματος ή οργανώσεως, με τον οποίον το ΕΑΜ διαπραγματεύεται την προσχώρησιν την οργανώσεώς του ίνα αντιπροσωπευθή εις το ΕΑΜ ανακοινούται οτιδήποτε σχετικώς με τας οργανώσεις, κόμματα κ.λπ. άτινα μετέχουν εις το ΕΑΜ προ της ανακοινώσεως εκ μέρους του ως άνω αντιπροσώπου ότι η οργάνωσίς του προσχωρεί εις το ΕΑΜ και ότι ούτος δέχεται να συμμετάσχει εις το αντίστοιχον όργανον του ΕΑΜ δι ο προορίζεται.

7. Μεταξύ των κομμάτων και οργανώσεων αίτινες συνεργάζονται εις το ΕΑΜ

διατηρείται δι' όλον το διάστημα του Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνος η μεγαλύτερα αλληλοβοήθεια και αλληλοϋποστήριξις δια παν ζήτημα το οποίον σχετίζεται με τον ειδικώτερον εθνικοαπελευθερωτικόν αγώνα κάθε χωριστού κόμματος. Επίσης και αι συνεργαζόμεναι ως άνω οργανώσεις χρησιμοποιούν τας αντιστοιχούς επιρροάς των διά την άμβλυνσιν κάθε μέτρου που στρέφεται κατά του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνος από τους εχθρούς του Έθνους, εντοπίους προδότας ή ξένους κατακτητάς.

Εν Αθήναις τη 28η Σεπτεμβρίου 1941

(Ακολουθούν οι υπογραφές των αντιπροσώπων του ΚΚΕ, του ΣΚΕ, της ΕΛΔ και του Αγροτικού Κόμματος).

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ Ε.Δ.Ε.Σ.

Α'

Υπάρχει ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Ε.Δ.Ε.Σ.) όστις έχει τον κάτωθι καθοριζόμενον σκοπόν:

1. Να αγωνισθή, δι' όλων του των δυνάμεων και διά παντός τρόπου και μέσου και εντός και έξω της Ελλάδος προς ενίσχυσιν του διεξαγομένου Συμμαχικού Αγώνος, συμβάλη, δε όσον δυνηθή, δια της δημιουργίας Εθνικού Επαναστατικού Στρατού εις την ταχυτέραν επίτευξιν της Συμμαχικής Νίκης.

2. Να εργασθή και επιτύχη ώστε να εγκαθιδρυθή εις την Ελλάδα, μετά τον πόλεμον και την Νίκην της Συμμαχικής μας παρατάξεως, πολίτευμα Δημοκρατικόν, Λαϊκού χαρακτήρος και Σοσιαλιστικής μορφής, κατόπιν ελευθέρου Δημοψηφίσματος.

3. Να ζητήση από τας Συμμάχους χώρας Αγγλίαν, Αμερικήν και Ρωσίαν όπως μετά τον πόλεμον αφεθή ελεύθερος ο Ελληνικός Λαός να εκλέξη το πολίτευμά του, αποφευχθή δε η δι' εξωτερικής δυνάμεως επιβολή του Βασιλικού θεσμού. Την απόφασιν του Ελληνικού Λαού, οιαδήποτε και αν είναι, υποχρεωθούν και αι δύο παρατάξεις να αποδεχθούν ως τελειωτικήν και τερματίζουσαν την Πολιτειακήν αντίθεσιν και πάλην.

4. Να αντιταχθή δι' όλων του των δυνάμεων όπως εμποδίση την βιαίαν επάνοδον του Βασιλέως αν ήθελε επιχειρήση τοιαύτην προ της ελευθέρας εκδηλώσεως του Ελληνικού Λαού, το ανόθευτον δε της Λαϊκής θελήσεως να διαπιστωθή δια της παρουσίας αντιπροσώπων των τριών αγωνιζομένων κατά του κατακτητού Κρατών και αντιπροσώπων του Βασιλέως.

5. Να αντιπροσωπευθή η Ελλάς εις το Συνέδριον ειρήνης από Έλληνας εκλεγησομένους από την αγωνιζομένην χώραν μας εντός και έξω της Ελλάδος.

6. Μετά την ελευθέρα Λαϊκή θελήσει εγκαθίδρυσιν της Λαϊκής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας να ανακαινίση εκ βάθρων την κρατικήν μηχανήν, εις τρόπον ώστε Στρατός Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος, Χωροφυλακή και Αστυνομία Πόλεων, Δικαστική εξουσία, Διοικητικά και Οικονομικά υπηρεσία πάσης φύσεως, Παιδεία και Εκκλησία, Τραπεζικά ιδρύματα ποικίλοι Οργανισμοί Δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, απαλλαγούν από οιονδήποτε μέλος το οποίον δεν θα έχη αποδεδειγμένως άσπιλον παρελθόν και σταθεράν Δημοκρατικήν και Σοσιαλιστικήν συνείδησιν, πιστοποιουμένην διά πράξεων τοιούτων ώστε να υπάρξη πλήρης και σταθερά προς αυτό εμπιστοσύνη. Η κάθαρσις πρέπει να φθάση μέχρι τοιούτου σημείου, ώστε αν η ανάγκη το επιβάλη, όπως τούτο συμβαίνει με τα εκτραπέντα απολύτως του προορισμού των σώματα Χωροφυλακής και Αστυνομίας

Πόλεων, εν πολλοίς δε και με την Δικαστικήν εξουσίαν και τας ενόπλους Δυνάμεις, προβή εις πλήρη διάλυσιν αυτών και εις την εκ νέου ανασυγκρότησίν των, αποπέμπουσα και στιγματίζουσα πάντας εκείνους, οίτινες από ταπεινόν συμφέρον ωθούμενοι εδούλευσαν αφ' ενός μεν την στραγγαλίσασαν τας ελευθερίας του Ελληνικού Λαού δικτατορίαν την 4ης Αυγούστου, συνειργάσθησαν δ' αφ' ετέρου με τον κατακτητήν εις βάρος της Εθνικής τιμής και της ζωής του Λαού.

7. Η Λαϊκή Δημοκρατική Σοσιαλιστική Ελλάς θα θεσπίση Νόμους και θα λάβη μέτρα τοιαύτα τα οποία θα δώσουν εις τον Ελληνικόν Λαόν Κοινωνικήν δικαιοσύνην, θα εξαλείψουν δε εντελώς την μαύρην αδικίαν και εγκληματικήν ανισότητα, η οποία από της απελευθερώσεως της Πατρίδος μας και ιδία κατά τα τελευταία πέντε έτη της τυραννικής δικτατορίας εμάστισε το σύνολον των Ελλήνων και εξεμεταλλεύθη αναλγήτως τους μόχθους, του επ' ωφελεία μιάς ελαχιστοτάτης μειονότητος και η οποία διά παντός μέσου εξεμαύλιζε εκάστοτε τα ηγετικά στοιχεία της χώρας και εκάθισεν ούτε εις την ράχην του Ελληνικού Λαού. Εις την Δημοκρατικήν Σοσιαλιστικήν Ελλάδα της αύριον δεν πρέπει να υπάρχουν πεινώντες και δεν θα υπάρξουν.

8. Μετά την αποτίναξιν του σκληρού ζυγού και την ανάκτησιν της Ελευθερίας μας ο Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος θα καταβάλη πάσαν προσπάθειαν, συνεργαζόμενος προς τούτο και με οιανδήποτε Οργάνωσιν έχουσαν τον αυτόν σκοπόν, όπως ολοκληρωθή ούτος.

B.

Δια να επιτευχθή ο σκοπός του Συνδέσμου και επιτελεσθή το επιδιωκόμενον έργον ο Σύνδεσμος οργανώθη ως εξής:

1. Αρχηγός είναι και θα μείνει μέχρις επιτεύξεως πλήρως του σκοπού μας ο Στρατηγός Πλαστήρας Νικόλαος.

2. Συνεστήθη τριμελής Επιτροπή, αποκληθείσα Κεντρική Διοικούσα Επιτροπή (Κ.Δ.Ε.) και ήτις διοικεί τον Σύνδεσμον εν ονόματι του Στρατηγού Πλαστήρα Νικολάου και εφ' όσον ούτος ευρίσκεται μακράν της Πατρίδος, εξόριστος. Τη Επιτροπής ταύτης εν μέλος ωνομάσθη Υπαρχηγός του Συνδέσμου.

3. Η τριμελής Διοικούσα Επιτροπή έχει το δικαίωμα να μνήση και ονομάση μέλη του Συνδέσμου όσους κρίνει έχοντας τα προς τούτο διανοητικά, ψυχικά και ηθικά εφόδια και σχηματίζη εκ των μυουμένων τριμελείς υποεπιτροπάς, αι οποίαι καταλλήλως εξουσιοδοτημένα υπό της Κ.Δ.Ε. έχουν το δικαίωμα να επεκτείνουν τας μνήσεις.

4. Τα μέλη του Συνδέσμου δέον να εκλέγονται μετά μεγίστης προσοχής και ενδελεχούς παρακολουθήσεως και διακρίνονται δια την εγκράτειαν της γλώσσης και των πράξεων ως και δια την αξιόπιστον πίστιν των προς την λαϊκήν Σοσιαλιστική Δημοκρατίαν.

5. Η μύησις γίνεται παρουσία των τριών μελών της Κ.Δ.Ε. ή των προς τούτο εξουσιοδοτημένων υποεπιτροπών. Εάν η παρουσία των τριών μελών είναι αδύνατος, δύναται να γίνη και υπό δύο μόνον μελών εν εσχάτη δε ανάγκη και υπό ενός μόνον μέλους. Μετά την μύησιν υπογράφεται Πρωτόκολλον ορκωδοσίας τόσον υπό της μούσης επιτροπής όσον και υπό του μνηθέντος. Μετά την ορκωμοσίαν ο μυσούμενος λαμβάνει γνώσιν και των μυστικών σημείων αναγνωρίσεω των μελών.

Τα Πρωτόκολλα ορκωμοσίας παραδίνονται εις την Κ.Δ.Ε. και ειδικώς εις τον Υπαρχηγόν του Συνδέσμου όστις ευθύνεται για την ασφαλή αυτών φύλαξιν.

6. Τα μέλη του Συνδέσμου λαμβάνουν έν αριθμόν και δια του αριθμού αυτού και μόνον είναι γνωστά απαγορευομένης απολύτως της χρησιμοποιήσεως των ονοματεπωνύμων,

εκτός αν συντρέχουν και επιβάλλουν τούτο εξαιρετική ανάγκη εκ των οποίων εξαρτάται η απολεσματικωτέρα εξυπηρέτησις του σκοπού του συνδέσμου.

7. Ο όρκος ο οποίος δίδεται υπό των μυουμένων έχει ως εξής: Ορκίζονται εις το όνομα του Θεού, την τιμήν και την συνειδήσιν μου ότι θα εργασθώ με όλας μου τας δυνάμεις και δια παντός τρόπου και μέσου προς επίτευξιν του σκοπού του εθνικού δημοκρατικού ελληνικού συνδέσμου, ότι θα εκτελώ ασυζητητί πάσαν διαταγήν της κεντρικής Διοικούσης Επιτροπής και ότι θα φυλάξω με ιερότητα το μυστικόν του Συνδέσμου μέχρις ότου επιτευχθεί πλήρως ο σκοπός μας.

8. Μετά την ορκωμοσίαν επακολουθεί ασπασμός και από της στιγμής εκείνης η αδελφωσις είναι πλήρης και το νέον μέλος ευθύνεται δια πάσαν παρεκτροπήν από του σκοπού δια τον οποίον ωρκίσθη, υποκείμενον και εις κυρώσεις τον βαθμόν τον οποίον καθορίζει δι' αποφάσεώς της λαμβανομένης ομοφώνως η Κ.Δ.Ε., εις περιπτώσις θελημένης ή αθελήτου προδοσίας.

9. Πάσα προσθήκη, αφαίρεσις ή αλλοιώσις διατάξεως τινός εις το παρόν καταστατικόν δύναται να γίνει κατόπιν αποφάσεως ήτις θα λαμβάνεται κατά πλειοψηφίαν υπό των τεσσάρων πέμπτων των μελών του Συνδέσμου, απαγορευομένης απολύτως της συζητήσεως επί της διατάξεως της αφορώσης το πρόσωπον του Αρχηγού του Συνδέσμου όστις είναι και θα μείνη μέχρις επιτεύξεως πλήρως του σκοπού μας ο Στρατηγός Πλαστήρας Νικόλαος.

Εγράφη εν Αθήναις την 9ην Σεπτεμβρίου 1941.

Ο Ζέρβας και ο Άρης σέρνουν το χορό πριν από το Γοργοπόταμο.

Τοπωνυμίες Παλαιοσελλίου

(συνέχεια των προηγουμένων)

4ον

Του Κήχου.

Εννοεί τόπο που αναβλύζει νερό, και το όνομα που έχει, το πήρε από τον ήχο που κάνει το νερό, όταν αναβλύζει (κηχ, κηχ, κηχ) δηλαδή του Κήχου (νερότοπο).

Βρίσκεται προς νότο του χωριού και δυτικά του εξωκκλησιού του Αγίου Αθανασίου. Ήταν καλή και ευνοϊκή στην ανάπτυξη της αμπελουργίας περιοχή και εκλεκτικά τα αμπέλια του Μπέτρη, του Καραμπέρη, Παπαζήση, Δάγκου, Μουστάκα και άλλων που υπήρχαν εκεί.

Δυστυχώς εγκαταλείφθηκε και αυτή η περιοχή και την αθλιότητά της επαυξάνει ο βάλτος που αιώνες υπήρχε στο μέσο αυτής με συνέπειες όχι ευχάριστες. Πλην του καλοκαιριού που αποξηραίνεται προσωρινά, ο βάλτος αυτός, όλες τις άλλες εποχές μεταβάλλεται σε λίμνη, πλημμυρίζει και φωλιά παντός είδους εντόμων, βατράχων και φιδιών καθίσταται.

Εκτός τούτου συνδέεται και με ανθρώπινα θύματα. Το έτος 1934 ή 1935 δυο μαθηταί του δημοτικού σχολείου και τέκνα των κατοίκων του χωριού Δημητρίου Φίλλη και Γεωργίας Καραφέρη, ημέρα παγωνιάς πήγαν να περάσουν από τη μια άκρη στην άλλη του παγωμένου βάλτου, έσπασε ο πάγος, βρέθηκαν στο νερό και αβοήθητα πνίγηκαν.

Ίχνη παμπάλαιου τάφρου δυτικά του βάλτου τούτου μαρτυρούν ότι οι πρόγονοι μας προσπάθησαν ν' αποξηράνουν τον βάλτον αυτόν, τα νερά του στον κεντρικό λάκκο να διοχετεύσουν, δεν μπόρεσαν όμως γιατί αντέδρασαν εκείνοι που είχαν αμπέλια προς την κατεύθυνση

του Ηλία Ε. Παπαζήση

αυτή. Αλλά και τώρα ο βάλτος αυτός εξακολουθεί ν' αποτελεί μελανό φαινόμενο και πρέπει να εκλείψει. Κοινότης και εκπολιτιστικός σύλλογος καθήκον να μεριμνήσουν για την αποξηράνσή του. Είναι ανθυγιεινός, βλαβερός στην υγεία και ασύμφορος γενικά στο περιβάλλον. Δυστυχώς το νερό αυτό αιώνες έμεινε ανεκμετάλλευτο, δεν αξιοποιήθηκε.

Λα Σιρντίνιοι ή λά Αρσιντίνιοι:

Περιοχή που βρίσκεται προς νότο του χωριού και κοντά από αυτό. Για την ονομασία της υπάρχουν δύο εκδοχές, ότι λα Σιρντίνιοι είναι η λατινική λέξη (zardini) ερμηνευόμενη στους κήπους που πιθανόν να εκαλλιεργούντο άλλοτε και λα Αρσιντίνιοι λέξη μάλλον ελληνοβλαχική που θα πει στα καμένα.

Η πρώτη εκδοχή είναι η πιθανότερη. Η άμπελος ευδοκίμούσε κάποτε σ' αυτή την περιοχή και ζηλευτά ήταν τα αμπέλια του Γιάννη Πετρόγκα, Δημάκη, Ταπνάϊου, Ευθυμίου Γιαννούση και άλλων. Τώρα αν και τόσο κοντά στο χωριό εγκαταλείφθηκε.

Λα Όλνιοι: Ακρινή περιοχή δυτικά του χωριού κοντά στον Αώο ποταμό. Πήρε το όνομα από τους συνώνυμους αυτόφυτους θάμνους που υπάρχουν εκεί διεσπαρμένοι, όπου άλλοτε και η άμπελος ευδοκίμούσε. Πολλά ήταν τα αμπέλια της με επικρατέστερο του Καραμήτση.

Από την περιοχή αυτή και Πατατρίε οι αγροφύλακες του χωριού κάθε χρόνο στις 6 Αυγούστου έφερναν τα πρώτα κόκκινα σταφύλια να τα ευλογήσει στον Αϊ Σωτήρα ο παππός του χωριού. Σήμερα και αυτή η περιοχή είναι εγκαταλειμμένη.

Λά Ντόμπρου: Τόπος προσιτός και αποδοτικός. Η λέξη είναι Σλαβική και εξηγείται απλώς, κατηγορηματικός, εδώ η λέξη έχει μεταφορική έννοια. Εκλεκτά άλλοτε τα αμπέλια της περιοχής αυτής, όπως του Κώστα Χατζή, Δημήτρη Βαγενά (Στέκα) και άλλων πολλών.

Βρίσκεται δυτικά του χωριού ύπερθεν της τοποθεσίας Λά Όλνιοι. Τώρα έχει μεταβληθεί σε ζούγκλα.

Λά Μάρμαρε ή του Μαρμαρέ: Μαρμαρώδης εδαφική προεξοχή προς την όχθη του Αώου ποταμού και βρίσκεται μεταξύ των τοποθεσιών Μεγάλης Βωβούσας και Όλνιοι. Μπροστά από χρόνια στην περιοχή αυτή ανακαλύφθηκε φίδι απολιθωμένο του οποίου η απολίθωση ανάγεται σε αρκετά χρόνια πριν.

Η ανακάλυψη διηγείρε το ενδιαφέρον ορισμένων ερευνητών αλλά και την επιθυμία τους να το εξαφανίσουν. Η αντίδραση όμως της κοινότητας εματαίωσε την προσπάθειά τους.

Προς νότο της περιοχής αυτής από τη διάβρωση που προξενούν τα ορμητικά νερά του Αώου, κοίλωμα αρκετού βάθους γεμάτο νερό που δημιουργείται, δυστυχώς συνδέεται και με ανθρώπινα θύματα. Το 1945 νεαρά κάτοικος του χωριού εκεί βρήκε τη λύτρωσή της. Λά Ράφτους:

Φέρει το επώνυμο κατοίκου του χωριού που η μοίρα του έγγραφε να πεθάνει ξαφνικά στην περιοχή αυτή εργαζόμενος. Βρίσκεται Β.Α. της μεγάλης Βωβούσας (Μπαιάσας) και άλλοτε είχε πολλά αποδοτικά αμπέλια. Ένα από τα αμπέλια αυτά ήταν πολύ κοντά στο βατό δρόμο που οδηγεί στη Βωβούσα και στην περίοδο των σταφυλιών αποτελούσε τον πειρασμό στον κάθε διερχόμενο.

Το έτος 1927 κάτοικος του χωριού δεν μπόρεσε να αποφύγει τον πειρασμό αυτόν και με το καλάθι μάλιστα αποπει-

ράθηκε να κλέψει σταφύλια που ήταν τόσο σαγηνευτικά. Κοίταξε δεξιά - αριστερά και όταν νόμισε ότι ήταν ασφαλής μπήκε στο αμπέλι, έκαμε τον σταυρό του κι έσκυψε να κόψει το πρώτο σταφύλι. Δεν πρόλαβε όμως να το κόψει γιατί τον διέκοψε η φωνή του αγροφύλακα λέγοντάς του: Εϊ ο σταυρός στην κλεψιά δεν βοηθά". Ντροπιασμένος ο κάτοικος εξαφανίσθηκε και από την ταραχή του ξέχασε το καλάθι στο αμπέλι.

Αγροφύλακας ήταν ο Ιωάννης Βαγενάς που ελέγετο "ο Αμερικάνος ή Αμερικάνλου" γιατί είχε ταξιδέψει στην αμερική. Ήταν ευσυνείδητος, τίμιος και δραστήριος. Μόνιμο στέκι αγροφύλακα δεν είχε. Κανένας δεν τον έβλεπε και που ακριβώς βρίσκεται. Σε κάθε περίπτωση όμως ήταν παρών, ήξερε το ποιόν εκάστου κατοίκου και δύσκολα ο κακοποιός του διέφευγε. Χρόνια υπηρέτησε ως αγροφύλακας στο χωριό ο Ιωάννης Βαγενάς γιατί του άξιζε, απολάμβανε εμπιστοσύνης και δεν χαρίζονταν σε κανέναν.

Λά Καραβούλπολε: Λέξη σύνθετη που σχηματίζεται από την τούρκικη λέξη καράρι (μονοπάτι) και βούλπε (αλεπού) λατινογενής. Εξηγείται στο μονοπάτι των αλεπούδων και βρίσκεται μεταξύ των περιοχών. Όλνιοι και Αγίου Αντωνίου.

Λά Γκροπορίου: Λέξη της ελληνοβλαχικής (κουτσοβλάχικης) διαλέκτου και δηλοί τόπο προσχωματικό δημιουργημένο σε ρέμα από προσχώματα κατερχόμενου χειμάρρου. Βρίσκεται Ν.Α. της περιοχής Σεμνικούρας.

Λά Κεάτρα Νάλτα: Στην Κουτσοβλαχική διάλεκτο ερμηνεύεται στην πέτρα την ψηλή. Βρίσκεται προς νότο του χωριού και πήρε τ' όνομα απ' τον ψηλό βράχο που υπάρχει εκεί. Άλλοτε είχε η περιοχή αυτή αρκετά αμπέλια, του Γιώργου Οικονόμου, αδελφών Καρα-

στύλου, Παπαζήση και άλλων. Τώρα είναι πευκόφυτη περιοχή.

Λά Κάρμπου: βρίσκεται βόρεια της περιοχής Κέατρα Νάλτα ονομάσθηκε έτσι απ' τα δένδρα που φυτρώνουν εκεί, που στην κουτσοβλαχική διάλεκτο λέγονται "κάρμπου" μάλλον λατινογενής.

Λά βάλεια ράντου ή βάλεια αράο βαλεαράο: Μικρή περιοχή που βρίσκεται δυτικά της τοπωνυμίας "του Κήχου" προς τον κατερχόμενο Κεντρικό λάκκο, που τη νότια περιοχή του χωριού σε ανατολική και δυτική διαχωρίζει. Τ' όνομά της είναι της κουτσοβλαχικής διαλέκτου η σύνθετη λέξη (βάλεια αράο) και κυριολεκτικά ερμηνεύεται (λάκκος - άγριος). Συμπεραίνομε λοιπόν, ότι κατά το πλείστον η περιοχή αυτή είναι τόπος προσχωματικός, δημιουργημένος απ' τα προσχήματα του ρέοντος λάκκου, που άγριος χαρακτηρίζεται για τα πολλά νερά που άλλοτε κατέβαζε και τις καταστροφές που δημιουργούσε. Η παράδοση λέγει, ότι ήταν τόσο πολλά τα νερά του που σκέπαζαν τη γέφυρα στο Κέντρο του χωριού και μάλιστα μια χρονιά την παρέσυραν τελείως. Και τούτο γιατί οι πηγές τόσο του Κεντρικού λάκκου, όσο και των άλλων μικροτέρων που

υπάρχουν, ήταν ακάλυπτες, απροστάτευτες και τα νερά ανενόχλητα πλημμύριζαν και κατέστρεφαν τα πάντα. Τώρα όμως που ο τόπος όπου οι πηγές των δενδροφυτέφτηκαν το κακό σταμάτησε. Αισθητή λοιπόν η χρησιμότητα των δένδρων και ιερή η προστασία των.

Λάλ Τεγούτσιου: Κρημνώδης τόπος προς τον κατερχόμενο κεντρικό λάκκο, ποιά κάτω απ' την περιοχή "Κάρμπο". Κατά την παράδοση, νύμφη έρριξε στον κρημνό αυτό τον πεθερό της Τεγούτσιου, γιατί της έκανε ανήθικες προτάσεις.

Έκτοτε ο κρημνώδης αυτός τόπος πήρε το όνομα του κρημνισθέντος και φονευθέντος Τεγούτσιου.

Λά Ασβεσταριά: Εξηγείται στην Ασβεσταριά, τόπος που έγινε μεγάλη ασβεστοκάμιнос, όταν χτίζονταν ο Ναός της Αγίας Παρασκευής. Βρίσκεται στη βατή οδό που οδηγεί στη μικρή Βωβούσα Ν.Δ. της "Κέατρα Νάλτα".

Λά Νικολέτα: Στενή περιοχή που βρίσκεται σ' επαφή με το δρόμο που άγει προς μικρά Βωβούσα κ.λ.π. και την περιοχή Κήχου, Νότια αυτής.

Φέρει το όνομα μάλλον του πρώτου ιδιοκτήτου της.

(Συνεχίζεται)

Σοιόγιοπτα
Βοζαντινής & Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι

Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ

ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

ROOMS FOR RENT

(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)

Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

ΓΕΩΡΓΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ-ΤΣΙΒΙΛΗ

Δικηγόρος

Παρνασσού 32-36
163 45 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ- ΑΘΗΝΑ

Τηλ. Γρ. : 9255742

οικία: 9716539

ΙΣΒΟΡΟΣ (Αμάραντος), ΚΩΣΑΡΤΣΙΚΟ

ΚΑΙ Ντάπε Γκλήνας.

Του Αναστ. Ευθυμίου

Κακούς γείτονές είχαν οι Ισβορίτες οι κάτοικοι του σημερινού Αμάραντου, τον Δερβίς Καμπέρ και τους γιούς του που κατείχαν το μικρό χωριό Κωσάρτσικο. Κάθε τρεις και λίγο τσακώνονταν για τα σύνορα που οι τελευταίοι τα παραβίαζαν και βοσκούσαν τα πρόβατα και τα γελάδια τους.

Αλλά και ο Ντάπε Γκλήνας ο τσιφλικούχος του Μπληθουκιού (Πυξαριάς) δεν τους χώνευε γιατί, όχι μόνο του καταπατούσαν τα σύνορα, αλλά δεν του άφηναν και το νερό να κατεβεί κάτω στον κάμπο για να ποτίσουν οι κολίγοι του τα χωράφια.

Επί πλέον δε ο Καμπέρης με τα παιδιά του, του είχαν κλέψει και δυό τραγιά, τα καλύτερα του κοπαδιού του. Συνεννοήθηκε λοιπόν μυστικά ο Ντάπε με τους δημογέροντες του Ισβόρου κι εκείνοι ήρθαν απόκρυφα σε επαφή με κάτι Έλληνες ληστές που βρίσκονταν στα βουνά τους, τους έδωσαν και αμοιβή και τους έβαλαν να ξεκάμουν τον ανυπόφορο Δερβίς Καμπέρ και τους γιούς του. Και για να τους παρασύρουν σε ενέδρα επινόησαν το ακόλουθο κόλπο.

Έπιασαν και έδεσαν μερικά από τα γελάδια τους σε δέντρα κι αυτοί έστησαν καρτέρι. Και καθώς ο Δερβίς Καμπέρης με τους γιούς του βγήκαν για να ψάξουν αργά το βράδυ προς την Αησωτήρα, οι ληστές πυροβόλησαν και σκότωσαν τα δυό παιδιά, τον Χασάν και το Χουσνή.

Ο δε πατέρας των ο Δερβίς Καμπέρ

τραυματίστηκε ελαφρά στο χέρι, αλλά κατόρθωσε και γλίτωσε.

Την άλλη μέρα το πρωί πήγε ο ανεψιός του Δερβίς Καμπέρ, ο Ράμος μ' έναν άλλο για να φορτώσουν τους νεκρούς στα ζώα, αλλά δεν ένοιωθαν πως να τους δέσουν. Κατά τύχη περνούσαν απ' εκεί κάτι καλατζήδες Μπαμπουριώτες και τους έδειξαν και τους είπαν στ' αρβανίτικα. "Κεστού τε γκαρκόνι γκιθνιέ". Έτσι να τους φορτώνετε πάντοτε. Εκείνοι δεν κατάλαβαν αμέσως τότε ότι οι καλατζήδες κατά κάποιον τρόπο τους κοροΐδεψαν. Την άλλη μέρα που το συνειδητοποίησαν ήταν αργά. Ο Δερβίς Καμπέρης τάχε στα καλά με τον καϊμακάμη (Υποδιοικητή) του Λεσκοβικίου και κατέφυγε σ' αυτόν ζητώντας εκδίκηση. "Οι Ισβορίτες και ο Ντάπε Γκλήνας μου τόκαναν αυτό το κακό, καϊμακάμ αφέντη, του είπε".

Ο Ντάπε όμως είχε ακλόνητο άλλοθι: την ώρα που γίνονταν οι φόννοι αυτός βρισκόταν στο χωριό του στη Γκλήνα παρέα με άλλους πολλούς χωριανούς του.

Όλες οι υπόνοιες στράφηκαν κατά των Ισβοριτών. Τους κάλεσε λοιπόν και τους ζήτησε να παραδώσουν τους δράστες.

"Δεν ήταν δικοί μας Καϊμακάμ εφέντη, του απάντησαν, ήταν Χαϊντούτηδες ληστές που τριγυρνούν στα βουνά. Ζήτησαν και ψωμιά από τους βλάχους. Ποιός ξέρει τι λογαριασμούς είχαν με τον Ντερβίς Καμπέρη".

- Δεν με γελάτ' εμένα είπε ο Καϊμακάμης. Αν μέσα σ' ένα μήνα δεν μου παραδώσετε τους φονιάδες θα σας κάψω το χωριό.

Τα χρειάστηκαν οι Ισβορίτες, δεν ήξεραν τι να κάνουν. Πέρασαν 28 μέρες και την 29η έκαναν λιτανεία με τη θαυματουργή εικόνα του Αγίου Γεωργίου και ολονύχτια αγρυπνία.

Και ως εκ θαύματος, οι ληστές συνελήφθησαν από την κοσιάδα (τουρκικό απόσπασμα) μεθυσμένοι μέσα σ' ένα μύλο στο Ζαγόρι και τους έφεραν και τους φυλάκωσαν στο Λεσκοβίκι. Η κατάσταση ήταν κρίσιμη. Θα τους βασάνιζαν οπωσδήποτε και θα μαρτυρούσαν ποιός τους έβαλε να κάνουν τους φόρους.

Βρέθηκε όμως η λύση. Οι δημογέροντες του Ισβόρου μήνυσαν και στο Ντά-

πε Γλήνα να συμβάλει κι αυτός και κατόρθωσαν και συγκέντρωσαν εκατό λίρες με τις οποίες δωροδόκησαν τους δεσμοφύλακες και άφησαν τους ληστές να δραπετεύσουν. Κι έτσι, ούτε γάτα, ούτε ζημιά.

Και ο Ντάπες πήρε το νερό και πότιζε τα χωράφια του αργότερα σαν μετατέθηκε ο Καϊμακάμης και οι Ισβορίτες δεν έπαθαν κακό. Πριν τελειώσουμε ας διασαφηνίσουμε ότι οι φονευθέντες ήταν θείοι του γνωστού, Κάππου, που τριγυρούσε και πουλούσε καραμέλες και γλυκά στην Αγορά της Κόνιτσας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΥ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε το Παραδοσιακό Πανηγύρι στο χωριό μας στις 6 Αυγούστου Εορτή του Σωτήρα.

Με μεγάλες προσπάθειες και θυσίες του διοικητικού συμβουλίου, την αμέριστη συμπαράσταση των μελών και χωριανών, το πανηγύρι εστεύθη από μεγάλη επιτυχία.

Η προσέλευση του κόσμου ήταν αθρόα, όλος ο κόσμος γλέντησε με κεφι μέχρι τις πρωϊνές ώρες με το παραδοσιακό συγκρότημα του Μιχάλη Πανου-

σάκου. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους τους χωριανούς και όσους φίλους μας τίμησαν με την παρουσία τους καθώς τον Μιχάλη Πανουσάκο και τους συνεργάτες του για την προσφορά τους.

Σας περιμένουμε όλους και του χρόνου (6 Αυγούστου Εορτή του Σωτήρα) και υποσχόμεθα ότι θα βρήτε και πάλι στο μικρό μας χωριό ένα ζεστό και ήσυχο παραδοσιακό πανηγύρι.

Το Διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου

Ιστορίες του χωριού

“Πατέρα, το αξούγκι που είχες κάτω απ’ το προσκέφαλο και έβαζες στο μουστάκι το έφαγε η γάτα”.

Στο χωριό ήξεραν τι περίπου είχε το κάθε σπίτι για το χειμώνα, δηλαδή πόσο βούτυρο, τυρί, ούρδα και τι έβαλε για παστρωμά. Σε κάθε γειτονιά οι γυναίκες τάλεγαν η μία στην άλλη, ο μπαρμπαθόδωρος όμως που ήταν παινεσιάρης, ήθελε να ξεχωρίζει το σπίτι του απ’ τ’ άλλα και επειδή στο χωριό δεν μπορούσε να κρυφτεί και επειδή πηγαινοερχόνταν στη Χρούπιστα γιατί εκεί είχε κάτι δουλειές, κάθε φορά που ερχόταν, πάντα έλεγε ότι κάτι έφερνε κι ας μην έφερνε και τίποτε.

Τους μήνες του χειμώνα περηφανεύονταν ότι έφερνε ένα μπούτι κρέας κεμπάπικο δηλαδή καλοθρεμένο μονούχι (ευνουχισμένο).

Για να μας κάνει να τον πιστέψουμε, πασάλειβε τα μουστάκια του με ξύγκι απ’ την προβατίνα, για να φαίνεται ότι έφαγε παχύ κρέας.

Ένα απόγιομα, καθώς κάθονταν έξω απ’ το μαγαζί του Λία Τσίμα και μας έλεγε για το παχύ κρέας που είχε φέρει και μας έδειχνε τα μουστάκια του με το παγωμένο ξύγκι έρχεται το παιδί του ο Βασιλάκης και με παιδική αφέλεια του λέει: Πατέρα, το αξούγκι που είχες κάτω από το προσκέφαλο και βάζεις στο μουστάκι, το έφαγε η γάτα.

Το μαζεύει ο μπάρμπα Θόδωρος για το σπίτι και ούτε άνοιξε κουβέντα άλλη φορά για κεμπάπικο παχύ κρέας.

“Πε τς’ μάνασου να το βάλ’ όλο τ’ αυγό στα λάχανα, για να φαν τα παιδιά”.

Τα χωριά μας, φτωχά όπως ήταν, στα περισσότερα σπίτια το ψωμί δεν έφτανε για ολο το χρόνο. Ποιό δύσκολοι ήταν οι μήνες της άνοιξης, τότε που τελείωναν όλα, το βούτυρο, το τυρί, ο παστρουμάς κλπ. Φυσικά έβγαινε το γάλα, αλλά κι αυτό με το σταγονόμετρο, γιατί απ’ αυτό έπρεπε να βγεί και το βούτυρο για όλη τη χρονιά. Οι κότες κι αυτές την άνοιξη δεν πολυγεννούσαν γιατί δεν είχαν τι να φαν κι είχαν αδυνατίσει απ’ το χειμώνα κι ακόμα δεν είχε ζεσταθεί το κορμί τους. Είχαν αρχίσει να βγαίνουν και τα λάχανα αλλά κι αυτά κάτι ήθελαν μέσα.

Τα τρία παιδιά του μπαρμπακώστα, τ’ αγαπούσαν τ’ αυγά, αλλά δεν είχαν.

Μιά ανοιξιάτικη μέρα, ο μπαρμπα Κώστας πήρε το ζευγάρι και πήγε στο χωράφι να οργώσει. Εκείνη τη μέρα, μια κότα γέννησε. Η μάνα δεν ήξερε τι να το πρωτοκάνει τ’ αυγό. Τα λάχανα έβραζαν και δεν είχαν τίποτε άλλο μέσα.

Η μάνα, για να μη πάρει το βάρος μοναχή της έστειλε το μεγάλο παιδί το Γιωργάκη, να πάει να ρωτήσει τον πατέρα, τι να το κάνει το αυγό. Το παιδί βγήκε στη ράχη στην Αη Παρασκευή, φώναξε δυνατά για ν’ ακούσει ο πατέρας, τι να το κάνει η μάνα τ’ αυγό.

Ο πατέρας μόλις τον άκουσε σταμάτησε τ’ όργωμα, ακούμπησε το βουκέντρι στη γη, σκέφτηκε λίγο και απάντησε: “Πες της μάνας σου να το βάλει όλο τ’ αυγό στα λάχανα για να φαν τα παιδιά. Τώρα πόσο αυγό θα ‘τρωγαν οι πέντε ψυχές το καταλαβαίνουμε μόνοι μας.

Οξυά, Ιούλης 1995 Θανάσης Πορφύρης

Ανέκδοτα των Κουδαραίων Χρισιάδων

Είναι αλήθεια, πολλοί ασχολήθηκαν με τους Κουδαραίους στο περιοδικό "Κόνιτσα". Είναι τόσα πολλά, που δεν έχουν τελειωμό. Και εγώ βγήκα στο Κουρμπέτι το 1937 έως το 1955, 18 χρόνια όλο μάθαινα. Το 1955 όλο το καλοκαίρι στη Δάφνη των Καλαβρύτων 6 Πεκλαρίτες και 3 Στρατσιανίτες, σύνολο 9 στη δουλειά, 5 μήνες, όταν φτιάχναμε την πλατεία άσπρη πέτρα αράδα και σχήμα Σταυρού, μαζευόταν εκεί όλοι οι μεγάλοι παράγοντες της Πόλης, τους άρεσε η δουλειά και κάθονταν με τις ώρες εκεί.

Τι να κάναμε και μείς, η ώρα του Κούδαρη δεν περνά στη ζιούλα και αρχίζαμε τα κουδαρίτικα, όπου ένας να ρωτά, τον άλλον, τι διαλογλώσσα είναι αυτή, από που να είναι άραγες. - Γκέγκηδες από την Αλβανία; Με συγχωρείτε Κύριε, είμαστε γνωστοί έλληνες από την Κόνιτσα - Ηλείου.

Ξαφνιαστήκα όταν μούπαν: γνωρίζεις, το Θωμά Ζώη; το δάσκαλο του λέω; ναι. Δάσκαλος και αυτός και σπούδαζαν μαζί.

Στις εξετάσεις μας κάλεσε και πήγαμε και οι 9 και μας είχε τιμώμε-

να πρόσωπα, με το Δήμαρχο, Πρόεδρο και όλους τους παράγοντες της Πόλης. Η ομιλία του ήταν γενικά για την Ηπειρο και τους ευεργέτες. Ο δάσκαλος λεγόταν Σωτηρόπουλος.

Εγγραψα στο Θωμά Ζώη, τον ήξερα καλά, ήταν κουμπάρος με τον κουνιάδο μου Α. Βλάχο. Εγγραψε ο Ζώης στο Σωτηρόπουλο και γινήκαμε οι καλύτεροι φίλοι και μας αγαπούσαν όλοι.

Τώρα ένα τραγούδι κουδαρίτικο από τον πατριώτη μας Μητσιο Παπαγιάννη. Εδώ και 80 χρόνια ο ίδιος με την παρέα του, έφτιαξαν ένα σπίτι, το τελείωσαν, το βράδυ τους έκαμε ζιαφέτι κρέας ψωμί καθαρίο κρασί, όλα ήταν ωραία αλλά τα λεφτά δεν τάχε δώσει.

Τρώγοντας και πίνοντας, ήλθε η ώρα για το χορό και τραγούδι. Όταν μπήκε στο χορό το αφεντικό, άρχισαν το κουδαρίτικο τραγούδι.

"Ορέ Κατσάλ, Μπάρε Κάλδες δεν φορείς να κρουνιάσεις τους κουδαραίους. Μάνος τσίρος και τροχός φορούσαν άρματα ναράψεις και κουλίδες, τότε δε θάταν όρματα αναλύσει" Σκλί αφεντινό παράδες, δεν έχεις να πληρώσεις, τους μαστόρους. Κρέας ψωμί κρασί, όλα καλά, να δώσει και τους παράδες θάταν καλύτερα. Με αγάπη

Βαγγέλης Βουρδούκας

ΓΛΩΣΣΙΚΑ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ

από τον Νικόλαο Χ. Ρεμπέλη

Η ετυμολογία, δηλ. η αναζήτηση της προέλευσης μίας λέξης φθογγολογικά και σημασιολογικά και ο καθορισμός της πραγματικής σημασίας της, είναι έργο δύσκολο και ακανθώδες, και γι' αυτό αποβαίνει πολύ δυσχερής η παρακολούθηση των σημασιολογικών ανά τους αιώνες εξελίξεων αυτής.

Χρειάζεται εκείνος που ασχολείται με τον κλάδο αυτόν της Γλωσσικής επιστήμης να έχει αρίστη γλωσσική κατάρτιση, και ακόμα να είναι γλωσσομαθής και να διαθέτει πνεύμα κριτικό, πολυμέρεια γνώσεων, μαντική - καμιά φορά - ικανότητα, φαντασία συνδυαστική, για να μπορέσει να αποφύγει τις πλάνες και τους σκοπέλους και να βρει το ορθό.

Έτσι δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις, που γίγαντες φιλόλογοι και γλωσσολόγοι πολλάκις πλανήθηκαν και αργότερα αναθεώρησαν τις απόψεις τους σχετικά με την ανεύρεση του ετύμου μιας λέξης. Κι αυτό συμβαίνει, γιατί η ελληνική γλώσσα υπέστη σ' όλη τη διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας της πλείστες όσες φωνητικές και φθογγολογικές αλλοιώσεις και μεταμορφώσεις και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατό να διατηρηθεί σταθερή και αμετάβλητη.

Παρ' όλο λοιπόν που πρώτος εγώ αναγνωρίζω τις δυσκολίες αυτές, θα ήθελα να ασχοληθώ με τρεις λέξεις, που λέγονται εδώ στην Κόνιτσα και τα χωριά της επαρχίας.

Στη Βούρμπιανη και τα περίχωρα α-

παντά ένα ρήμα στο τρίτο ενικό πρόσωπο "**κηραλεύει**", που σημαίνει την κακή μοίρα, που θα φέρει κάποιο ατύχημα. Έτσι, όταν ένα παιδί ανεβαίνει σε κάποιο ψηλό δέντρο με κίνδυνο να πέσει κάτω και να σκοτωθεί, μπορεί να ακούσει κάποια φωνή από κάτω: "Τι σε κηραλεύ' η μοίρα σου αυτού ψηλά, κατέβα κάτω". Ας σημειωθεί ότι η φράση αυτή λέγεται και σε άλλες περιστάσεις, όταν υπάρχει κίνδυνος να πάθει κανείς κάποιο κακό, όπως "τον κηραλεύ' η μοίρα του να κόψ' το χέρι" (όταν το παιδί παίζει αδέξια με το μαχαίρι) ή "κάτι τον κηραλεύ' να φάει ξύλο" κ.λ. κ.λ.

Αυτό λοιπόν το "κηραλεύει" μας θυμίζει δυό λέξεις των ομηρικών επών: Κήρη (η), πληθυντ. Κήρες = η μοίρα του θανάτου, ο ξαφνικός και βίαιος θάνατος.

Οι "Κήρες" ωθούσαν πάντοτε στο **βίαιο και ξαφνικό θάνατο**. Το ρ. **αλεύομαι** σημαίνει αποφεύγω απομακρύνω. Ο Όμηρος αναφέρει πως ο Μενέλαος διατρυπά με το δόρυ την ασπίδα του Πάρη και θα τον πλήγωνε στα λαγγόνια, αλλ' αυτός "εκλίνθη και αλεύατο κήρα μέλαινα" (Ιλιάς Γ, 360), δηλ. ο Πάρης έσκυψε και απέφυγε το μαύρο θάνατο.

Νομίζω λοιπόν πως ο τύπος "κηραλεύει", στη φράση "τι σε κηραλεύ' η μοίρα σου" μας έρχεται κατ' ευθεία από τη γλώσσα του Ομήρου.

Ας δούμε τώρα ένα άλλο ρήμα "**κενταυρώνομαι**", αόρ. "κενταυρώθηκα".

Εδώ και πολλά χρόνια είχα ακούσει την πεθερά μου να λέει σε μια γειτόνισσα: "Κενταυρώθ'κα τρεις μέρες άρρωστη στο κρεβάτι", δηλ. έμεινα κατάκοιτη, καθηλωμένη, ακίνητη.

Και σε άλλη περίπτωση: "Αντί να κε-

νταυρωθεί να κάτσει μέσα, βγήκε κιόλας και πήρε τις στράτες" (περί χήρας γυναίκας, που ενωρίς βγήκε έξω από το σπίτι).

Ακόμα λέγεται: "Κενταυρώσου", δηλ. κάτσε κάτω ακίνητος.

Ξαφνιάστηκα πράγματι, όταν άκουσα αυτές τις φράσεις. Ο καθηγητής της Λατινικής φιλολογίας Ερρ. Σκάσης μας έλεγε πως ο φιλόλογος πρέπει να είναι "suspiciosus" δηλ. καχύποπτος, με άλλα λόγια να υποψιάζεται τι κρύβεται πίσω από τη λέξη.

Έτσι το μυαλό μου πήγε στους Κενταύρους. Ως γνωστό οι Κέντραυροι, που κατοικούσαν περί το Πήλιο της Θεσσαλίας, ήταν επιδέξιοι ιππείς, άγριοι πολεμιστές και διαρκώς πολεμούσαν έφιπποι. Γι' αυτό και τους φαντάστηκαν διφυείς, ίππους, μεν κάτω, άνδρας ζε άνω. Από αυτό προήλθε και το αστείο εκείνο "ίππος απερεύγεται (=κάμνει εμετό) άνδρα, βροτός (=άνθρωπος) αποπέρδεται ίππον", που το έλεγαν για τους Κενταύρους, ακριβώς γιατί τους φαντάζονταν διφυείς, καρφωμένους, τρόπον τινά, στα άλογά τους.

Γνωστό είναι ότι οι Κέντραυροι προσκλήθηκαν στους γάμους του βασιλιά των γειτόνων τους Λαπιθών, Πειρίθου, αλλά πάνω στη διασκέδαση άρπαξαν τη νύμφη Ιπποδάμεια και θέλησαν να απιμάσουν τις άλλες γυναίκες. Οι Λαπίθαι αντέδρασαν και ο αγών Λαπιθών και Κενταύρων (Κενταυ-ρομαχία) απεικονίστηκε στις μετόπες του Παρθενώνα και τη ζωφόρο του Θησείου.

Ας γυρίσω όμως στο ζητούμενο, Έχω τη γνώμη πως οι παραπάνω φράσεις "κενταυρώθ'κα" = έμεινα καθηλωμένος, ακίνητος, κατάκοιτος, έχουν την αρχή και την προέλευση από τους Κενταύρους, οι οποίοι, όπως είπα, ρτη φαντασία του λαού ήταν διαρκώς έφιπποι και καρφωμένοι, ούτως ειπείν, στα άλογά τους.

Στη Κόνιτσα άκουσα και τη λέξη "θιάσο". Είναι ένα παχύρευστο ποτό πολύ εύγευστο. Γίνεται με αμύγδαλα ξεφλουδισμένα, κοπανισμένα, που βράζουν με ζάχαρη. Το στέλνουν οι συγγενείς στις λεχώνες και στους αναρρωνύοντες ως τονωτικό.

Και αυτή η λέξη (θιάσο) με αποσχόλησε χρόνια. Κάποια μέρα ξαναδιαβάζοντας ένα βιβλίο "Σημασιολογία" του καθηγ. της Γλωσσολογίας στο Πανεπ. Θεσσαλονίκης Νικ. Ανδριώτη, στη σελ. 34 είδα ν' αναφέρει παραδείγματα μετατροπής επιθέτου σε ουσιαστικό, γιατί το επίθετο εξέφραζε πλήρως το νόημα του ουσιαστικού, που σιγά σιγά παραλείφτηκε.

Έτσι έχομε: ο κληρωτός (στρατιώτης), η βαρειά (σφύρα) η ταχεία (αμαξοστοιχία), η πεντηκοστή (ημέρα) το χοιρινό (κρέας), το θάσιον (αμύγδαλο).

Όταν διάβασα αυτό το τελευταίο, παρά λίγο, ως άλλος Αρχιμήδης να φωνάξω: Εύρηκα.

Σκέφτηκα λοιπόν πως τα αμύγδαλα της νήσου Θάσου (που εκεί τα λένε θασιά) θα ήταν ονομαστά και από αυτά θα γινόταν το εν λόγω ποτό θιάσο.

Έτσι με αναγραμματισμό έχομε: θάσιο - θιάσο.

Τώρα, πως από τη μακρινή Θάσο έγινε γνωστό το ποτό αυτό στη Κόνιτσα, είναι εύκολο να συμπεράνει κανείς. Φαίνεται πως τουρκικές οικογένειες, που ήρθαν στην Κόνιτσα από τα μέρη εκείνα, έκαναν γνωστό στις Κονιτσιώτισσες τον τρόπο παρασκευής του τονωτικού αυτού "Ξαρρωστικού" ποτού.

Αυτές είναι οι απόψεις μου για τις τρεις αυτές λέξεις: "κηραλεύει, κενταυρώθ'κα, θιάσο", χωρίς, φυσικά να λησμονώ το του Βακχυλίδου (37): Ει δε λέγει τις άλλως, πλατεία κέλευθος", δηλ. αν κάποιος έχει διαφορετική γνώμη, υπάρχει πλατύς δρόμος.

Η Βιβλιοθήκη της Κόνιτσας μόνη πνευματική διέξοδος τότε...

Πηγαίνουν τώρα τα παιδιά στη βιβλιοθήκη; Δανείζονται βιβλία; Πιστεύω και θέλω να ελπίζω ότι και τώρα τα παιδιά δανείζονται βιβλία, κι ίσως υπάρχει και η παρότρυνση των γονιών και δασκάλων τους.

Το κάναμε κι εμείς τότε αλλά μάταια προσπαθώ να βρω την παρότρυνση από γονείς ή δασκάλους την καθοδήγηση ή βοήθεια στην επιλογή των βιβλίων.

Ήμασταν λίγοι αυτοί που διαβάσαμε εξωσχολικά βιβλία, η επιλογή τους γίνονταν σχεδόν τυχαία ή κύκλοφορούσαν κάποιοι τίτλοι βιβλίων μεταξύ μας μυστικά σχεδόν συνωμοτικά, γιατί τότε οι απαγορεύσεις είχαν απεριόριστα όρια. Ζούσαμε την εφηβεία μας στην περίοδο της διδακτορίας. Στην Κόνιτσα δεν υπήρχε ακόμη διαδεδομένη η τηλεόραση, δεν υπήρχαν εύκολα ταξίδια εκτός ορίων της, diskο, καφετέριες pubs, μουσική teckno, μάρκες κι ετικέτες στο ντύσιμο, ηλεκτρονικά παιχνίδια και κομπιούτερς.

Υπήρχε ραδιόφωνο, πικ-απ, Μπήτλς Ελληνική ποπ, μπλέ ποδιά, party με πορτοκαλάδες και simon h karfagel, αυταρχικό εξατάξιο γυμνάσιο, και παράτες της χούντας στους δημόσιους χώρους.

Μια πολύ φωτεινή λεπτομέρεια στην εποχή εκείνη, η βιβλιοθήκη της Κόνιτσας με τα πολλά και ποικίλα βιβλία της με τα οποία ξεπεράσαμε τα όριά της και ταξιδέψαμε σε κόσμους μακρινούς.

Μέρες και μέρες βρισκόμουν κάτω από την επήρεια των αδελφών Καραμαζώφ, οι Άθλιοι του Βίκτωρα Ουγκώ, η Παναγία των Παρισίων με καθήλωσαν για πάρα πολλές ώρες.

Η Περλ Μπάκ ήταν μια μεγάλη περιπέτεια στην άγνωστη Κίνα. Η Σκάρλετ ο χάρα μ' ανάγκασε να κάνω την άρρωστη για να την τελειώσω· ήταν ο πόλεμος βορείων και

νοτίων. Κρόουν, Ντίκενς, Βέρν, ατέλειωτες περιπέτειες και συγκινήσεις.

Ταξίδια στις χιονισμένες στέπες της Ρωσσίας στην αθλιότητα της προεπαναστατικής Γαλλίας, στο κέντρο της γης, στη Σελήνη, στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους του Ντάγκλας και του *quo uantis domine*.

Δον Κιχώτης, Ρομπέν των δασών, Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος, Ιωάννα της Λωραίνης, Πάπισσα Ιωάννα. Χαρακτήρες αναλύσεις ψυχών, όλα τα μυστήρια της ζωής μεσ' τις σελίδες των βιβλίων.

Δεν ξέρω γιατί προτιμούσα με την ξένη λογοτεχνία, ίσως γιατί θέλαμε τα ταξίδια μας νάναι μακρινά.

Υπήρχε κι η παραπαιδεία των εξωσχολικών μας αναγνωσμάτων "μικρός ήρωας", "κάου μπούς", "Σερίφης", "Βεντέτα", "Ντόμινο", "Ρομάντσο", "Καραγκιόζης", "Μίκη Μάους", "τέν-τεν" "Λούκυ Λούκ" κ.α. Διαφορετικό ήταν το "Προς την Νίκη", "Διάπλαση των παιδών" μικρότερης κυκλοφορίας, ήταν περιοδικά ελληνοχριστιανικής διαπαιδαγώγησης.

Ήταν εύνοια της τύχης να μπορούμε να διαβάσουμε τόσα βιβλία σε μια τρυφερή ηλικία κι ήταν το μόνο αντιστάθμισμα στο κενό που υπήρχε από την έλειψη εμπειρίας παραστάσεων και πληροφόρησης από γονείς δασκάλους και κοινωνικό περίγυρο.

Στην ακριτική περιοχή μας έρχονταν και κάποιοι καθηγητές ανεπιθύμητοι της πολιτείας που με πάθος προσπαθούσαν να μας εμφυσήσουν πίστη και αγάπη στην ανθρωπινή αξία. Το πάθος αυτό αργότερα το ερμηνεύσαμε σαν αντιδικτατορικό αγώνα (Μάνος κ.α.).

Αξέχαστες οι φωτεινές φωνές της εφηβικής μας ηλικίας, πρότυπο ζωής και φάροι.

Αξέχαστα και τα αισθήματα κι οι εμπειρίες από τα διαβάσματα των εξωσχολικών βιβλίων.

Πασχάλη Αγνή

Ξεχασμένα χωριά

Αηδονοχώρι Κόνιτσας

Του Λευτέρη Β. Τζόκα

ΣΗΜΕΡΑ ανηφορίζουμε για τ' ακριτικά χωριά μας. Μέσα στο καλοκαιρινό λιοπύρι, ανταποκριθήκαμε στην πρόσκληση να επισκεφθούμε το Αηδονοχώρι της Κόνιτσας. Λίγα μέτρα το χωρίζουν απ' τα σύνορα, καθώς περνάς τη Γέφυρα Μπουραζανίου που γίνεται η σμίξη των ποταμών Αώου, Βοϊδομάτη και Σαραντάπορου και οι χάρτες φέρνουν την ένδειξη: ΑΛΒΑΝΙΑ.

ΤΩΡΑ ανοίχτηκαν τα σύνορα. Ο κόσμος έρχεται ανενόχλητα. Απέναντι το Λεσκοβίκι. Βλέπουμε τον κάμπο, τα ποτάμια και τα βουνά. Πόσα συνέβησαν τα τελευταία χρόνια!

ΤΑ ΑΚΡΙΤΙΚΑ μας χωριά δίκαια παραπονούνται. Οι δρόμοι ανοίχτηκαν και ασφαλτοστρώθηκαν. Δεν έχουν τα νιάτα κοντά τους.

Μόνο τα γηρατιά περνούν τον καιρό τους.

ΤΟ ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, σίγουρα είναι, ο ακοίμητος φρουρός στην ειρηνική και πολεμική περίοδο. Το προπύργιο της χώρας μας. Καθολική η συμμετοχή των κατοίκων στους πολέμους. Ποιητικό τ' όνομά του. Ο επίγειος παράδεισος και το διαλαλούν αυτοί που το γνώρισαν. Στην αναζήτηση των ξεχασμένων χωριών της Ηπείρου, κινήσαμε για τον τόπο των αηδονιών στη μουσική συμφωνία νερού και πράσινου. Τα γάργαρα νερά των ποταμών κελαρύζουν και σμίγουν με τον καημό των ανθρώπων του.

ΓΡΑΦΙΚΟ και φιλόξενο το Αηδονοχώρι είναι ο φυσικός εξώστης, βεράντα στο χώρο, το χρόνο, βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση.

Ξημερώματα και δειλινά, χειμώνες κι Άνοιξες, Φθινόπωρα και Καλοκαίρια, το θέαμα είναι ασύλληπτο. Μαγεία και μυσταγωγία, που απολαμβάνει κανείς απ' όλα τα σημεία του χωριού και του κάμπου. Η γαλήνη βασιλεύει παντού. Αφτιασίδωτη είναι η ομορφιά του. Δεν την τσιγκουνεύτηκε, η φύση. Η καθαρότητα των δένδρων, το φως, τ' αγέρι που σου χαϊδεύει το πρόσωπο. Αγνά τα αισθήματα των κατοίκων που διαιώνίζουν την ηπειρωτική ψυχή. Ο γεροπλάτανος της πλατείας φυλλοθροΐζει και σε καλωσορίζει, στέλνοντας το

μήνυμα περασμένων καιρών. Τα σπίτια αμφιθεατρικά κτισμένα και οι κάτοικοι, μετρημένοι στα δάκτυλα των χεριών σου, σε προϋπαντούν. Έσφυζε από ζωή κάποτε. Οι νέοι έφυγαν γιατί δεν υπήρχαν ούτε ορίζοντες, ούτε προοπτικές, μα ούτε και καθημερινό ψωμί. Ξαναγυρίζουν τώρα ώριμοι για λίγες βδομάδες.

Πονούν την πατρική γη. Αγαπούν τα ήθη με την ψυχή τους, τον Δεκαπεναύγουστο με την αψιά χαρά, πάνω στο Κουρί με τα γάργαρα νερά, στην Παναγιά την Αηδονολαλούσα.

Οι γριές και οι γέροντες, όσοι απέμειναν, αναθυμούνται δόξες παλιές. Που είναι η βιβλική μορφή του παπα-Σωτήρη, για τις καλές και τις κακές στιγμές. Η Μάνα Αριστέα, ο Νάσο-Λάκιας, η Ράκω και τόσοι άλλοι;

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, οι Αηδονοχωρίτες, έχουν την Αδελφότητά τους "ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ" που το Δ.Σ. με πολύ ζήλο και δράση, διαφυλάττουν σαν κόρη οφθαλμού τις παραδόσεις του τόπου τους. Ακόμα και ο "Πολιτιστικός Σύλλογος" του χωριού, βοηθάει στην πολιτιστική καλλιέργεια των κατοίκων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ του χωριού κι απ' την προηγούμενη τετραετία είναι ο Σήφης Γκούρας με δραστήριο Κοινοτικό Συμβούλιο. Πόσα έχουν προσφέρει στον τόπο!... Το υψόμετρο του χωριού είναι 560 μέτρα και η κορυφή του βουνού του είναι 1.200 μέτρα. Στο μέσον περίπου είναι κτισμένο, αμφιθεατρικά και μοιάζει σαν άσπρα κοράλλια στο βαθύ πράσινο. Απέχει από την Αθήνα 465 χιλιόμετρα. Από τα Γιάννινα 65 χιλιόμετρα και την Κόνιτσα 17 χιλιόμετρα. Η παλιά ονομασία του χωριού ήταν Οστανίτσα. Κατά τον Αραβαντινό η μεσαιωνική αυτή πόλη ανήκε στην επαρχία Πωγωνίου και το σλαβικό όνομα, σήμανε κατ' άλλους τόπος οχυρός - σταθμός και κατ' άλλους δε, τόπος με πολλές στάνες. Στη δικαιοδοσία του χωριού υπάρχουν δύο Σπήλαια, που εξερεύνησε η σπηλαιολόγος Πετρόχειλου...

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Μια απέραντη ανθρώπινη μοναξιά, μια σκληρή πραγματικότητα, στυγνή, αμείλικτη, θανατηφόρα, θα είναι η επόμενη μέρα της ολοκληρωτικής περιβαλλοντολογικής καταστροφής. Η επόμενη μέρα η οποία έφτασε κι όλας στο δικό μας κατώφλι. Τη ζούμε καθημερινά. Κάθε καλοκαίρι καίγονται από τους κακούργους προδότες εμπρηστές 400 με 500 χιλιάδες στρέμματα δάση, όταν ο κυνηγός με την άδεια της εκάστοτε κυβερνήσεως σηκώνει το όπλο του απέναντι σ' ένα κοπάδι ανυπεράσπιστα, πουλιά, κ.α.

Σχεδόν εξαφανίστηκαν από τους κυνηγούς από τα δάση, ο λαγός, ζαρκάδια, ελάφια, αετός, αρκούδα, πέρδικες, κ.α. Σήμερα όμως ο σύγχρονος κυνηγός πάνοπλος σκοτώνει τα εξαντλημένα ή ξεπαγιασμένα πουλιά, λαγούς, ζαρκάδια, κ.α. εκ του ασφαλούς, χωρίς καμιά ανάγκη διατροφής.

Εδώ η τέρψη και ευχαρίστηση βρίσκεται στο να δοκιμάζουνε την σκοπευτική τους ικανότητα πάνω σε ανυπεράσπιστα ζωντανά πλάσματα και να τα βλέπουνε ματωμένες πατσαβούρες να ψυχομαχούν στα πόδια τους.

Σήμερα πρέπει να καταλάβουμε ότι η φύση φτάνει στο τέλος της εξαιτίας της καταστροφικής μανίας του σύγχρονου τεχνοκρατούμενου ανθρώπου. Συμφέρον και χρέος μας είναι να την προστατέψουμε. Και πριν απ' όλα να προστατέψουμε το πιο τελειο, το πιο τρωτό δημιούργημά της. Το ζωτικό της κόσμο. Η ελληνική φύση και πρώτα από όλα η ηπειρωτική έχει ένα πλούσιο και πανέμορφο ζωικό κόσμο, με τον οποίον ανέκαθεν ήταν συνδεδεμένη η ζωή μας. Φαίνεται άλλωστε από τους μύθους, τις

παραδόσεις τα δημοτικά μας τραγούδια. Τα ήθη και τα έθιμα.

"Μοιάζει της πετροπέρδικας, της αηδονολαλούσας που κάνει δεκαοχτώ πουλιά, κανέναν δεν αρνιέται. Κι αν πέσει αητός και πάρει ένα από τα πουλιά της, κάνει καιρούς να πιεί νερό καιρούς να κελαϊδήσει".

Το κυνήγι είναι μια πράξη ανήθικη είναι βία και δολοφονία. Είναι άμεσα και έμεσα ο θάνατος. Κάθε χρόνο δολοφονούνται εκατοντάδες χιλιάδες πουλιά και ζώα. Το κυνήγι έχει οδηγήσει 113 είδη πουλιών και 8 είδη θηλαστικών της ελληνικής πανίδος στα όρια της εξαφάνισης. Έμμεσα το κυνήγι καταστρέφει τους βιότοπους γιατί βιότοπος που κυνηγιέται παύει να είναι βιότοπος.

Με τους συνεχείς πυροβολισμούς από την ανατολή ως τη δύση, τα πουλιά ενοχλούνται, δεν προλαβαίνουν να τραφούν και αυτό έχει σαν συνέπεια την εξάντλησή τους και την μείωση της αναπαραγωγικής τους ικανότητας. Το κυνήγι ευθύνεται ακόμα και για τη χημική ρύπανση.

Σκοτώνονται τα εντομοφάγα πουλιά και αναγκάζονται έτσι οι αγρότες μας να ρίχνουν τόνους εντομοκτόνων και κατά συνέπεια μόλυνεται η τροφική αλυσίδα και ο άνθρωπος. Οι κυνηγοί ευθύνονται και για την απόρριψη κάθε χρόνο μιάς τεράστιας ποσότητας μολύβδου που μολύνει και αυτή την τροφική αλυσίδα.

Είναι μία αντιδημοκρατική δραστηριότητα που έχει δώσει το δικαίωμα στους Έλληνες κυνηγούς να σπέρνουν θάνατο και να θερίζουν ζωές και κοντά σ' αυτούς κυνηγούν και εκατοντάδες λα-

θροθήρες που τυγχαίνει καμιά φορά να είναι θηροφύλακες και αστυνομικοί.

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, Κύριε Πρωθυπουργέ, Κύριοι Αρχηγοί και Βουλευτές όλων των κομμάτων, ψηφίστε νόμο στη Βουλή να απαγορευτεί αυστηρώς το κυνήγι και αυστηρές ποινές για τους κακούργους προδότες εμπρηστές των δασών μας. Που είναι τα Πανεπιστήμια, η Ακαδημία, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, οι

διάφοροι σύλλογοι όπως Ιατρικός, Δικηγορικός, Χριστιανικά Σωματεία της, ο περιβόητος σημερινός Ελληνικός λαός να διαμαρτυρηθούν.

Στην χώρα μας την Ελλάδα, όπου πρωτοπαρουσιάστηκε το φως της αλήθειας, της ανθρώπινης τελείωσης και άνθισε ο πολιτισμός, δεν έχουν θέση τέτοιες βαρβαρότητες.

Μετά τιμής

Γεώργιος Δ. ΤΣΙΤΣΟΣ

Από το χωριό Πληκάτι - Κονίτσης

Η ΟΞΥΑ ΤΙΜΑΕΙ ΤΟΥΣ ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ ΤΗΣ

Στις 6 Αυγούστου η επιτροπή του συλλόγου Οξυάς "ο Άγιος Νικόλαος", πραγματοποίησε το καθιερωμένο χρονιάτικο μνημόσυνο αφιερωμένο στη μνήμη των ευεργετών του Γιαννούλη Κουκουμπάνη και Αλόστολου Βενέτη.

Εκ μέρους της επιτροπής του χωριού, μίλησε ο Θανάσης Πορφύρης. Αναφέρθηκε στις πατριωτικές χειρονομίες των ευεργετών.

Ο ομιλητής τόνισε ότι ο Γιαννούλης Κουκουμπάνης δεν ήταν ούτε βιομήχανος ούτε επιχειρηματίας. Ήταν ένας φλογερός πατριώτης που οραματιζόνταν το χωριό μας λεύτερο από τους Τούρκους και τα παιδιά να μαθαίνουν τη μητρική μας γλώσσα και την πολυτάραχη ιστορία της χώρας μας. Για το σκοπό αυτό, ό,τι είχε δημιουργήσει με τον ιδρώτα του προσώπου του στην Πάτρα, το έκανε δωρεά στο σχολείο μας.

Μιλώντας για τον Αλόστολο Βενέτη είπε ότι ήταν αυτοδημιούργητος και αγαπούσε πολύ το χωριό. Έργο του Τόλη -είπε - είναι το οστεοφυλάκιο. Για το χτίσιμο της Αγίας Τριάδας βοήθησε όλο

το χωριό, αλλά χωρίς τη βοήθειά του, δε θα τελείωνε. Ο Αη-Δημήτρης - στολίδι του χωριού μας - έγινε απ' τον Τόλη Βενέτη. Αποκορύφωμα του πατριωτισμού του είναι το ακίνητο στα Γιάννινα που δώρισε στο σύλλογο.

Αν ζούσε ο Τόλης θα έκανε πολλά για το χωριό, αλλά δυστυχώς ο χάρος του έκοψε πρόωρα το νήμα της ζωής του.

Ο ομιλητής τέλειωσε την ομιλία του με τα παρακάτω του λόγια: "οι πατριωτικές χειρονομίες σας, αλλά και τα ονόματά σας χαράχτηκαν βαθειά στις καρδιές μας. Δε θα σας ξεχάσουμε ποτέ όχι μόνο εμείς, αλλά και οι ερχόμενες γενιές. Μακάρι το παράδειγμά σας να το ακολουθήσουν και άλλοι πατριώτες".

Σε συνέχεια κατευθυνθήκαμε στο κοινοτικό γραφείο όπου είναι αναρτημένη πλάκα με τα ονόματά τους, όπου ο Πρόεδρος της επιτροπής Νίκος Τσίμας κατέθεσε στεφάνι και κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή.

Η εκδήλωση έκλεισε με γλυκά που μοιράστηκαν σε όλους από το σύλλογο.

Θανάσης Πορφύρης

Αναμνήσεις από το ποτάμι τον Αώο το γαιοφάγο

Βασ. Λαμπρίδη

Φόβος και τρόμος έπιανε τους γονείς μας μη τυχόν πάμε κάτω στο ποτάμι να κολυμπήσουμε. Φόβος μην πνιγούμε. Εμείς, πέτρα το κεφάλι. Όταν έπιαναν οι ζέστες, κρυφά τα μεσημέρια την περίοδο των διακοπών, σχεδόν ομαδικά κατεβαίναμε στο γεφύρι κάτω, κάναμε ακόμη και μακροβούτια.

Λίγοι, λίγοι οι πιτσιρικάδες, όλο και αραιώναν. Όσα παιδιά γίνονταν αντιληπτά για το κρυφτομπάνιο στον Αώο, τις έτρωγαν για τα καλά από τους γονείς με αποτέλεσμα να τρέμουν να ξανακατέβουν στα γάργαρα νερά του ποταμού. Δεν υπολόγιζαν ποτέ πόσο σημαντικό ήταν να γνωρίζουν τα παιδιά τους να κολυμπούν να για μην έχουν το φόβο ατυχήματος.

Κάθε χρόνο δεν είναι λίγα τα ατυχήματα από πνιγμούς κι όμως δε μέτραγε για τους δικούς μας το σωστό. Κανένας δεν πρέπει να μην ξέρει να επιπλέει.

Δύο αδέρφια του Δημοτικού απ' την απάνω Κόνιτσα, τακτικά το μεσημέρι το σκάγανε και κατέβαιναν στον Αώο. Για να μη τους πάρουν μυρωδιά οι γονείς και οι αδελφές τους, βάζανε τα παπούτσια έξω από το υπνοδωμάτιο και προφασίζονταν έτσι ότι κοιμούνται μεσημεριανά. Μιά φορά όμως, γυρίζοντας από το ποτάμι στα σβέλτα για να τρυπώσουν στο υπνοδωμάτιο, ξεγελάστηκαν κι ανέβηκαν στο κηπάρι της αξιομνημόνευτης Ευ. Τρουμπούκη, εκεί στη διασταύρωση με το καφενείο του Κρουστάλλη. Σκαρφάλωσαν στην κορομηλιά και πριν προλάβουν να καλοφάγουν τα ωραία κορόμηλα, να και βγαίνει η κυρά για δουλειά στο κηπάρι της. Άχνα τα δυο πιτσιρικά, τρέμανε μη τα δει το μάτι της κυρα Τρουμπούκενας και φυσικά θα το έλεγε στο δάσκαλο και τους γονείς, οπότε γράψε αλίμονο. Κράτησε αρκετά η αιχμα-

λωσία και μάλιστα όταν ο πιο μικρός δεν μπορούσε να κρατήσει άλλο τα υγρά, η κυρατρομπούκενα έκανε το σταυρό της και ξεφώνησε. - Μπά τ' είν' τούτο, με ξαστεριά να ψιχαλίζει, Κύριε, φύλατε!

Μόλις συμαζεύτηκε μέσα η κυρά σαν αρκουδάκια το έσκασαν οι δυο πιτσιρικάδες και με λαχτάρα φτάσανε στο σπίτι. Η μάνα τους και οι δυο μεγαλύτερες αδελφές σαν δεν έβλεπαν τα παιδιά να σηκώνονται από το κρεβάτι ανίχνεψαν και βρήκαν μόνο τα παπούτσια στην πόρτα. Μόλις φτάσανε τα ζαλιάρικα στο σπίτι τα υποδέχτηκαν σε παρατεταγμένη σειρά οι μεγάλοι, οπότε άρχιζε ο ξυλοδαρμός από τη μάνα και τελείωνε στην πιο μικρή αδερφή. Τα μαύρισαν στο ξύλο γιατί πήγαν στο ποτάμι και προδόθηκαν λόγω της λαιμαργίας τους. Ντε και καλά να φάνε κάνα δυο κορόμηλα που πράγματι μετά το μπάνιο ήταν θαυμαστό έδεσμα εποχιακό.

Από το ξύλο εκείνο και μετά χάθηκε κι αυτό το ζευγάρι από τον Αώο που τόσο σωτήριος ήταν για τη μάθηση της κολύμβησης.

Παρ' όλη την κρυφτοκολύμβηση ποτέ δεν είχαμε ένα ατύχημα, έναν πνιγμό. Παρ' όλο αυτά όμως, οι γονείς τρέμανε ακόμα και ν' ακούνε ότι τα παιδιά τους πήγαν στο ποτάμι. Άλλοι οι καιροί, άλλα τα χρόνια εκείνα που φρούτα τρώγαμε μόνο όταν γίνονταν στα κηπάρια μας κι αν βέβαια γίνονταν μια και τα ραντίσματα και τα φάρμακα δεν ήταν τότε τόσο απλόχερα, ενώ το ένα μανάβικο που είχε τότε η αγορά ψευτοδοούλευε. Αργήσαμε να καταλάβουμε τη σημασία της κολύμβησης και τον ρόλο των φρούτων που τώρα γίνονται ανάρπαστα στην αγορά.

Πού μας πάτε

Νίκος Τζουμέρκας

(το παράπονο ενός Γέρου)

Πού μας πάτε, πού μας πάτε,
όλοι εσείς που κυβερνάτε;
Τα παλαιά δε τα ξεχνάτε, κι όλο πίσω
μας γυρνάτε.

Ω τρακόσιοι της Βουλής δεν το βλέ-
πετε κανείς;

στο γκρεμό έχομε φθάσει και ο δρό-
μος πρέπει ν' αλλάξει.

Θυμήθηκα την κατοχή όταν ήμουνα
παιδί.

Μας λέγατε ν' αγωνισθούμε, στον ε-
χθρό ν' αντισταθούμε,

και μ' άλλους βγήκα στο βουνό, τον
εχθρό να πολεμώ.

Όταν ήλθε Λευτεριά, άλλη μας
βρήκε συμφορά.

Ένας πόλεμος σκληρός, φονικός α-
δελφικός.

Τότε με πήρατε Στρατό τον αδελφό
να πολεμώ.

Σαν τελείωσαν κι αυτά, σας ζήτησα
κι εγώ δουλειά.

Όχι μου απαντήσατε, γιατί αγωνι-
στήκατε,

τον καιρό της κατοχής ήσουνα αγωνι-
στής.

Τριάμιση χρόνια στο στρατό με πα-
ράπονο απαντώ

με θύμα τον πατέρα μου και χήρα την
μητέρα μου,

με τρεις ανήλικες αδελφές, ανύπα-
ντρες και ορφανές;

Όχι δεν πιάνουνε, αυτά θρασύτατα
μου απαντά

και σταμάτα να μιλάς μήν σε βρο-
κάνας μπελάς

γιατί ήσουν στον Ε.Λ.Α.Σ.

Φίλος αν ήσουν, συγγενής της κρα-
τικής μας μηχανής

πολλές θα εύρισκες δουλειές, όλες οι
πόρτες ανοιχτές.

Έτσι με πίκρα και καημό γι' αυτά που
προσφερα κι εγώ

μου έρχεται κάποια στιγμή ν' αγανα-
κτώ από οργή

Η ίδια όμως μηχανή είναι και η σημε-
ρινή,

και λειτουργεί σαν η παλαιά κι άλλα-
ξε ανταλλακτικά.

Όλο λόγια κι υποσχέσεις είστε πριν
τις εκλογές

κι όταν βγείτε βουλευτές το ξεχάσατε
το χθές.

Ζητάτε να προσφέρουμε κι οι πιοί
πολλοί υποφέρουμε

κάτι καλό να δούμε, μα τίνος να το
πούμε

που τα χρέη ανεβαίνουν και οι άνερ-
γοι πληθαίνουν

και μόνον η λιτότητα είναι η πραγμα-
τικότητα.

Κι αν το κράτος μας βουλιάζει δεν
νομίζω πως σας νοιάζει

σκοπός σας είναι στη ζωή πως να
βρεθείτε στη Βουλή.

Σταματείστε όπως πάτε κι άλλο μη
μας υποτιμάτε.

Προς

Την Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού "Κόνιτσα"

Παρακαλώ να δημοσιεύσετε στο περιοδικό μας την παρακάτω απάντησή μου, που φέρει τον τίτλο:

Λαθεμένοι χαρακτηρισμοί.

Ο Θωμάς Ζιώγας στο τεύχος 63/95 και στο τέλος της σελίδας 163, του περιοδικού μας, γράφει τα εξής:

Ψυλλ(οι)οι, παρατσούκλι των κατοίκων του γειτονικού βλαχόφωνου χωριού Φούρκα, επειδή οι βλάχοι θεωρούνταν παλιά ύποπτοι και κουτοπόνηροι. Τον πληροφορώ ότι η αιτία του χαρακτηρισμού ψυλλ' είναι αναληθής.

Και εξηγούμαι: Πριν από πολλά χρόνια ο τότε δραστήριος πρόεδρος (μακαρίτης τώρα), της γειτονικής μας κοινότητας Κερασόβου (Αγίας Παρασκευής), Γιώργος Γαλάνης, με ρώτησε: Αγαπητέ δάσκαλε, ξέρεις γιατί εμείς οι Κερασοβίτες εσάς τους Φουρκιώτες σας λέμε ψύλλ;

Όχι του απάντησα. Και πρόσθεσε: Ο μακαρίτης ο πατέρας μου, μούλεγε ότι, επί τουρκοκρατίας στη Φούρκα είχαν 2 προέδρους. Έναν οι γεωργοί και έναν οι κτηνοτρόφοι, γιατί δεν συμφωνούσαν τα 2 επαγγέλματα και γι' αυτό λέμε και σήμερα ακόμα μια σχετική παροιμία στο χωριό μας.

"Μαζώνουντ' οι ψύλλ' στη νταμπακέρρα,

για να μαζωχτούν κι οι Φουρκιώτις";

Κι εγώ απάντησα: Το γεγονός αυτό αγαπητέ μου πρόεδρε, πράγματι, συνέβη στο χωριό μου, στο πολύ μακρινό παρελθόν και το αναφέρω ονομαστικά και αναλυτικά στο βιβλίο μου, στα Ιστο-

ρικά στοιχεία (Κοινοτική διοίκηση επί τουρκοκρατίας). Δεν θυμάμαι ακριβώς τη χρονολογία και τα ονόματα των 2 προέδρων. Μην ξεχνάς όμως ότι, αυτό δεν συμβαίνει και σήμερα, γιατί όλοι ζούνε αρμονικά, εκλέγουν έναν πρόεδρο, όπως όλες οι κοινότητες, κι έτσι η ανθούσα κοινότητά μας προοδεύει και κοσμείται με έργα εξωραϊστικά, συνεχώς.

Στο β' σκέλος του κειμένου του Θ.Ζ. ότι δηλ. οι βλάχοι θεωρούνταν παλιά ύποπτοι και κουτοπόνηροι, απαντώ όχι, γιατί κι αυτοί οι χαρακτηρισμοί δεν ευσταθούν, επειδή οι βλάχοι διαχρονικά ανήκουν στους ανθρώπους του πνεύματος, της προόδου και της ευεργεσίας.

Τα προτερήματά τους αυτά είναι αυταπόδεικτα και πασίγνωστα, γι' αυτό δεν θα επεκταθώ για να μη καταχρασθώ τον πολύτιμο χώρο του περιοδικού μας και για να μη κουράσω τους αναγνώστες μας και τους προκαλέσω την ανία.

Άρα το παρατσούκλι των Φουρκιωτών, ψυλλ' δεν προήλθε απ' την πονηριά και κουτοπονηριά τους, όπως ισχυρίζεται ο Θ.Ζ. αλλά απλώς από την διαφωνία των δύο διαφορετικών επαγγελμάτων, που επικρατούσαν τότε στο χωριό μας, όπως ορθά μου είπε και ο μακαρίτης. Γ. Γαλάνης, αλλά κι εγώ αναφέρω στο βιβλίο μου αυτή την αιτία της διαφωνίας τους (βλ. σελ. 53) Αυτά για αποκατάσταση της πραγματικής αλήθειας.

Φιλικά Χρ. Εξάρχου

Σημείωση: Ζητάμε συγγνώμη από τον κ. Χρ. Εξάρχου που στο άρθρο του προηγούμενου τεύχους "Η Ακαδημία των Αθηνών" βάλαμε μόνο τα αρχικά του αντί ολοκλήρου του ονοματεπωνύμου.

Η ανησυχία όλων μας

Αυτό που μας προβληματίζει όλους σήμερα και μας απασχολεί είναι το θέμα των νέων μας, τα αγαπημένα μας νειάτα, το καμάρι όλων καθώς δε και η ελπίδα του Έθνους.

Διότι από αυτούς θα πηγιάσουν οι αυριανοί ήρωες αλλά και οι μεγάλοι ηγέτες που θα πάρουν τη σκυτάλη στα χέρια τους, για να οδηγήσουν την χώρα μας σε μέρες δόξας.

Δικαιολογημένο λοιπόν το μεγάλο ενδιαφέρον που δείχνουμε γονείς και Πολιτεία, αλλά τώρα τελευταία ακούμε κάτι το ανησυχητικό για αυτούς. Γίνεται λόγος πως οι νέοι μας χάσανε την τροχιά τους και βαδίζουνε προς το χάος. Επόμενο είναι λοιπόν η είδηση αυτή να μας τρομάζει όλους και να αναρωτούμεθα τι άραγε να φταίει που οδήγησε τους νέους στο κρίσιμο αυτό σημείο; Τα αίτια βέβαια είναι πολλά γιαυτό εάν θα θέλαμε να εξετάσουμε το θέμα από κοινού θα δούμε πως φταίμε όλοι μικροί και μεγάλοι.

Ας μου επιτρέψουν οι καλοί γονείς να αρχίσω πρώτα από αυτούς που έχουν και την ευθύνη ακέραια.

Ενώ κάνουν το παν για τα παιδιά τους και προσπαθούν να μην τους λείψει τίποτα, ξεχνάνε όμως το πιο σπουδαίο· έχουν σταματήσει τον έλεγχο εντελώς.

Έχουν πάψει να ενδιαφέρονται τι ώρα θα ρθουνε τα παιδιά στα σπίτια τους ή αν θα είναι στο τραπέζι όλη η οικογένεια για να φάνε μαζί.

Το δικαιολογούνε λέγοντας: τι να κάνουμε, παιδιά είναι έτσι είναι σήμερα και όταν μεγαλώσει πια το κακό, αλλοσυγχρόνως μεγαλώνουν και αυτά, τότε υψώνουν το ανάστημά τους να τους επιβάλουν κάποια τάξη.

Δεν νομίζετε αγαπητοί μου γονείς πως είναι αργά πλέον; Ο έλεγχος χρειάζεται όταν είναι στην κατάλληλη ηλικία που το σώμα του είναι μαλακό και το ζυμώνουμε όπως θέλουμε. Ίσως μας πεκάποιος: μα καλά δεν υπάρχουν σωστοί γονείς και καλές οικογένειες; Ασφαλώς υπάρχουν χωρίς φυσικά να λείπουν και οι εξαιρέσεις. Κάποιος άλλος θα ρωτήσει: μα καλά, η Πολιτεία δεν φταίει; Σίγουρα έχει και η Πολιτεία την ευθύνη της, διότι: έχει εκδηλώσει πολύ αδυναμία και ανεκτικότητα στους νέους.

Όπως συμβαίνει και με τους γονείς το ίδιο συμβαίνει και με την Πολιτεία.

Και επειδή οι νέοι δεν είναι ακόμη σε θέση να ξεχωρίσουν την αγάπη και την ελευθερία που τους δίνεται, το θεωρούν αδυναμία και κάνουν πολλές φορές κατάχρηση στα δύο μεγάλα αυτά αγαθά.

Ας δούμε λοιπόν ο καθένας τον εαυτό του σε τι φταίει και να διορθώσει τα λάθη του. Μόνον έτσι θα βρούμε κάποια άκρη στο μεγάλο αυτό πρόβλημα.

Λουκάς Εζνεπίδης.

Η Οικογένεια

Στις 21 Αυγούστου 95, ώρα 10-12 μ.μ. στην εκπομπή ΕΡΑ 1 "Δια λόγου και αιτίας" η δημοσιογράφος κ. Αλεξάκη με δεξιοτεχνία, όπως πάντοτε, ανέπτυξε το θεσμό της οικογένειας στην Ελλάδα, όπως τον βλέπουμε σήμερα. Ακολούθησε η επικοινωνία της τηλ/κώς, με μερικούς ακροατές, γύρω από το θέμα.

Φυσικά, το θέμα ήταν ανεξάντλητο και οι γνώμες διαφορετικές. Το συμπέρασμα όμως ήταν ένα: Η οικογένεια σήμερα διέρχεται τη μεγαλύτερη κρίση. Όταν σήμερα με στατιστικά στοιχεία και μιλάμε εδώ για τις πόλεις, στα τρία, το ένα ζευγάρι χωρίζει πάνω στο δίμηνο συμβίωσης, από πολλούς και διαφόρους λόγους, εμείς, τι θα μπορούσαμε να προσθέσουμε: Το άλλος ο ορώμενος κι άλλος ο νοούμενος";

Βρέθηκα σ' ένα σαλόνι αναμονής, σε κάποιον γιατρό στα Γιάννινα. Μιά, καθώς πρέπει κυία, ηλικιωμένη μου είπε: Άκουσε κύριέ μου, οι κοπέλες (γυναίκες) σήμερα, χωρίζουν από την πιο ασήμαντη αφορμή.

Εμείς παλιότερα είχαμε υπακοή στους συζύγους, δεν είχαμε καθόλου στόμα και κάναμε ό,τι μας λέγανε.

Τούτο που γίνεται τώρα στα ζευγάρια, είναι φοβερό και πρωτάκουστο. Για ψύλλου πήδημα, χωρίζουν. Ο ένας ρίχνει την ευθύνη στον άλλο, τελείως εξωπραγματικά και αδικαιολόγητα.

Και επανερχόμενος στην εκπομπή, οι περισσότεροι ακροατές είπαν ότι: ευθύνεται για αυτό η οικογένεια, η παιδεία και η Εκκλησία.

Ούτε τον επαίοντα ούτε τον κοινωνιολόγο, ούτε τον Ιεροκήρυκα, επιθυμώ να παραστήσω. Τον απλό Έλληνα πολί-

τη, που θέλει να εκφέρει την προσωπική του γνώμη και μόνον.

Κατ' εμέ την ευθύνη για όλα, την φέρουν "ΤΑ ΜΑΙΕ" τα οποία καθημερινά, βομβαρδίζουν τις αγνές ψυχούλες των παιδιών μας, με τα "φρικιαστικά" προγράμματα που παρουσιάζουν. Έτυχε από περιέργεια να δω κάτι τέτοια, και αντιλήφθηκα το βάθος της ηθικής καταστροφής που προσφέρεται στα μικρά παιδιά. Μερικοί σωστοί γονείς, ή δεν έχουν TV στο σπίτι ή την έχουν χαλάσει σκόπιμα. Σπάνια παιδικές εκπομπές είναι κατάλληλες. Στις πιο πολλές, δεν βλέπεις τίποτε άλλο, από πιστόλι, βία, μαχαίρι, όργια, σεξ κλπ. κλπ. όλα αυτά, περνούν στο υποσυνείδητο του μικρού θεατή, κι όταν μεγαλώσει πια επανέρχονται σαν ταινία κινηματογράφου, στο συνειδητό και έχουμε αυτά τα αποτελέσματα που βλέπουμε σήμερα.

Η Ελληνική οικογένεια είναι ο ναός της σεμνότητας και της αρετής, η κιβωτός της ελληνικής παράδοσης και λατρείας, ο ασάλευτος ακρογωνιαίος λίθος του ελληνικού μεγαλείου. Εκεί γεννώνται οι ήρωες, εκεί ανατρέφονται οι τιτάνες της ελληνικής διάνοιας, εκεί με το μυθικό γάλα της Αμαλθείας, με την παράδοση και το θρύλο, τρέφεται και αναπτύσσεται η μεγάλη φυλή.

Στους κόλπους της κνοφορείται ο εθνικός πόθος, ο μυστικός σπινθήρας που μεταδίδει τη φωτιά εις την θρυαλλίδα της ελληνικής δημιουργίας. Για να θαμπώνεται η ανθρωπότης από το αιώνιο το ανέσπερο φως των παρθενώνων μας.

Η Ελληνίδα μητέρα ζύμωσε την ψυχή των ελληνοπαίδων με την εθνική παράδοση και τη χριστιανική πίστη.

Καλλιέργησε τον ηρωϊκό χαρακτήρα του Έθνους μας και πέτυχε το θαύμα της παλιγγενεσίας της Ελληνικής Πατρίδας.

Και επειδή, η αναφορά των ακροατών, θεώρησε υπεύθυνη και την Εκκλησία για το κατάντημα της νεολαίας μας, εκ καθήκοντος, οφείλω να εκφέρω εδώ και την άποψή μου.

Ο χριστιανισμός αναφμισθήτητα διαμόρφωσε έναν κόσμο ηθικώς διαποτισμένον από την αγάπην, την δικαιοσύνην, τον σεβασμόν προς τον άνθρωπον, ο οποίος, παλεύει πάντοτε εις μίαν δραματικήν πάλη ηθικής αντινομίας. Κάννει ένα βήμα ηθικής προόδου, αλλά κάποτε κάνει και ένα βήμα ηθικής οπισθοδρομήσεως, "όλη μέρα παίζει την ψυχή του και την κερδίζει. Όλη νύχτα παίζει την ψυχή του και τη χάνει" όπως λέει ο ποιητής. Κάποτε όμως θα συντελεσθεί το μέγα χριστιανικό

θαύμα. Κάποτε ο Χριστιανισμός, οι υψηλές ιδέες του, το ανθρωπιστικό κήρυγμα του, θα κυριαρχήσουν του κόσμου και θα κυβερνήσουν το αίσθημα και την καρδιά του ταλαιπωρημένου ανθρώπου.

Η κοινωνία της αγάπης της ειρήνης της δικαιοσύνης την οποίαν υπεσχέθη ο κύριος έρχεται. Η απόσταση που μας χωρίζει από τον ειδωλολατρικό κόσμο επαληθεύει και επιβεβαιώνει την πεποίθησή αυτή. "Η Βασιλεία των Ουρανών ήγγικεν". Ας χαροποιήσει το χαρμόσυνο αυτό κήρυγμα την αλγούσαν καρδιάν του ανθρώπου. Το τιμημένο ράσο μας προφύλαξε από την διαβρωτική επίδραση της φαρισαϊκής Δύσης. Μας έδειξε τον εθνικό δρόμο, όταν ανέμιζε σε κάθε ελληνική έπαλξη, δια να αποβεί σύμβολο πίστεως ηρωϊσμού, θυσίας και ελληνοπρεπούς δημιουργίας.

Αχιλλεύς Γ. Κολιός
ΚΟΝΙΤΣΑ

Νεκρολογία

Ιωάννης Χ. Γέγιος (1901 - 1995)

Ο Γιάννης Γέγιος, ο συμμαθητής, ο φίλος και εκλεκτός συνάδελφος της Παλαιάς φρουράς των φωτισμένων δασκάλων της καλής εποχής μας, έφυγε παντοτινά.

Πλήρεις ημερών πέθανε στις 10 Αυγούστου και σεμνοπρεπώς ετάφη στο χωριό του Μόλιστα.

Έφυγε από κοντά μας, εγκατέλειψε τον μάταιο τούτο κόσμο, πήγε να συναντήσει τους δικούς του τους γονείς του, τη σύζυγό του Μαρία, τη θυγατέρα του που τόσο αγαπούσε κι ελάτρευε. Θα μείνει όμως για όλους εκείνους που τον γνώρισαν και τον έζησαν το υπόδειγμα, συνετού, ευσεβούς, σοβαρού, σεβαστού, ευγενούς και αξιοπρεπούς ανθρώπου και διδασκάλου.

Εξεπλήρωσε πλήρως και ευσυνειδήτως το χρέος προς την Παιδεία με στήριγμά της την Ελληνοχριστιανική μόρφωση την οποία θεωρούσε τη μόνη κατάλληλη για τη διαπαιδαγώγηση της σπουδάζουσας νεολαίας, ήτο καλός ιεροψάλτης και ως εκκλησιαστικός επίτροπος στο χωριό του υπήρξε υποδειγματικός ένθερμος λάτρης του χωριού του Μόλιστα όπου τα περισσότερα χρόνια edίδαξε. Άνθρωπος με ήθος, αγαπητός και περιζήτητος στους φίλους με το ωραίο χιούμορ και χαμόγελό του. Καλός οικογενειάρχης και στα τέκνα του και εγγόνια του και λοιπούς συγγενείς του τα βαθύτατα συλλυπητήριά μας. Και το χώμα της Μόλιστας ας του είναι ελαφρόν.

Ηλίας Ε. Παναζήσης.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Συμπληρώνεται ήδη ένας χρόνος από το θάνατο της ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ. Απεβίωσε στην Αθήνα στις 10 Οκτωβρίου 1994.

Για τους νεώτερους η εκλιπούσα, ασφαλώς είναι άγνωστη. Για μας όμως τους παλαιότε-

ρους Κονιτσιώτες που γνωρίσαμε και ζήσαμε, έστω και για λίγο χρονικό διάστημα, την υποδειγματική και γεμάτη δράση ζωή της, την αγάπη της για την Κόνιτσα και τους ανθρώπους της, αποτελεί μια ζωηρή ευχάριστη ανάμνηση.

Παρ' όλο που δεν καταγόταν από την Κόνιτσα, γενέτειρά της η λεβεντογόνα Κρήτη, θεωρούμε υποχρέωσή μας και ύστερα από επιθυμία και προτροπή γνωστών και φίλων της Κονιτσιωτών ν' αναφερθούμε εν ολίγοις στη θανούσα.

Ο αείμνηστος σύζυγός της Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, γεωπόνος, διατέλεσε διευθυντής του Αναγνωστο-πουλείου Γεωργικού Σχολείου Κόνιτσας από το 1928 μέχρι και το 1940.

Επί των ημερών του, το Αναγνωστοπούλειο Γεωργικό Σχολείο Κόνιτσας, υπήρξε το πνευματικό ίδρυμα της επαρχίας, όπου πολλοί μαθητές αγροτικών οικογενειών όχι μόνον της επαρχίας μας αλλά και του ευρύτερου ηπειρωτικού και Ελλαδικού χώρου ελάμβαναν ύστερα από 3/ετή φοίτηση τις απαραίτητες γεωργοκτηνοτροφικές γνώσεις από ειδικευμένο επιστημονικό διδακτικό προσωπικό.

Πολλοί από τους αποφοιτήσαντες διεκρίθησαν αργότερα όχι μόνο στον γεωργοκτηνοτροφικό επιχειρηματικό τομέα αλλά στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Η ζωή της Οικογένειας Κων/νου Γεωργιάδη δέθηκε στενά με τούτο τον τόπο.

Με το κλείσιμο του Σχολείου, λόγω του πολέμου, και το θάνατο του Κωνσταντίνου, όπως η ίδια αποκαλούσε το σύζυγό της, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου εργάστηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Μόνη της ανέθρεψε τις δύο κόρες της:

Την κ. Φρόσω Γεωργιάδου-Δικαιού-λια, καθηγήτρια Πανεπιστημίου στο Γεωλογικό τμήμα του πανεπιστημίου Αθηνών. και την κ. Σάκη Γεωργιάδου - Κυπραίου, γεωπόνο, η οποία διετέλεσε επί Νέας Δημοκρατίας (1990-1993) Διευθύντρια του ιδιαίτερου γραφείου του πρωθυπουργού και πρώτου της εξαδέλφου κ. Κων. Μητσοτάκη.

Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ θεωρούσε εαυτήν Κονιτσιώτισσα. Αγάπησε την Κόνιτσα περισσότερο από την ιδιαίτερη πατρίδα της την Κρήτη, και τους ανθρώπους της.

Την αγάπη της αυτή ενεφύσησε και στις δύο κόρες της.

Το 1964 και ύστερα από πολύ προσωπικό της αγώνα έρχεται το Ι.Κ.Α. στην Κόνιτσα, για ν' απολαμβάνουν οι εργαζόμενοι της πολυτίμου, για την εποχή εκείνη, Κοινωνικής ασφάλισης. Αποδεικνυε έμπρακτα την αγάπη της, όταν ηδύνατο και οι Κονιτσιώτες ποικιλοτρόπως ανταπέδιδαν σ' αυτήν την εκτίμησή τους.

Επεσκέπτετο τακτικά την πόλη μας, συνδεόταν άλλωστε με πολλές οικογένειες, με πνευματική συγγένεια και στενή φιλία, διατηρώντας έτσι στενό δεσμο.

"Πέρασα τα καλύτερα χρόνια της ζωής μου στην Κόνιτσα" έλεγε: "Αγάπησα τους αγνούς ανθρώπους της και την όμορφη πόλη, όσο τίποτε άλλο στον κόσμο. Νοιώθω Κονιτσιώτισσα, και πολύ σας παρακαλώ, έτσι θέλω να με νοιώθετε κι εσείς".

Έτσι και την νοιώθουμε: Κονιτσιώτισσα.

Η καλωσύνη της, η ευγένειά της, η απλότητα και αρχοντιά της ψυχής της, συγκινούν σήμερα εμάς τους παλαιότερους Κονιτσιώτες.

Με τα λίγα αυτά θέλουμε να πιστεύουμε, ότι τιμούμε τη μνήμη της ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΩΝ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, δεόμενοι στον Ύψιστο να είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τη σκεπάζει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΡΙΝΤΖΟΣ

Στη μνήμη του Τσακαλώφ

Πέρασαν 14 χρόνια απ' το θάνατο του ΤΣΑΚΑΛΩΦ. Ενός αγωνιστή που έκανε πάντοτε το καθήκον του στις υπέρτατες στιγμές της πατρίδας μας.

Το πραγματικό του όνομα ήταν ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ. Γεννήθηκε στο χωριό Οξυά Κόνιτσας το 1909. Στο χωριό του τελείωσε το δημοτικό σχολείο, και εν συνεχεία στη Βούρμπιανη, το σχολαρχείο. Στα 16 χρόνια φεύγει για την Αθήνα και εργάζεται σε εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής, με το συγχωριανό του ΣΩΚΡΑΤΗ ΠΟΡΦΥΡΗ. Στην Αθήνα τελειώνει τις σπουδές του σε νυχτερινό σχολείο.

Το 1929 καλείται να υπηρετήσει τη θητεία του. Υπηρετεί μόνο 6 μήνες ως προστάτης πολύτεκνου πατέρα. Απολύεται με το βαθμό του Υπαξ/κού. Επιστρέφοντας στην Αθήνα, εργάζεται ως ιδιωτικός υπάλληλος και ασχολείται με το συνδικαλισμό. Στον τομέα αυτόν αναπτύσσει μεγάλη δραστηριότητα, και διακρίνεται στους κοινωνικούς αγώνες των εργαζομένων.

Το καλοκαίρι του 1940, επιστρατεύεται και τοποθετείται στα φυλάκια προκαλύψεως, στα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα. Στο ΕΠΟΣ της Αλβανίας πολέμησε με ηρωισμό για την πατρίδα και την ελευθερία, εναντίον των Ιταλών επιδρομέων. Απέδειξε ότι κατείχε άριστα τη στρατιωτική τέχνη.

Η Πολιτεία τον αντάμειψε με το αριστείο ανδρείας, και προαγωγή στον αμέσως ανώτερο βαθμό. Με τη συνθηκολόγηση και την κατάρευση του μετώπου, συνιστούσε στους άνδρες του να μην παραδώσουν τα όπλα, αλλά να τα κρύψουν στα χωριά τους. Επιστρέφοντας στην Αθήνα, παρέμεινε 6 μήνες

Ο ΤΣΑΚΑΛΩΦ
ΣΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

περίπου και αναχώρησε για την Μακεδονία.

Ανέβηκε στον Όλυμπο με την πρώτη ομάδα των ανταρτών και παίρνει το όνομα του αγώνα ΤΣΑΚΑΛΩΦ. Με το όνομα αυτό λαμβάνει μέρος στην εθνική Αντίσταση του Ε.Λ.Α.Σ. Καπετάνιος. Μετά τον Όλυμπο, στέλνεται στη Θεσσαλία.

Φλογερός κήρυκας.

Με τους πύρινους πατριωτικούς λόγους του, σκορπά τον ενθουσιασμό για τον ξεσηκωμό του Θεσσαλικού λαού, ενάντια στους κατακτητές.

Ακούραστος και ενθουσιώδης γυρίζει από σπίτι σε σπίτι, από χωριό σε χωριό, και από πόλη σε πόλη, κατατοπίζοντας τον κόσμο για το ΕΑΜ και τον Ε.Λ.Α.Σ. Αυτό έγινε και από πολλούς άλλους συναγωνιστές του. Η Θεσσαλία

γίνεται η ανταρτομάνα του απελευθερωτικού αγώνα.

Με το τέλος της αποστολής του, στέλνεται στην Ήπειρο, περιοχή Δυτικού Γράμμου ΚΟΝΙΤΣΑ-ΖΑΓΟΡΙ, να οργανώσει αντάρτικο. Στην περιοχή αυτή περιοδεύει σε όλα τα χωριά. Το 95% των νέων του χωριού του, τον ακολουθούν. Επίσης ένα μεγάλο ποσοστό νέων τον ακολουθούν. Επίσης ένα μεγάλο ποσοστό νέων τον ακολουθούν απ' όλα τα χωριά.

Έτσι δημιουργεί το Π/85 Τάγμα του Ε.Λ.Α.Σ., το οποίο εν συνεχεία ενσωματώνεται στο 85 σύνταγμα της VIII μεραρχίας του Ε.Λ.Α.Σ.

Η Διοίκηση του Τάγματος αποτελούνταν από τους ,στρατιωτικό Δ/τή, το λοχαγό ΚΑΛΙΑΝΕΣΗ-Καπετάνιο, τον ΤΣΑΚΑΛΩΦ και πολιτικό, τον ΚΗΠΟΥΡΟ.

Το Τάγμα του ΤΣΑΚΑΛΩΦ, πήρε μέρος σε πολλές μάχες, όχι μόνο στην Ήπειρο, αλλά και πέραν αυτής.

Ενώ ο ίδιος πήρε μέρος προσωπικά στην οργάνωση της επιχείρησης στη μάχη της Καλλιθέας.

Από την απελευθέρωση και μέχρι τη συμφωνία της Βάρκιζας αναλαμβάνει τη Διοίκηση Πολιτοφυλακής στα Γιάννενα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Χωράφι 11 στρεμμάτων στον Κάμπο της Κόνιτσας (Πριτσαύλακο).

Πληροφορίες: Τηλ. (0651) 22072

Κ. Τσούκας 0655 - 22072

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 5.138 τ.μ. στην Κόνιτσα, 70 μ. από το πρατ. βεντζίνης ΑΦΩΝ Λώλου. Πληροφορίες: τηλ. (0655) 22277 & (0651) 77376.

Με την αποστράτευση του ΕΛΑΣ, πηγαίνει προσωρινά, στο Ασημοχώρι κοντά στη συζυγό του Όλγα.

Πριν καλά καλά σκεφθεί πού τελικά θα εγκατασταθεί ειδοποιείται να φύγει το ταχύτερο, διότι κινδυνεύει η ζωή του.

Ακουλούθησαν τα δύσκολα χρόνια του Εμφυλίου πολέμου, το τέλος του οποίου τον βρίσκει πρόσφυγα στη Σοβιετική Ένωση.

Πιστός στην ιδεολογία του, ταλαιπωρήθηκε και πλήρωσε ακριβά τη συνέπεια και την ανιδιοτέλεια που έδειξε, σε όλους τους αγώνες του.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του, με αρκετά κλονισμένη την υγεία του, έζησε στην Ουγγαρία με έναν καημό και τη λαχτάρα το γυρισμό του στην πατρίδα.

Πέθανε το 1981 χωρίς να πραγματοποιηθεί ο πόθος της επιστροφής του, στα μέρη που γεννήθηκε και αγωνίστηκε.

Στη μνήμη του ο αδελφός του Νώντας Παπαχρήστου προσφέρει 5.000 χιλιάδες δραχ. στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ".

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

ΠΟΥΝΑ Γ. ΜΠΑΝΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος - Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με προσέλευση αρκετού κόσμου γιόρτασε το Μοναστήρι του Στομίου (Κόνιτσα) τη γέννηση της Θεοτόκου.

* Στις 20/9 άνοιξε το "Παζαρόπουλο" με βροχή. (Το Σεπτέμβρη είχαμε αρκετές βροχές).

Η κίνηση ήταν αρκετή. Τα έσοδα του Δήμου έφτασαν τα 7.658.000.

* Στις 22/9 το "Ιατρικό Κέντρο αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων" διοργάνωσε στην αίθουσα του Δημαρχείου ημερίδα με θέμα: "Θύματα βασανιστηρίων - μια νέα ομάδα ασθενών".

* Στο Δημαρχείο Κόνιτσας πραγματοποιήθηκε σύσκεψη όπου συζητήθηκαν θέματα παιδείας της περιοχής. Συμμετείχαν: ο κ. Μ. Παντούλας, η Νομαρχ. Σύμβουλος κ. Ε. Παπαμιχαήλ, ο Δήμαρχος κ. Χατζηεφραιμίδης, εκπρόσωποι των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων κ.α.

* Στις 5/10 φορτηγό αυτοκίνητο σκότωσε στην εθν. οδό (100 μέτρα από τη βρύση στα Γραβίτσια) τον Κώστα Αλεξίου από το Αηδονοχώρι, ετών 66.

* Συνεχίζεται η προσέλευση λαθρομεταναστών από τη γειτονική Αλβανία χωρίς τα αστυνομικά μέτρα να τους φράζουν το δρόμο.

* Στις 15/10 50μελής αντιπροσωπεία καλεσμένων από τον ευρωβουλευτή κ. Ρουμπάτη επισκέφτηκε τις Βρυξέλλες. Μεταξύ των άλλων ήταν και ο Δήμαρχος της Κόνιτσας κ. Χατζηεφραιμίδης.

* Την Κυριακή 22/10 ο Σύλλογος Πολυτέκνων έκανε την καθιερωμένη γιορτή του στην Κόνιτσα. Μετά τη Θεία Λειτουργία στον Άγιο Κοσμά έγινε δεξίωση στο Δημαρχείο και γεύμα στο Οικοτροφείο της Μητρόπολης.

* Από τα Γιάννενα ήρθαν στη γιορτή τρία λεοφωρεία με μέλη του Συλλόγου.

* Η εθνική επέτειος του ΟΧΙ γιορτάστηκε κι εφέτος με λαμπρότητα στην Κόνιτσα.

Την παραμονή έγιναν διάφορες εκδηλώσεις στα σχολεία (απαγγελίες, σκέτς κ.ά.) κατάθεση στεφανιών στο μνημείο πεσόντων στον Άϊ-Θανάση. Το 3ο Δημοτικό Σχολείο Κόνιτσας επισκέφτηκε το πολεμικό Μουσείο στο Καλπάκι.

Στις 28 μετά τη Δοξολογία, επιμνημόσυνη δέηση στο Μνημείο και την παρέλαση όλων των σχολείων στην κεντρική πλατεία, η καθηγήτρια κ. Αγνή Μητσημάρη εκφώνησε στην αίθουσα του Δημαρχείου τον πανηγυρικό της ημέρας και μαθητές χόρεψαν στην κεντρική πλατεία παραδοσιακούς χορούς.

Εντύπωση έκαναν, για πρώτη φορά εφέτος, οι χοροί από τις "χαμένες πατρίδες Μ. Ασίας.

* Άβροχος ήταν ο φετινός Οκτώβρης καιρός ζεστός πραγματικό "μικρό καλοκαιράκι".

Και άλλες επιτυχίες

Ο Αριστείδης Κ. Εξάρχου από την Αγία Παρασκευή πέτυχε στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών).

* Η Ελένη - Ταρσίτσα Γκοτσοπούλου-Γκότζου πέτυχε στο τμήμα Νηπιαγωγών (Πανεπιστήμιο Πατρών).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στις 28/9 απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκια ο Αιμίλιος και η Αμαλία Χούσου.

* Ο Βασίλης και η Ελένη Μπούσμπουλα απόχτησαν αγοράκι στην Κόνιτσα, στις 4/10.

Βαπτίσεις:

* Στην Κόνιτσα βάφτισαν την κορούλα τους ο Δημήτρης και η Ντίνα Κυρτσόγλου. Όνομα: Παναγιώτα.

* Στις 27/8 βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Θωμάς και η Μαρία Βαγενά. Όνομα: Γρηγόριος.

* Στις 23/9 ο Δημήτρης και η Ευαγγελία Χατζηρούμπη βάφτισαν το κοριτσάκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Αγγελική.

* Στις 24/9 ο Κων/νος και η Κυριακή Χατζή βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Σπυρίδων.

* Στις 30/9 ο Χρήστος και η Άννα Δήσιου βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Γεώργιος.

* Στις 6/10 ο Γιάννης Τόσκας από τους Πάδες βάφτισε ένα Βορειοηπειροτόπουλο στην Κόνιτσα και του έδωσε το όνομα Ιωάννης.

* Στις 15/10 ο Γιώργος και η Βασιλική Καλλιντέρη βάφτισαν την κορούλα τους. Όνομα: Μαρκελά.

* Την ίδια ημερομηνία έγινε η βάπτιση του τέταρτου παιδιού του Σταύρου και της Ελένης Κολιού, με το όνομα Τατιανή και ανάδοχο τη Χρυσαιγή Αθ. Οικονόμου.

* Την ίδια μέρα στη Βέροια ο Αθανάσιος Δ. Σταυρίδης βάπτισε τα δίδυμα κοριτσάκια του. Ονόματα: Ευδοκία και Αγλαΐα.

Αρραβώνες

Στις 9/9 αρραβωνιάστηκε η Αγγελική Παπαμιχαήλ με τον Δημήτρη Γεωργούλα.

Γάμοι:

Στις 2/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Θωμά Σιώρου και της Αλεξάνδρας Λώλου.

* Στις 9/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Δημήτρη Τζουμερκιώτη και της Όλγας Ν. Μάνθου.

* Στις 9/9 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Παύλος Αθ. Οικονόμου και η Βασιλική Τέφου.

* Στις 7/10 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του

Βασίλη Καραγιάννη και της Παναγιώτας Δρόσου από τα Γιάννινα.

Θάνατοι:

Στις 9/8 πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του Μόλιστα ο δάσκαλος Ιωάννης Γέγιος σε ηλικία 95 ετών.

* Στις 6/9 πέθανε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Χρήστου από τους Χιονιάδες σε ηλικία 61 ετών.

* Στις 22/9 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Καρακατσούλης σε ηλικία 91 ετών.

* Στις 9/10 βρέθηκε πνιγμένη στη λίμνη Ιωαννίνων η Χρυσάνθη κ. Ζήκου ηλικίας 49 ετών.

* Στις 9/10 πέθανε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Ζδράβος ηλικίας 91 ετών.

* Στις 15/10 πέθανε στην Κόνιτσα η Αφροδίτη Θ. Βεκιάρη ηλικίας 68 ετών.

* Στο Μάζι πέθανε στις 18/10 η Αγαθή Μάρκου ετών 80.

* Στις 9/10 πέθανε στην Αθήνα η Αφροδίτη Ντίνη ηλικίας 68 ετών.

* Στις 22/10 πέθαναν στην Κόνιτσα η Δήμητρα Γαϊτανίδη, ετών 80 και ο Αδάμος Γιαννάκης, ετών 86.

* Στις 23/10 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αρίστη η Ηλέκτρα Μαχαίρα.

* Στις 28/10 ο Μωυσής Μωυσιδής, ετών 87.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Ο Πληκατιώτης Γεωργ. Τσίτσος που μένει στην Πάτρα, προσφέρει στο περιοδικό μας 5.000 δρχ. στη μνήμη των πεσόντων στο Ελληνοϊταλικό πόλεμο και στην Εθν. Αντίσταση συγχωριανών του:

1. Βότση Λάζαρου. 30 ετών που σκοτώθηκε στο Καλπάκι στις 2/11/1940.

2. Χρήστου Ηλία ετών 23, που σκοτώθηκε το Γενάρη του 1941 στην Κλεισούρα.

3. Νάτση Βασιλείου, ετών 25 που σκοτώθηκε το Φλεβάρη του 1944 στο Τρίστενο Ζαγορίου σε μάχη με τους Γερμανούς.

* Κλείνοντας ένα χρόνο από το θάνατο της ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, στη μνήμη της, η οικογένειά της προσφέρει το ποσό των 10.000 δρχ. στο περιοδικό μας.

Στη μνήμη ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

Σ' αγάπησαν
γιατί αγαπούσες όλους.
Σ' έκλαψαν
γιατί σ' έχασαν.
Χάθηκε ένας ακόμα ύμνος ανθρωπιάς
ένα σύμβολο και πέλαγος αγαθοσύνης
Εσου που ήσουν ένα κορφοβλάσταρο
και στη βουνοκορφή της Κόνιτσας,
σε σκέπασε το χώμα

και κάτω απ' το βαρύ το πάπλωμα
πηγή ζωής κι αγάπης
σκορπά το άρωμά σου.
Τα λίγα λουλούδια
φυτρωμένα μεσ' το μνήμα σου
νανουρίζουν
μια αιώνια άνοιξη
στη γη αναπαυμένη.

Βασ. Λαμπρίδης.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	Δολ. 50	Γιώσης Δημ. Αθήνα	2.500
Σιώρος Χαραλ. Αυστραλία	10.000	Κίτσιος Χριστοφ. Αθήνα	1.500
Βλάχος Αθαν. Γερμανία	10.000	Δερδέκη - Αντωνιάδη Αικ. Αθήνα	1.500
Ντίνης Θεοφ. Γερμανία	10.000	Νικολάου Γαβριήλ Αθήνα	1.500
Fitsios-Manthos Anast. Ζυρίχη	5.000	Ζάρρα Ελένη Αθήνα	1.500
Γιαννακός Γεωργ. Ζυρίχη	5.000	Λιάτσης Κων. Αθήνα	3.000
Σπανός Αθαν. Αυστραλία	16.000	Πασχάλης Ελευθ. Αθήνα	1.500
Γκίνη Ευανθία U.S.A.	10.000	Ράγγας Σωκρ. Αθήνα	5.000
Λέκκας Μιχ. Αυστραλία	6.000	Ε.Ε.Δ.Α. Αθήνα	2.000
Παπακώστας Αγνο. Ελβετία	10.000	Στεργίου Κων. Αθήνα	2.500
Νούτσος Νικ. Γερμανία	6.000	Στργίου Δημ. Αθήνα	2.500
Βλάχος Απόλλων Κάιρο	5.000	Καρανίκας Αναστ. Αθήνα	1.500
Εξωρ. Σύλλογος Πηγής	5.000	Ζών Κούση Ουρανία Αθήνα	3.000
Λάμπρου Ευθ. Μελισσόπετρα	1.500	Μούχος Νικ. Αθήνα	2.000
Σουβλήρης Αποστ. Καλόβρυση	1.500	Δημάρατος Σοφ. Αθήνα	1.500
Νίκου Θωμάς Αγριά-Βόλου	1.500	Ζαχαροπούλου Ευλ. Αθήνα	1.500
Δούκας Θωμάς Καστανέα	1.000	Παπανικολάου Κων. Αθήνα	1.500
Πορφύρης Θανάσης Οξυά	2.000	Κωστρόγλου Σάββας Αθήνα	1.500
Κίτσιος Θωμάς Θήβα	1.500	Αναστασίου Αγνή Αθήνα	2.000
Κορτίνος Δημ. Βόλος	3.000	Σακκά Ανθή Αθήνα	2.000
Καπακλής Παναγ. Πηγή	1.500	Ντίνης Θεοφ. Αθήνα	1.500
Ζώτος Μιχ. Κορωπί	5.000	Ζακόπουλος Αχιλ. Αθήνα	3.000
Χασιώτης Χρ. Καστοριά	2.000	Αδελφ. Αγ. Παρασκευής Αθήνα	5.000
Κοντοδήμος Δήμος Κεράσοβο	2.000	Φασούλης Στεφ. Αθήνα	1.500
Ρούβαλη Σοφία Βόλος	4.000	Μούρας Ιάσων Αθήνα	1.500
Γιάκας Ανδρέας Πάδες	1.000	Κωστολιά Ελένη Αθήνα	1.500
Τσάγκας Δημ. Πλαγιά	2.000	Μπλιθικιώτης Νικ. Αθήνα	2.000
Πορφυριάδης Νίκος Άρτα	2.000	Τρέσκας Κοσμάς Αθήνα	1.500
Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	1.500	Παπανικολάου Νικ. Αθήνα	2.000
Μπλιθικιώτης Παναγ. Λαγκάδα	5.000	Δήμος Στέφανος Πειραιάς	1.500
Χρήστου Θωμάς Αγ. Παρασκευή	1.500	Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	1.500
Μαυρομάτη Άννα Πάτρα	1.500	Τσουνη Βασιλική Γιάννινα	1.500
Δήμος Χρυσόστ. Πηγή	1.500	Πρωτόπαπας Γεώργ. Γιάννινα	2.000
Τριφωνίδου Άννα Αθήνα	3.000	Παπαευθυμίου Βασ. Γιάννινα	2.000
Σιώρος Απόστ. Αθήνα	2.000	Τσιλιμίγκας Αθαν. Γιάννινα	5.000
Λιάπης Θωμάς Αθήνα	4.000	Γκόγκας Χρ. Γιάννινα	2.000
Πρίτσας Αλέκος Αθήνα	2.500	Ντάφλη Αγνή Γιάννινα	4.000
Μπλιθικιώτης Αριστ. Αθήνα	5.000	Βίλλη Φρόσω Γιάννινα	2.000
Γαλάνης Νικ. Αθήνα	2.500	Βαταβάλη Αθανασία Γιάννινα	3.000
Κρέμος Δημ. Αθήνα	2.500	Ζδράβος Δημ. Κόνιτσα	1.000
Νικολάου Αλέξ. Αθήνα	5.000	Μπούνας Ευάγγ. Κόνιτσα	2.000
Ζέρβας Κων. Αθήνα	3.000	Μάλιακας Θωμάς Κόνιτσα	1.500
Ντισάκας Νικ. Αθήνα	3.000	Ντάφλης Δημ. Κόνιτσα	5.000
Σδούκου Μαρία Αθήνα	2.000	Θεοδώρου Άννα Κόνιτσα	3.500
Αρβανίτης Θωμάς Αθήνα	1.500	Παΐσιος Δημ. Κόνιτσα	2.000
Τζήνας Ορέστης Αθήνα	2.000	Λώλος Φάνης Κόνιτσα	3.000
Χορταρέας Ηλίας Αθήνα	3.000	Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	2.000
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα	1.500	Σκίρτα-Τουρκολιά Νίκη Θεσ/νίκη	4.000
Ράπτης Χρ. Αθήνα	2.000	Χατζής Σωτ. Θεσ/νίκη	2.500
Χατζής Διομήδης Αθήνα	2.000	Λύρας Δημ. Θεσ/νίκη	3.000
Τόγγα Καλαϊτζή Βεατρ.	2.000	Στεργίου Μαν. Θεσ/νίκη	3.000
Κόντος Απόστ. Αθήνα	2.500	Καρυπίδης Κων. Θεσ/νίκη	2.000
Βουρδούκας Λεων. Αθήνα	1.500	Μπαγρόπουλος Μιχ. Θεσ/νίκη	1.500
Γιούτσιος Αντ. Αθήνα	2.500	Ρίζου - Τάτση Ισμήνη Γιάννινα	2.000
Χαρισιάδης Χαραλ. Αθήνα	2.000	Λέτσιος Δημ. Θεσ/νίκη	2.000
Τσίπας Νικ. Αθήνα	2.000	Βυρτσώνη Μελπ. Θεσ/νίκη	3.000

Π. ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.

Διαμερίσματα - Καταστήματα

Αντιπαροχαί

Καπλάνη 4-6

Ιωάννινα

Τηλ. 32989-33207

Fax 33207

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8

ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30

και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

HOTEL "ΑΩΟΣ",
RESTAURANT - BAR

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

ΚΑΜ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22
ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24

Τηλ. 3627 - 725

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΧ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.

ΠΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823

ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940

ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021

ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908

ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66

(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)

ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.

ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10

ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

ΤΗΛ. 9701 285

ΠΑ-ΒΟ Ο.Ε.

ΕΠΙΠΛΗ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

Αυλίδης Ανδρέας - Βόσιος Μηνάς

Εκθεση: αρχ. μουσ. 17 (μπαρούφα γωνία) τηλ. 816.304

Κατήριο: Τριανταφυλλοπούλου 19α - Τούμπα τηλ. 932735

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

«ΚΟΝΙΤΣΑ»
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΤΟΖΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΔΟΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚ/ΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΡΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 51 38 315